

**UCHWAŁA NR XXIV/162/26
RADY MIEJSKIEJ W BŁASZKACH**

z dnia 25 lutego 2026 r.

**w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Błaszki na lata 2026-2029
z perspektywą do 2033 roku”**

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 r. poz. 1153, 1436) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 r. poz. 647, z 2024 r. poz.1940, z 2025 r. poz. 1080. 1812, 303, M.P. 2025. 769, M.P. 2025. 1016, 1863) Rada Miejska w Błazkach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Ochrony Środowiska gminy Błaszki na lata 2026-2029 z perspektywą do 2033 roku”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Błaszek.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XL/245/21 Rady Miejskiej w Błazkach z dnia 8 lipca 2021 r. sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Błaszki na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2029”

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

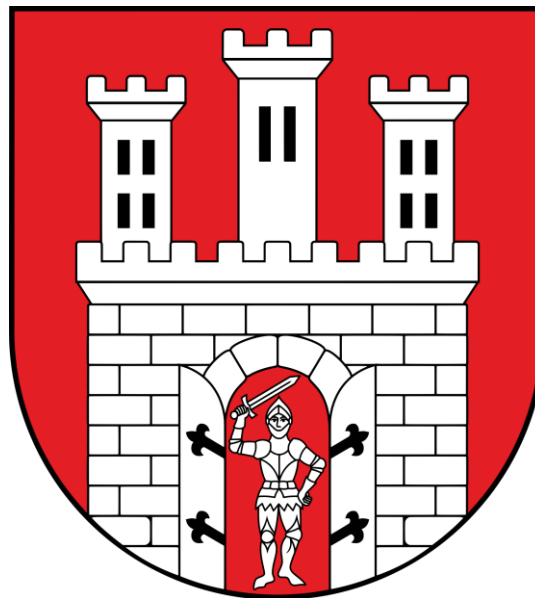
Przewodniczący Rady
Miejskiej w Błazkach

Aleksy Pietrzak

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA

DLA GMINY BŁASZKI NA LATA 2026-2029

Z PERSPEKTYWĄ DO 2033 ROKU

10 GRUDNIA 2025 R.

ZLECENIODAWCA:

Gmina Błaszki

Plac Niepodległości 13

98-235 Błaszki

OPRACOWANIE:

mgr inż. Bartłomiej Przybylski

pnbenergy.pl

kontakt@pnbenergy.pl

505 203 400

strategie środowiskowo-energetyczne - programy, raporty, plany i analizy

koordynacja rozwoju projektów OZE – od zabezpieczenia gruntu po decyzje o pozwoleniu na budowę

Spis treści

Spis tabel	8
Spis rysunków	9
Spis wykresów	9
Wykaz użytych skrótów	10
1 Streszczenie	10
2 Wstęp	14
3 Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	15
4 Charakterystyka obszaru gminy	20
4.1 Położenie.....	20
4.2 Demografia	22
4.3 Gospodarka.....	22
4.4 Zabytki.....	24
5 Ocena aktualnego stanu środowiska gminy Błaszki – obszary interwencji	28
5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	28
5.1.1 Warunki klimatyczne regionu.....	28
5.1.2 Jakość powietrza atmosferycznego.....	29
5.1.3 Źródła emisji	33
5.1.4 Odnawialne źródła energii	36
5.1.5 Program ochrony powietrza.....	37
5.1.6 Uchwała antysmogowa	38
5.1.7 Zagadnienia horyzontalne	39
5.1.8 Podsumowanie	40
5.1.9 Analiza SWOT	41
5.2 Zagrożenia hałasem	42
5.2.1 Źródła emisji	42
5.2.2 Podsumowanie	46
5.2.3 Analiza SWOT	46
5.3 Pola elektromagnetyczne	47

5.3.1	Zagadnienia horyzontalne	51
5.3.2	Podsumowanie	51
5.3.3	Analiza SWOT	51
5.4	Gospodarowanie wodami.....	52
5.4.1	Wody powierzchniowe	52
5.4.2	Wody podziemne	54
5.4.3	Zagrożenie powodziowe.....	55
5.4.4	Susze	56
5.4.5	Zagadnienia horyzontalne	57
5.4.6	Podsumowanie	58
5.4.7	Analiza SWOT	59
5.5	Gospodarka wodno-ściekowa.....	59
5.5.1	Sieć wodociągowa	59
5.5.2	Sieć kanalizacyjna	61
5.5.3	Jakość wód powierzchniowych	63
5.5.4	Jakość wód podziemnych	64
5.5.5	Zagadnienia horyzontalne	65
5.5.6	Podsumowanie	65
5.5.7	Analiza SWOT	66
5.6	Zasoby geologiczne	67
5.6.1	Zagadnienia horyzontalne	70
5.6.2	Podsumowanie	71
5.6.3	Analiza SWOT	71
5.7	Gleby.....	71
5.7.1	Zagadnienia horyzontalne	77
5.7.2	Podsumowanie	78
5.7.3	Analiza SWOT	78
5.8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	79
5.8.1	Gospodarka o obiegu zamkniętym.....	86
5.8.2	Zagadnienia horyzontalne	87

5.8.3	Podsumowanie	88
5.8.4	Analiza SWOT	88
5.9	Zasoby przyrodnicze	89
5.9.1	Formy Ochrony Przyrody	93
5.9.2	Korytarze ekologiczne	95
5.9.3	Zagadnienia horyzontalne	95
5.9.4	Pod Błazki sumowanie	96
5.9.5	Analiza SWOT	97
5.10	Zagrożenia poważnymi awariami.....	98
5.10.1	Zagadnienia horyzontalne	99
5.10.2	Podsumowanie	100
5.10.3	Analiza SWOT	100
6	Podsumowanie efektów realizacji dotychczas realizowanych działań na rzecz ochrony środowiska.....	101
7	Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	104
8	Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość z realizacji Programu Ochrony Środowiska.....	111

Spis tabel

Tabela 1. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia	31
Tabela 2. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin	31
Tabela 3. Statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w gminie Błaszki zestawione na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 i 2024	33
Tabela 4. Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie gminy Błaszki	50
Tabela 5. Ocena stanu czystości jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy na podstawie oceny stanu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	63
Tabela 6. Złoża kopalin w gminie Błaszki.....	67
Tabela 7. Grunty rolne wyłączone z produkcji rolniczej w latach 2022-2024 na terenie gminy Błaszki [ha].....	76
Tabela 8. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Błaszki	82
Tabela 9. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Błaszki w 2024 r. z podziałem na frakcje	83
Tabela 10. Ilość odpadów komunalnych przyjętych do PSZOK z podziałem na frakcje.....	84
Tabela 11. Poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów osiągnięte w 2024 roku w gminie Błaszki	85
Tabela 12. Struktura powierzchni lasów w gminie Błaszki, 2024 r.	89
Tabela 13. Cele, kierunki interwencji i zadania	106
Tabela 14. Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem.....	109

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Błaszki na tle województwa łódzkiego oraz podział na obręby .	20
Rysunek 2. Zabytki nieruchome w gminie Błaszki	27
Rysunek 3. Podział województwa łódzkiego na strefy	29
Rysunek 4. Stacje bazowe telefonii komórkowej: zainstalowana na dachu budynku oraz wolnostojąca	48
Rysunek 5. Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej w gminie Błaszki.....	49
Rysunek 6. Sieć hydrologiczna gminy Błaszki	53
Rysunek 7. Obszary zagrożenia powodzią na terenie gminy Błaszki	56
Rysunek 8. Złoża kopalin w gminie Błaszki	69
Rysunek 9. Formy ochrony przyrody na tle gminy Błaszki	94

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności na terenie gminy Błaszki w latach 2018 – 2024	22
Wykres 2. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na terenie gminy Błaszki	23
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w gminie Błaszki w 2024 roku	23
Wykres 4. Przyłącza do sieci wodociągowej oraz wskaźnik zwodociągowania gminy Błaszki w latach 2018 – 2024	60
Wykres 5. Zużycie wody ogółem m ³ na 1 mieszkańca w gminie Błaszki w latach 2018 – 2024	61
Wykres 6. Długość sieci kanalizacyjnej oraz wskaźnik skanalizowania gminy Błaszki w latach 2018 – 2024	62
Wykres 7. Udział klas bonitacyjnych użytków rolnych oraz lasów w gminie Błaszki	72
Wykres 8. Ilości odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Błaszki.....	83

Wykaz użytych skrótów

ASGOK	Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi gminy
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GOZ	Gospodarka o obiegu zamkniętym
PSZOK	Punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
GUS	Główny Urząd Statystyczny
ISOK	Informatyczny System Osłony Kraju
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KZGW	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
MPZP	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE	Odnawialne źródła energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGO	Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
PKP PLK	Polskie Koleje Państwowe Polskie Linie Kolejowe S.A.
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
SUW	Stacja Uzdatniania Wody
SWOT	Technika służąca do porządkowania i analizy informacji
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

Streszczenie

1 Streszczenie

Przedmiotem opracowania jest: „Program Ochrony Środowiska dla gminy Błaszki na lata 2026-2029 z perspektywą do 2033 roku”, który stanowi kontynuację: „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Błaszki na lata 2021-2025 z perspektywą do 2029 roku” przyjętego uchwałą nr XL/245/21 Rady Miejskiej w Błaszczkach z dnia 8 lipca 2021 r. W związku z upływem okresu obowiązywania poprzedniego programu ochrony środowiska, nastąpiła konieczność opracowania aktualizacji dokumentu, którego ramy czasowe będą zbieżne z okresem obowiązywania głównych dokumentów strategicznych.

Obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska nakłada na organ wykonawczy gminy ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647 ze zm.). Program Ochrony Środowiska zgodny jest również z wymaganiami Ministerstwa Środowiska: *Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, Warszawa 2 września 2015.*

Głównym celem opracowania Programu Ochrony Środowiska jest sprecyzowanie działań, jakie należy poczynić w celu realizacji polityki ochrony środowiska. Zadania stawiane przed jednostką samorządu terytorialnego pokrywają się z założeniami podstawowej dokumentacji programowej i strategicznej. Program Ochrony Środowiska jest niezbędny do prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania ochroną środowiska na szczeblu gminnym. Stanowi pomost między konkretnymi działaniami a dokumentami, które dotyczą ekologii.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu środowiska na terenie gminy Błaszki zidentyfikowano najważniejsze problemy środowiskowe, są to:

1. Występowanie przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dla obszaru województwa łódzkiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2024, która wykazała na terenie gminy przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomu długoterminowego ozonu ze względu na ochronę zdrowia i roślin.

Największy wpływ na emisje pyłowe na terenie gminy ma tzw. niska emisja, czyli spalanie paliw stałych w indywidualnych źródłach ciepła, w tym węgla niskiej jakości. Tempo wymiany starych źródeł ciepła pozostaje niewystarczające, głównie z powodu kosztów inwestycji oraz konieczności dostosowania instalacji. Zdecydowana większość budynków na terenie gminy jest wyposażona w instalacje centralnego ogrzewania, wykorzystujące głównie węgiel i drewno.

Poprawę jakości powietrza można osiągnąć poprzez: modernizację źródeł ciepła (w tym wymianę starych kotłowni na rozwiązania niskoemisyjne), dalsze ograniczanie niskiej

emisji (w tym kontrole spalania w paleniskach domowych) oraz wsparcie finansowe mieszkańców w inwestycjach w stabilne, niskoemisyjne źródła energii.

2. Występowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku

Główne źródło hałasu na terenie gminy stanowi hałas drogowy. Do najbardziej ruchliwych dróg stanowiących jego źródło zaliczają się droga krajowa nr 12 oraz drogi wojewódzkie 449 i 710. Wnioski z badań monitoringowych hałasu przeprowadzonych na terenie województwa wykazały, że hałas drogowy, podobnie jak w poprzednich latach, jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności. W związku z faktem, iż teren gminy przecinają ważne szlaki komunikacyjne, należy wnioskować, iż lokalnie występują przekroczenia poziomów hałasu.

Innym rodzajem uciążliwości hałasowych na terenie gminy występującymi lokalnie mogą być uciążliwości powstające z działalności gospodarczej podmiotów. Na terenie gminy funkcjonuje jeden zakład, dla którego zachodziła konieczność wydania decyzji określającej dopuszczalny poziom hałasu przenikającego do środowiska.

3. Zła jakość wód powierzchniowych

Układ hydrologiczny gminy Błaszki tworzą niewielkie rzeki dorzecza Proсны i Warty, silnie powiązane z rolniczo użytkowaną wysoczyzną morenową oraz rozbudowanym systemem melioracji. Zasoby wód powierzchniowych są relatywnie skromne, natomiast wód podziemnych oceniane są na poziomie dobrym zarówno pod względem ilościowym. Układ hydrologiczny gminy można zatem określić jako wrażliwy na presję z rolnictwa i gospodarki komunalnej, ale dysponujący stabilnym zapleczem zasobów podziemnych.

Obszary narażone na powódź są regularnie mapowane i monitorowane, aby zminimalizować to ryzyko. Dodatkowo, znaczna część gminy jest ekstremalnie zagrożona suszą (w szczególności suszą rolniczą). Brak jest budynków mieszkalnych znajdujących się w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

W 2024 roku długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosiła 330,9 km, a wskaźnik zwodociągowania osiągnął poziom blisko 90%. Gmina dysponuje siedmioma ujęciami wody. Infrastruktura kanalizacyjna gminy jest znacznie mniej rozwinięta, z długością sieci wynoszącą 18,4 km i wskaźnikiem skanalizowania od lat oscylującym na poziomie około 20%. Ścieki bytowe wytwarzane na terenie gminy kierowane są do dwóch komunalnych oczyszczalni ścieków w Borysławicach i Kalinowej. Dodatkowo, 2 494 gospodarstw domowych korzysta ze zbiorników bezodpływowych, a przydomowych oczyszczalni ścieków zainwentaryzowano 1 016 sztuk.

Najistotniejszym elementem gospodarki wodno-ściekowej jest dążenie do pełnego skanalizowania terenu gminy, natomiast dla posesji oddalonych od głównej koncentracji

zabudowy, gdzie realizacja sieci kanalizacyjnej nie będzie prowadzona ze względów ekonomicznych, należy promować realizację oczyszczalni przydomowych.

Gmina położona jest w obszarze sześciu JCWP rzecznych nr: RW600010184829, RW600016184689, RW600010184389, RW60001018467, RW600010183149, RW6000101831549 oraz dwóch JCWPd nr: GW200081 i GW200082. Ocena stanu ww. jednolitych części wód powierzchniowych nie jest zadowalająca. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód są czynniki antropogeniczne wiążące się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej. Nieoczyszczone ścieki odprowadzone do nieszczelnych zbiorników bezodpływowych stanowią poważne źródło zanieczyszczenia.

Kolejne rozdziały przedstawiają cele, kierunki interwencji oraz wyznaczone zadania własne gminy oraz zadania monitorowane. W ramach realizacji wyznaczonych w dokumencie celów zaplanowano szereg zadań mających wpływ m.in. na:

- poprawę efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- minimalizację negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego,
- rozbudowę infrastruktury kanalizacyjnej,
- usuwanie azbestu z terenu gminy,
- edukację ekologiczną,
- zmniejszenie potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi i środowiska.

Do każdego działania przypisano planowany harmonogram realizacji oraz wskazano sposób monitorowania rezultatów wykonania programu.

Wszystkie zadania wyznaczone do realizacji w ramach Programu mają na celu ochronę środowiska i ograniczenie wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska. Zgodne są również z zasadą zrównoważonego rozwoju. Efektem tych działań będzie również pozytywny wpływ na zdrowie człowieka. Brak realizacji zapisów Programu spowoduje pogarszanie się stanu wszystkich komponentów środowiska.

2 Wstęp

Obowiązek opracowania niniejszego Programu wynika z jasno określonych regulacji prawnych. Najwyższy imperatyw stanowi art. 74 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., który m.in. nakazuje władzom publicznym prowadzenie polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom oraz stanowi, iż ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych. Dalej normy te zostały rozwinięte w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, która w art. 17 i 18 zobowiązuje organ wykonawczy gminy do sporządzenia, a Radę Miejską do uchwalenia programu ochrony środowiska.

Program przyjmowany jest uchwałą Rady Miejskiej po zaopiniowaniu przez odpowiednie jednostki (Zarząd Powiatu, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego) i przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Program Ochrony Środowiska jest podstawowym dokumentem pozwalającym na koordynację działań związanych z ochroną środowiska na terenie gminy. Znajdują się w nim szczegółowe cele i zadania, jakie stoją przed gminą i innymi podmiotami w odniesieniu do ochrony środowiska. Dokument zawiera także analizę SWOT dla każdego z dziesięciu komponentów środowiska, czyli krótkie podsumowanie aktualnego stanu, wraz ze słabymi i mocnymi stronami.

Opracowanie programu poprzedza kompleksowa analiza, a zdefiniowane cele i zadania są przygotowane w taki sposób, by w jak najwyższym stopniu były wykonalne z zastosowaniem założeń zrównoważonego rozwoju.

Do przygotowania i przedłożenia programów ochrony środowiska zobowiązane są zarówno gminy/miasta, jak i organy wykonawcze powiatów i województw, co jasno precyzują ww. przepisy prawne. Muszą wspierać ochronę środowiska i być zgodne z ideą zrównoważonego rozwoju. Realizacja zaplanowanych w Programie zadań wymaga koordynacji pomiędzy sektorami administracji, przedsiębiorstw oraz nauki, a także włączenia społeczeństwa w proces dbałości o środowisko.

W niniejszym Programie znajdują się zapisy związane z działaniami profilaktycznymi, które mają za zadanie przeciwdziałać potencjalnym zagrożeniom w przyszłości. Przygotowane zestawienie wytycznych pozwoli na dążenie do poprawy stanu środowiska w gminie i ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko. Dzięki realizacji zadań wynikających z Programu zwiększy się ochrona i rozwój walorów środowiska, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Oprócz kwestii ochrony środowiska Program porusza również problematykę nasilających się zmian klimatycznych oraz wyznacza kierunki adaptacji do tych zmian.

3 Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Program Ochrony Środowiska dla gminy Błaszki jest spójny z następującymi dokumentami:

1. Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK):

KPEiK przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej tj.: bezpieczeństwa energetycznego, wewnętrznego rynku energii, efektywności energetycznej, obniżenia emisyjności, badań naukowych, innowacji i konkurencyjności.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne do zrealizowania do 2030 r.:

- a. -7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS¹ w porównaniu do poziomu w roku 2005.
- b. 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:
 - i. 14% udziału OZE w transporcie.
 - ii. Roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie.
- c. Wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007²,
- d. Redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.

2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności:

- a. Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska.

¹ ETS (European Union Emissions Trading System) to unijny system handlu emisjami, będący głównym narzędziem polityki klimatycznej UE, mającym na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych w sposób opłacalny

² PRIMES2007 to model prognostyczny opracowany przez Uniwersytet Ateński, który służy do symulacji i analizy długoterminowego zapotrzebowania na energię, produkcji energii oraz emisji gazów cieplarnianych w krajach Unii Europejskiej. Model PRIMES umożliwia ocenę wpływu różnych polityk energetycznych i klimatycznych na rynek energii, uwzględniając czynniki ekonomiczne, technologiczne i regulacyjne

- 3. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.):**
 - a. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.
 - b. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Transport.
 - c. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia.
 - d. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko.
- 4. Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej:**
 - a. Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I).
 - b. Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II).
 - c. Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III).
 - d. Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV).
 - e. Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V).
- 5. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku:**
 - a. Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności.
 - b. Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.
- 6. Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.):**
 - a. Utrzymanie priorytetu poprawy jakości powietrza oraz rozwój systemu oceny jakości powietrza poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych uwzględnionych w pomiarach jakości powietrza w ramach PMŚ.
 - b. Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego.
 - c. Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego.
 - d. Zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój OZE.
 - e. Edukacja ekologiczna.

- f. Zapewnienie finansowania przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza.
- g. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, z uwzględnieniem działań.

7. Polityka energetyczna Polski do 2040 roku:

- a. Rozwój odnawialnych źródeł energii.
- b. Poprawa efektywności energetycznej.

8. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030:

- a. Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu.
- b. Dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu.
- c. Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu.
- d. Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie.
- e. Stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami.
- f. Zwiększenie świadomości odnośnie ryzyka związanego ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu.

9. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywą do 2032:

- a. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu.
- b. Poprawa klimatu akustycznego w województwie łódzkim.
- c. Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) – rzecznych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).
- d. Ochrona przed niedoborami wody i powodzią.
- e. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.
- f. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa łódzkiego.
- g. Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawania odpadów.
- h. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej.

- i. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

10. Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej:

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej przyjęty Uchwałą nr XX/303/20 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 listopada 2020 r.

11. Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031:

- a. Zmniejszenie masy powstających odpadów.
- b. Zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji.
- c. Doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
- d. Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).
- e. Zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.

12. Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027:

Jest to istotne źródło finansowania m.in. dla samorządów z obszaru województwa łódzkiego zakładające wsparcie m.in. dla działań związanych z łagodzeniem zmian klimatu, ochroną bioróżnorodności, racjonalną gospodarką odpadami oraz racjonalną gospodarką wodną, wspierające efektywność energetyczną, odnawialne źródła energii i działania związane z redukcją emisji gazów cieplarnianych. Harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie w ramach programu dostępny jest na stronie www.rpo.lodzkie.pl.

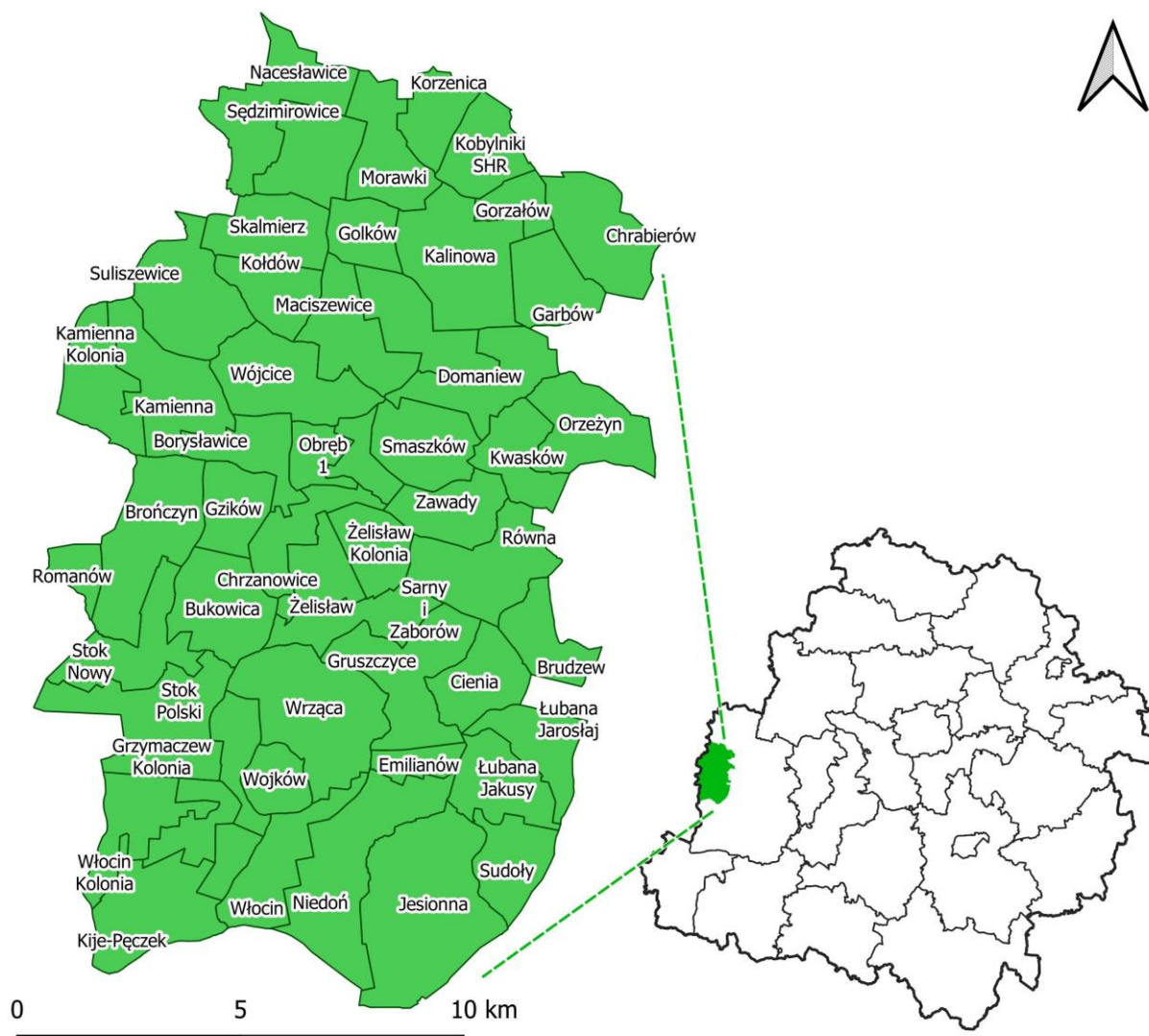
13. Strategia Rozwoju Gminy Błaszki na lata 2021 – 2030:

- a. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy Błaszki, uzbrojenie terenów, poprawa jakości infrastruktury technicznej.
- b. Zachowanie ładu przestrzennego i estetyki gminy, wzmocnienie istniejących i wspieranie nowych funkcji.
- c. Rozwój elektromobilności.
- d. Poprawa jakości powietrza, zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania związane z ochroną powietrza.
- e. Uporządkowanie infrastruktury wodnokanalizacyjnej oraz ochrona wód, gleb i ekosystemów przed zanieczyszczeniem.
- f. Zwiększenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców.
- g. Upowszechnianie ekologicznych źródeł energii.

4 Charakterystyka obszaru gminy

4.1 Położenie

Gmina Błaszki jest gminą miejsko-wiejską położoną w zachodniej części województwa łódzkiego i wraz z dziesięcioma innymi jednostkami samorządu terytorialnego tworzy powiat sieradzki. Powierzchnia gminy wynosi 201 km² [3], co na tle kraju i województwa stanowi wartość powyżej średniej⁴.

Rysunek 1. Położenie gminy Błaszki na tle województwa łódzkiego oraz podział na obręby
Źródło: opracowanie własne

³ Bank Danych Lokalnych, GUS

⁴ Średnia powierzchnia gmin miejsko-wiejskich w Polsce wynosi 162 km², a w województwie łódzkim 130 km², *Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2024 r.*, GUS

Gmina Błaszki położona jest w zachodniej części powiatu i graniczy z następującymi Jednostkami Samorządu Terytorialnego:

- od północy z gminą Goszczanów (powiat sieradzki),
- od wschodu z gminą Warta i Wróblew (sieradzki),
- od południowego wschodu z gminą Brzeźno (sieradzki),
- od południa z gminą Brąszewice (sieradzki),
- od zachodu z gminą Brzeziny i Szczytniki (województwo wielkopolskie, powiat kaliski),

Układ komunikacyjny gminy Błaszki opiera się na przebiegającej osiowo przez miasto drodze krajowej nr 12, która w granicach gminy biegnie m.in. ulicami Kaliską, przez plac Niepodległości i ulicę Sieradzką, stanowiąc ważny korytarz wschód–zachód między Kaliszem a Sieradzem. W Błaszki krzyżują się także dwie drogi wojewódzkie: nr 449, dochodząca od strony granicy województwa wielkopolskiego i kończąca się skrzyżowaniem z DK12 w Błaszki, oraz nr 710, biegnąca z Łodzi przez Konstancynów Łódzki, Szadek i Wartę do węzła z DK12 w Błaszki, zapewniając powiązania z aglomeracją łódzką oraz Dolnym Śląskiem. Sieć tę uzupełniają drogi powiatowe, m.in. 1732E (Błaszki – Golków – Sędzimirowice – dalej w kierunku gminy Goszczanów) oraz 1733E (Błaszki – Kociołki – Kalinowa – Morawki), które obsługują rozproszoną sieć osadniczą i zapewniają połączenia z sąsiednimi gminami powiatu sieradzkiego.

Przez gminę przebiega linia kolejowa nr 14 Łódź Kaliska – Tuplice, stanowiąca fragment dawnej Kolei Warszawsko-Kaliskiej, zlokalizowana na niej stacja Błaszki obsługuje ruch pasażerski w kierunku Sieradza, Zduńskiej Woli, Łodzi oraz Kalisza, wpisując gminę w ogólnokrajowy system kolejowy.

Równolegle prowadzone są prace przygotowawcze do budowy obwodnicy Błaszki w ciągu DK12 w ramach rządowego Programu budowy 100 obwodnic oraz analizy przebiegu projektowanej linii kolei dużych prędkości Łódź–Poznań (CPK) na obszarze gminy, co w perspektywie może istotnie wzmocnić jej powiązania transportowe.

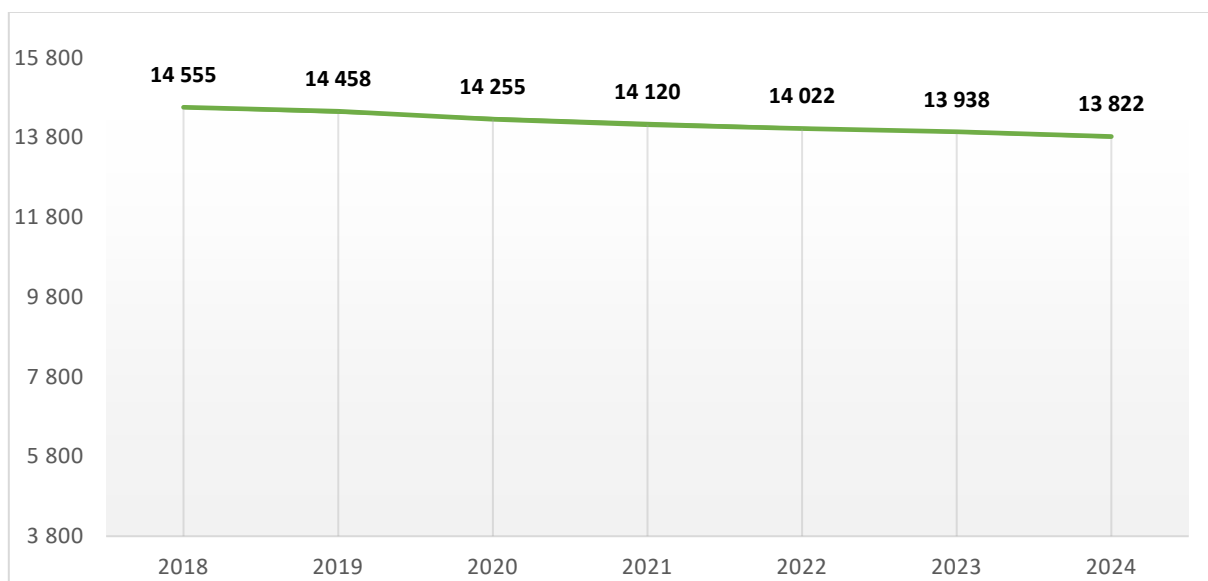
Publiczny transport zbiorowy na terenie gminy Błaszki opiera się na połączeniach kolejowych i autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, organizowanych głównie na poziomie województwa i gminy. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 14, na której zlokalizowane są stacje Maciszewice- Błaszki oraz Skalmierz obsługujące codzienne pociągi regio i międzywojewódzkie w kierunku m.in. Łodzi, Kalisza, Ostrowa Wielkopolskiego, Poznania i Warszawy, zapewniając powiązania z regionalnym i krajowym systemem transportowym. Uzupełnieniem kolei jest sieć linii autobusowych, dla których organizatorem jest gmina Błaszki – od 2023 r. samodzielnie zawierająca umowy z przewoźnikami (głównie PKS w Kaliszu i PKS Sieradz) na realizację przewozów o charakterze użyteczności publicznej,

współfinansowanych z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych. Na podstawie tych umów uruchomiono i rozwinięto siatkę połączeń obejmującą m.in. relacje Skalmierz - Kalinowa - Smaszków - Błaszki, Kamienna - Błaszki – Gzików - Romanów oraz wewnątrzgminne trasy okrężne z i do Błaszek przez Skalmierz, Morawki, Kalinowę, Gruszczycę, Łubnę i Równą, co poprawiło dostępność transportową mniejszych miejscowości.

4.2 Demografia

Dane Głównego Urzędu Statystycznego pokazują, że na przestrzeni ostatnich lat liczba ludności na terenie gminy wykazuje tendencję spadkową – porównując dane z 2018 i 2024 spadek wyniósł około 5%.

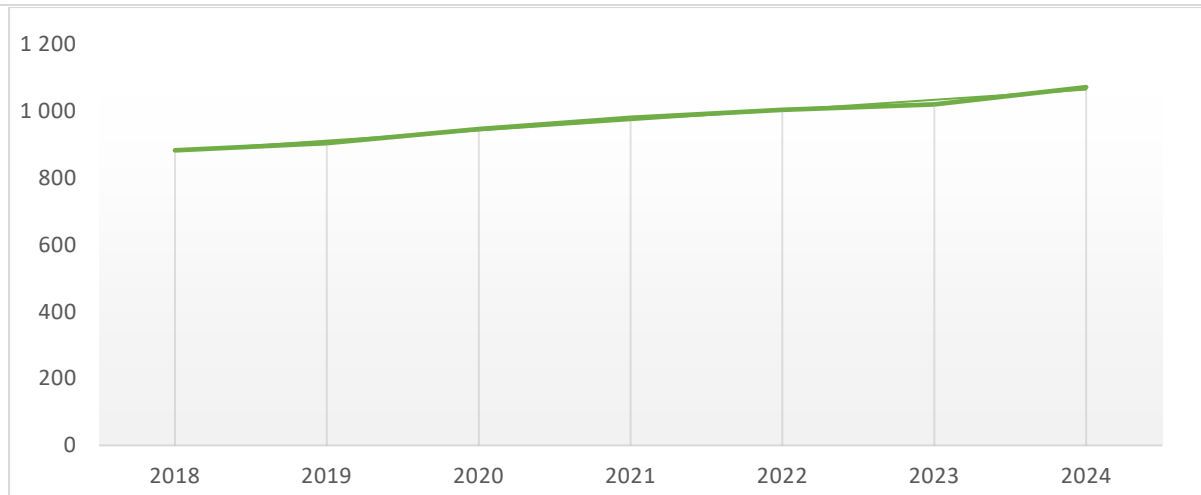
Wykres 1. Liczba ludności na terenie gminy Błaszki w latach 2018 – 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

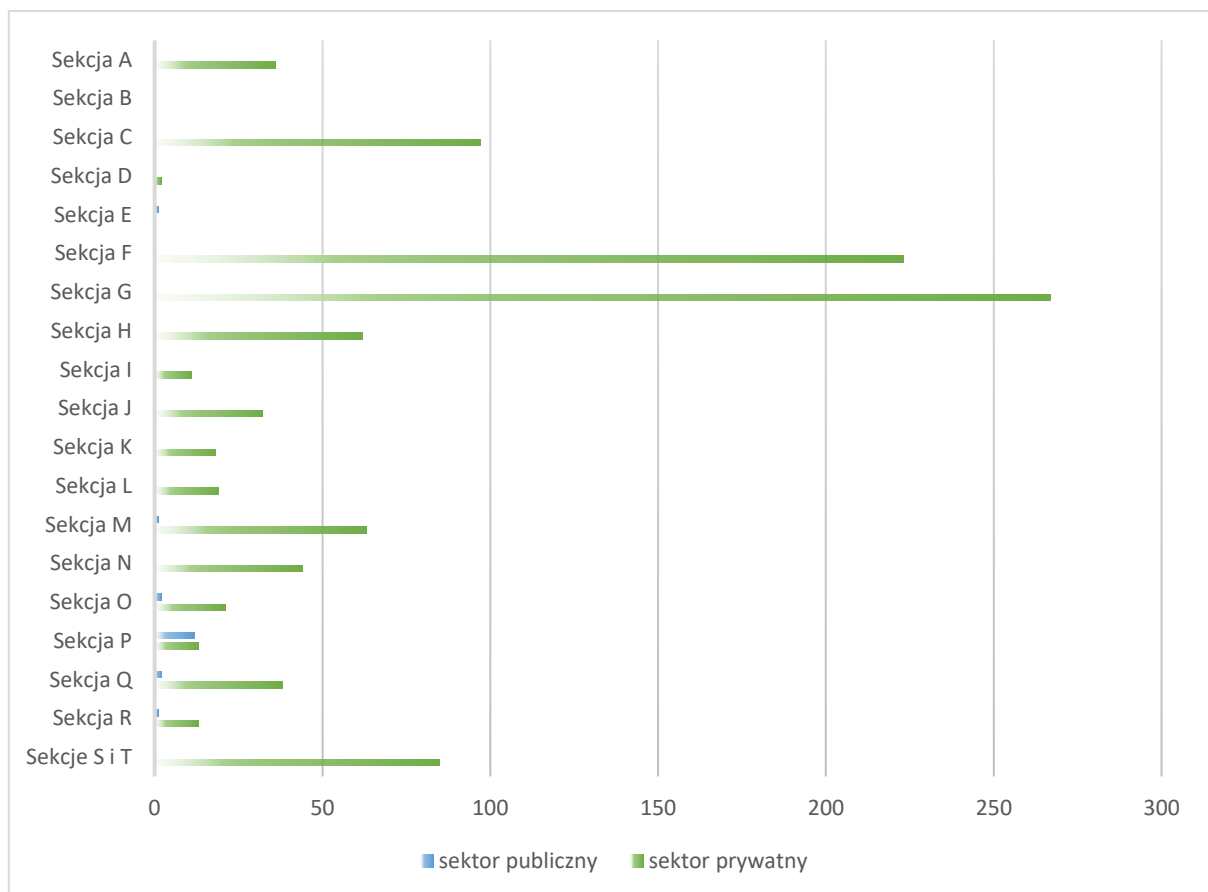
Mieszkańcy gminy stanowią ok. 12% mieszkańców powiatu sieradzkiego, a gęstość zaludnienia wynosi 68,6 osób na 1 km² (średnia gęstość zaludnienia w Polsce wynosi 121 osób na 1 km²).

4.3 Gospodarka

Na terenie gminy Błaszki w 2024 roku liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wyniosła 1072 i od wielu lat utrzymuje tendencję wzrostową. Przeważają przedsiębiorstwa sektora prywatnego (98% firm) – do sektora publicznego przynależą 19 instytucji (2%).

Wykres 2. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na terenie gminy Błaszki
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w gminie Błaszki w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na tle wszystkich działalności zdecydowanie wyróżnia się sekcja G: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów – 267 podmiotów. Znacznym udziałem charakteryzują się również branże:

- F: budownictwo – 223 podmioty,

- C: przetwórstwo przemysłowe – 97 podmiotów,
- S i T: pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe (zatrudniające i samozaopatrzeniowe) – 85 podmiotów.

W gminie znajdują się jedenaście znaczących podmiotów gospodarczych, które mogą się wyróżniać zarówno pod względem zajmowanej powierzchni, jak i potencjalnego wpływu na środowisko:

- Agat sp.j. Marciniak, Sędzimirowice 16, skup i ubój żywca wieprzowego oraz bydła.
- Agrosad Sp. z o.o., Równa 11A, skup warzyw.
- „Alma” Firma Handlowa, Cienia Wielka 11, ubój i dzielenie drobiu.
- „DROG-BRUK” A.P. SZCZEREK, ul. Polna 29, Błaszki, produkcja kostki brukowej.
- Emipet Sp. z o.o., Emilianów 17B, produkcja karmy dla zwierząt.
- Ferma Wierciński, Wrząca 6C, produkcja jaj konsumpcyjnych.
- Grupa Producentów Owoców i Warzyw „BOTOMA”, Mroczi Małe 7A, produkcja warzyw: pomidory.
- Pellet Energy Sp. z o.o., ul. Polna 29, Błaszki, produkcja pelletu.
- Pietrucha International Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 10, Błaszki, inżynieria lądowa i wodna.
- Plukon Sieradz Sp. z o.o., Gruszczyce 97A, ubojnia drobiu.
- Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Błaszki Sp. z o.o., ul. Polna 29, Błaszki, roboty drogowe, wytwórnia betonu, masy bitumicznej.

4.4 Zabytki

Dziedzictwem kulturowym gminy są przede wszystkim obiekty architektoniczne. Poniżej przedstawiono spis budynków, które zostały wpisane do rejestru zabytków nieruchomości województwa łódzkiego⁵ prowadzonego przez Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

Błaszki

- kościół parafialny pw. św. Anny, 1770 r., numer rejestrowy: 415/A z 3.06.1954,
- dom społeczny „Błazkowianka”, XIX/XX w., numer rejestrowy: 13 z 24.08.1977 i 285/A z 24.10.1994,

⁵ Wykaz zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków - stan na 30 września 2025 r., uzupełnione o dane UM Błaszki

- łaźnia miejska, początek XX w., numer rejestrowy: 12 z 24.08.1977i 286/A z 24.10.1994,
- dworzec PKP, początek XX w., numer rejestrowy: 355 z 5.01.1988.

Brończyn

- kaplica pw. Najświętszej Marii Panny, 1754 r., numer rejestrowy: kl.IV-73/75/54 z 3.06.1954,
- park dworski, XVIII w., XIX w., numer rejestrowy: 372/A z 31.12.1990.

Chrzanowice

- kaplica grobowa rodziny Biernackich i Błeszczyńskich, na cmentarzu parafialnym, 1825 r., numer rejestrowy: A/90z 24.02.2010.

Domaniew

- dwór, początek XX w., numer rejestrowy: 357/A z 8.01.1988.

Gruszczyce

- kościół parafialny pw. św. Stanisława, drewniany, 1790, numer rejestrowy: 813 z 28.12.1967 i 17/A z 31.08.1994.

Jasionna

- zespół dworski, XVIII-XX w.:
 - dwór, numer rejestrowy: 814 z 28.12.1967 i 18/A z 11.05.1994,
 - park, numer rejestrowy: 371 z 31.12.1990.

Kalinowa

- kościół parafialny pw. św. Marii Magdaleny, 1465 r., numer rejestrowy: kl.IV-73-81/54 z 6.06.1954,
- zespół dworski, I połowa XIX w., 1916 e., numer rejestrowy: kl.IV-73/100/54 z 12.06.1954:
 - dwór,
 - park, numer rejestrowy: 377 z 31.12.1990.

Kamienna

- kościół fil. pw. Świętej Trójcy, drewniany, 1595, 1770, 1890, numer rejestrowy: kl.IV-73/99/54 z 12.06.1954.

Kobylniki

- zespół dworski, XIX w., początek XX w.:

- dwór, numer rejestrowy: 363 z 29.06.1988,
- park, numer rejestrowy: 369 z 31.12.1990.

Kociołki

- park, XIX/XX w., numer rejestrowy: 374 z 31.12.1990.

Równa

- park dworski, numer rejestrowy: 368/A z 31.12.1990 i z 30.12.1997.

Sędzimirowice

- dwór, początek XIX w., numer rejestrowy: 478/A z 3.02.1969.

Włocin

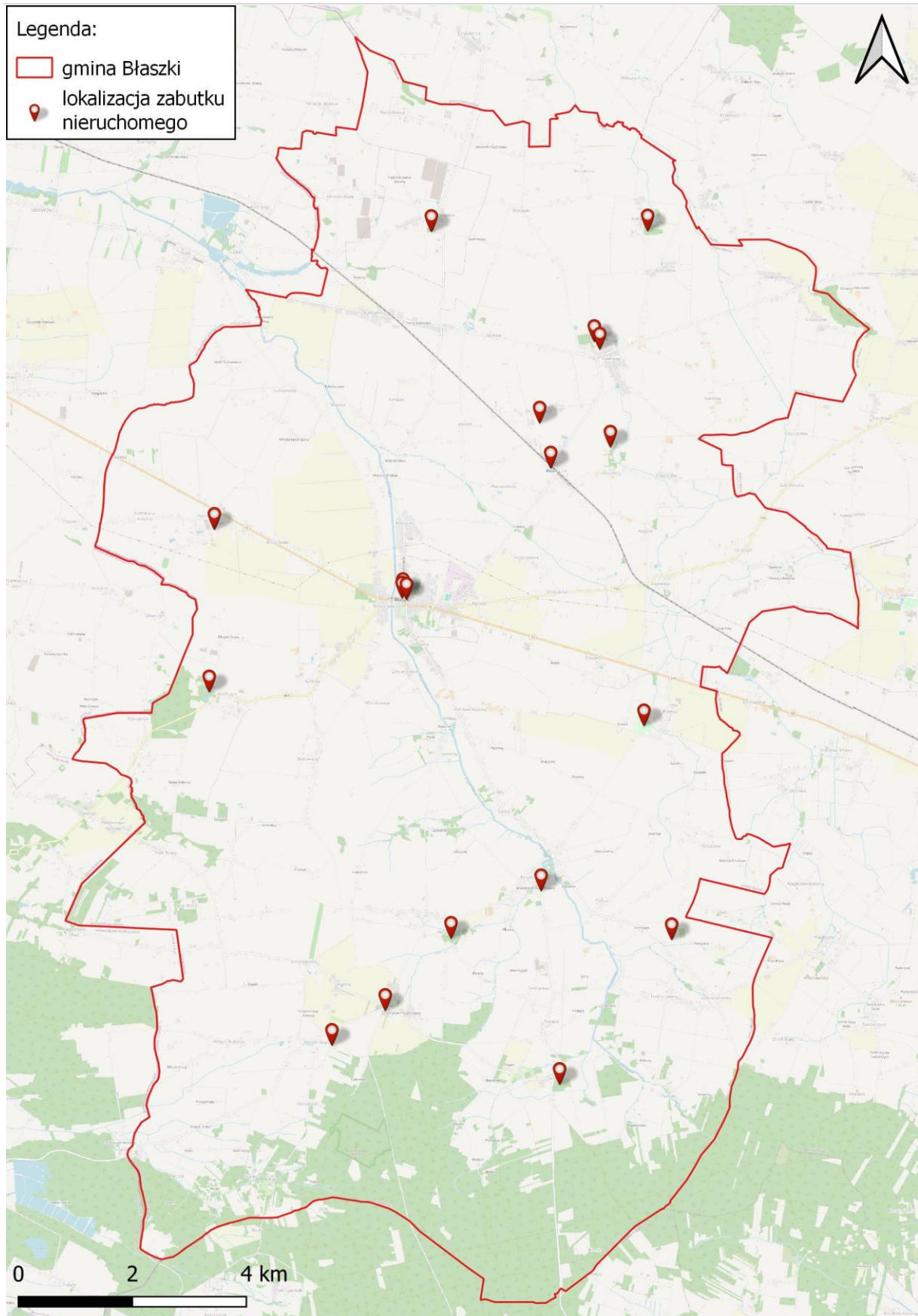
- wiatrak, ok. 1920 r., numer rejestrowy: 330/9/86 z 1.10.1986.

Wojków

- kościół parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, 1904-1908, numer rejestrowy: 354/A z 5.01.1988.

Wrząca

- *kapliczka przydrożna wraz z figurami NMP, św. Jana Nepomucena, św. Tadeusza i św. Józefa, XIX, numer rejestrowy: B/362/158/1-5 z 21.03.1974,*
- zespół dworski, 1 poł. XIX:
 - dwór, numer rejestrowy: 96/299 z 28.12.1967 (por. ruchome),
 - park z aleją dojazdową od szosy Gruszczyce-Wojków, numer rejestrowy: 874 z 28.12.1967;
- aleja Wrząca-Gruszczyce, numer rejestrowy: 1154 z 14.06.1974.

Rysunek 2. Zabytki nieruchome w gminie Błaszki
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NID

5 Ocena aktualnego stanu środowiska gminy Błaszki – obszary interwencji

5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1 Warunki klimatyczne regionu

Gmina Błaszki, położona w województwie łódzkim o klimacie wybitnie przejściowym między wpływami oceanicznymi i kontynentalnymi, znajduje się w Śląsko-Wielkopolskim regionie klimatycznym, co przekłada się na umiarkowanie chłodny, ale coraz cieplejszy klimat o dużej zmienności pogody. Średnia roczna temperatura powietrza w rejonie gminy wynosi ok. 7,6°C, najcieplejszym miesiącem jest lipiec (ok. 18°C), a najchłodniejszym styczeń (ok. – 3,9°C); w ciągu roku notuje się średnio ok. 38 dni gorących ($T_{\max} \geq 25^{\circ}\text{C}$), około 110 dni z przymrozkami, blisko 50 dni mroźnych oraz 2-3 dni bardzo mroźne, przy długości okresu wegetacyjnego rzędu 240 dni (od początku kwietnia do początku listopada). Roczna suma opadów została określona na 350–400 mm, z maksimum w półroczu letnim (maj–sierpień, zwłaszcza lipiec) i minimum zimą, przy zaleganiu pokrywy śnieżnej średnio przez ok. 60 dni. Nasłonecznienie wynosi przeciętnie 4,2 godziny na dobę, wilgotność względna utrzymuje się najczęściej w przedziale 70–90%, a dominują wiatry z sektora zachodniego (ok. 45% częstości) o średniej prędkości ok. 3,6 m/s, przy stosunkowo rzadkim występowaniu bardzo silnych wiatrów. Takie parametry klimatyczne – w powiązaniu z równinną rzeźbą terenu i rolniczym charakterem gminy – tworzą korzystne warunki dla produkcji rolnej, ale przy obserwowanym w ostatnich latach zagrożeniu suszą rolniczą oraz dynamicznym ociepleniu klimatu Polski, gdzie średnia temperatura obszarowa wzrosła do 9,1°C w dekadzie 2011–2020 i aż 10,9°C w rekordowo ciepłym roku 2024 (o 2,2°C powyżej normy 1991–2020)⁶.

Analiza prognoz dotyczących zmian klimatu w Polsce do roku 2030 ukazuje stopniowy wzrost średniej rocznej temperatury powietrza, szczególnie w okresach zimowych. Kluczowymi wskaźnikami związanymi z temperaturą powietrza są: liczba dni o temperaturze ujemnej i długość okresu wegetacyjnego. W dwóch ostatnich dekadach odnotowano wzrost dni o wysokich temperaturach oraz systematyczny spadek dni o temperaturze ujemnej⁷.

Analiza opadów nie ujawnia trendu wzrostowego w czasie do 2030 roku. Prognozy sugerują jednak wzrost częstości opadów ulewnych, zwłaszcza w najbliższych dwóch dekadach. Ta niestabilność czynnika klimatycznego może prowadzić do podtopień i miejscowych powodzi⁸.

⁶ Klimat Polski 2020, IMGW; strona internetowa IMGW: imgw.pl/charakterystyka-wybranych-elementow-klimatu-w-polsce-w-2024-roku-podsumowanie [dostęp dnia 03.12.2025 r.]; Stan środowiska w województwie łódzkim, Raport 2020, WIOŚ; Program Ochrony Środowiska dla Gminy Błaszki na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2029

⁷ Baza wiedzy o zmianie klimatu: klimada2.ios.gov.pl/klimat-scenariusze-portal/ [dostęp dnia 05.08.2025 r.]

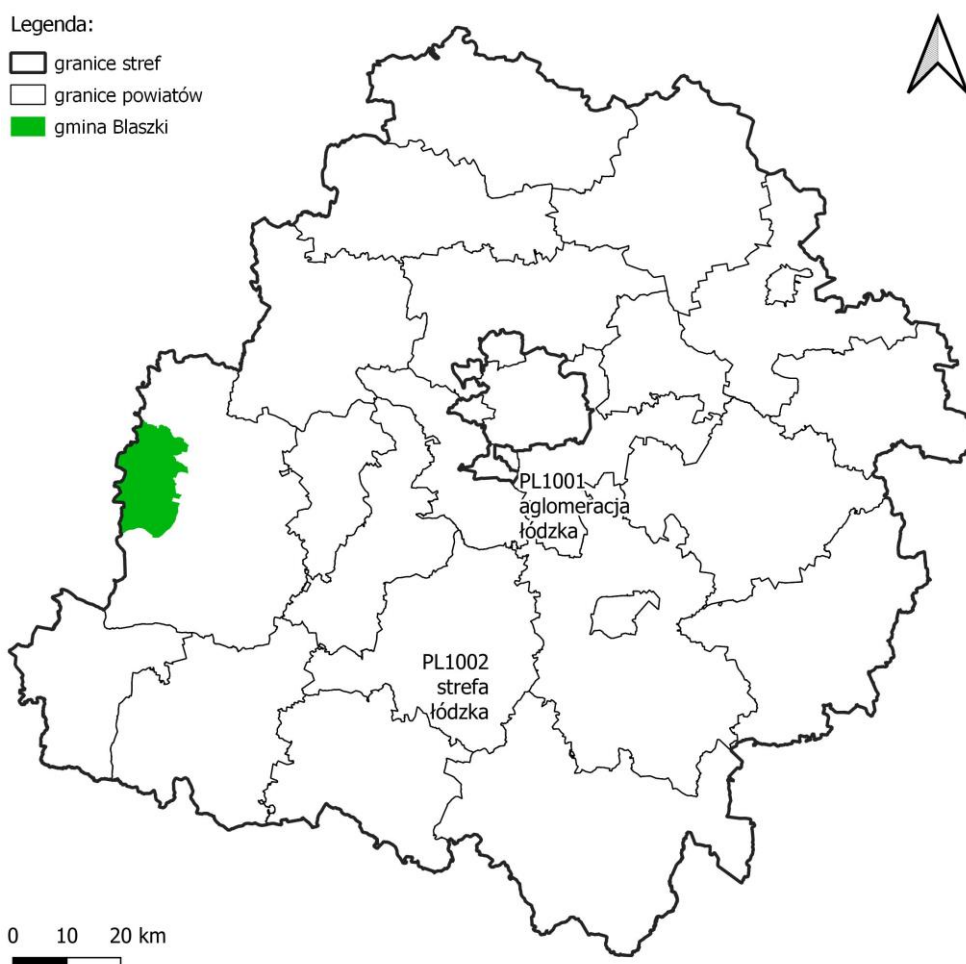
⁸ Ibidem

Ważnym elementem gospodarczym związanym z opadami jest pokrywa śnieżna, której wysokość i okres zalegania odgrywają kluczową rolę w rolnictwie i gospodarce wodnej. Tendencja malejącej liczby dni z pokrywą śnieżną w latach 2011-2030 jest niewielka, jednak prognozy na następne dekady zakładają duże wahania pomiędzy kolejnymi sezonami zimowymi⁹.

5.1.2 Jakość powietrza atmosferycznego

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadził dla obszaru województwa łódzkiego roczną ocenę jakości powietrza za rok 2024. Obowiązujący układ stref określa załącznik do ustawy Prawo Ochrony Środowiska, zgodnie z którym województwo łódzkie podzielone zostało na następujące strefy:

- PL1001 aglomeracja łódzka,
- PL1002 strefa łódzka.

Rysunek 3. Podział województwa łódzkiego na strefy

Źródło: opracowanie własne, na podstawie dokumentacji: „Roczna ocena jakości powietrza w łódzkiego” raport wojewódzki za rok 2024

⁹ Ibidem

System rocznej oceny jakości powietrza w województwie oparty jest o szereg systemów pomiarów zanieczyszczeń, specjalistyczne modelowanie matematyczne oraz inne metody oceny jakości powietrza. Brane pod uwagę są również warunki meteorologiczne panujące w danym roku, ponieważ mają one wpływ na stężenie zanieczyszczeń w powietrzu.

Zgodnie z art. 89 ustawy Prawo Ochrony Środowiska Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dokonał pełnej oceny poszczególnych zanieczyszczeń. Ocenę wykonano według kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia, dla 12 substancji:

- dwutlenku siarki SO₂,
- dwutlenku azotu NO₂,
- tlenku węgla CO,
- benzenu C₆H₆,
- ozonu - O₃,
- pyłu PM₁₀,
- pyłu PM_{2,5},
- ołowiu Pb w pyle PM₁₀,
- arsenu As w pyle PM₁₀,
- kadmu Cd w pyle PM₁₀,
- niklu Ni w pyle PM₁₀,
- benzo(a)pirenu w pyle PM₁₀,

oraz kryteriów określonych w celu ochrony roślin, dla 3 substancji:

- dwutlenku siarki SO₂,
- tlenków azotu NO_x,
- ozonu O₃ określonego współczynnikiem AOT40.

Dwutlenek siarki, tlenek węgla, dwutlenek azotu, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a także metale ciężkie i pyły zawieszane należą do produktów spalania wpływających na występowanie niskiej emisji. Ozon z kolei jest zagrożeniem dla człowieka i środowiska naturalnego w sytuacji, gdy pojawi się w powietrzu przy powierzchni ziemi. Powstaje on w gorące, słoneczne, letnie dni, w wyniku reakcji chemicznych zachodzących w przyziemnej warstwie atmosfery, gdy jest ona zanieczyszczona dwutlenkiem azotu. Dzieje się tak najczęściej w centrach miast lub przy ruchliwych trasach komunikacyjnych.

Efektom dokonania ww. oceny, zarówno pod kątem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia jak i w celu ochrony roślin, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas¹⁰:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub docelowych,
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe.

Gmina Błaszki położona jest w strefie łódzkiej, której wyniki pomiarów jakości powietrza przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
		SO ₂	CO	NO ₂	C ₆ H ₆	PM10	PM _{2,5} *	Pb	As	Cd	Ni	BaP	O ₃ **	
Strefa łódzka	PL1002	A	A	A	A	A	C1	A	A	A	A	C	A	

*Dla pyłu zawieszzonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę A

**Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2 (powyżej poziomu celu długoterminowego)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie dokumentacji: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim” raport wojewódzki za rok 2024, GIOŚ

Tabela 2. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
		SO ₂	NO _x	O ₃ *
Strefa łódzka	PL1002	A	A	A

*Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2 (powyżej poziomu celu długoterminowego)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie dokumentacji: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim” raport wojewódzki za rok 2024, GIOŚ

Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie łódzkim w 2023 i 2024 r. na terenie gminy Błaszki stwierdzono przekroczenia:

- poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w 2023 i 2024 roku,
- poziomu długoterminowego ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi, na obszarze całej gminy,

¹⁰ Oznaczenie klas przyjęto wg. instrukcji GIOŚ i kodowania stosowanego w raportowaniu wyników do Europejskiej Agencji Środowiska

- poziomu długoterminowego ozonu określonego ze względu na ochronę roślin, na obszarze całej gminy.

Co istotne, nie wykazano przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 oraz poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 – II faza. Wskazana w raportach oszacowana powierzchnia przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 dla gminy Błaszki w analizowanym okresie wyniosła 8,0 km² w 2024 r. (wobec 9,6 km² w 2023 r.), co odpowiada odpowiednio 4,0% (4,8%) powierzchni JST. W porównaniu z rokiem 2023 odnotowano zatem poprawę jakości powietrza.

Jednocześnie należy podkreślić, że zgodnie z wynikami modelowania przedstawionymi w Rocznej ocenie jakości powietrza za 2024 r., w północno-zachodniej części gminy Błaszki wystąpiło najwyższe w skali województwa stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, wynoszące 8 ng/m³, tj. ośmiokrotność poziomu docelowego (1 ng/m³). Przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 obserwuje się przede wszystkim w sezonie grzewczym (styczeń–marzec, październik–grudzień), gdy stężenia są średnio czterokrotnie wyższe niż w okresie wiosenno-letnim. Główną przyczyną przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu była nadmierna emisja niska (powierzchniowa) pochodząca z rozległych obszarów zwartej zabudowy mieszkaniowej, wynikająca ze spalania paliw stałych na potrzeby ogrzewania. Dodatkowo, na wzrost stężeń omawianego zanieczyszczenia istotny wpływ wywarły niekorzystne warunki meteorologiczne występujące w okresie grzewczym, w szczególności zjawiska inwersji temperatury oraz niskie prędkości wiatru¹¹.

Jako główne przyczyny przekraczania poziomu celu długoterminowego ozonu (na tle województwa) wskazuje się występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego, a także napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursorzy ozonu, z terenów zurbanizowanych województwa i spoza granic kraju.

¹¹ Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2024, GIOŚ

Tabela 3. Statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w gminie Błaszki zestawione na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 i 2024

Gmina	PM10 średnia roczna			PM2,5 średnia roczna			BaP średnia roczna		
	[µg/m ³]			[µg/m ³]			[ng/m ³]		
	min	max	średnia	min	max	średnia	min	max	średnia
Błaszki, 2023 r.	16,8	20,0	18,5	9,9	11,9	10,8	0,21	1,83	0,43
Błaszki, 2024 r.	17,3	19,8	18,4	9,6	11,4	10,3	0,41	8,14	0,70

Źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB, Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim” raport wojewódzki za rok 2023 i 2024

W Polsce dopuszczalne roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 wynosi 40 µg/m³, pyłu zawieszonego PM2,5 wynosi 20 µg/m³, natomiast docelowe stężenie benzo(a)pirenu w pyłe PM10 - 1 ng/m³. Jest to wartość średnia roczna, której przestrzeganie jest wymagane zgodnie z normami jakości powietrza określonymi przez prawo unijne i krajowe.

Natomiast, według wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), zalecane maksymalne roczne stężenie PM10 wynosi 15 µg/m³, natomiast dla stężenia PM2,5 wynosi 5 µg/m³. WHO nie określa specyficznego zalecanego limitu dla B(a)P w swoich wytycznych dotyczących jakości powietrza. Jednak w dokumentach WHO dotyczących zanieczyszczeń powietrza, benzo(a)piren jest uznawany za wskaźnik obecności wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), które mają właściwości rakotwórcze. Normy są ustanawiane na poziomie krajowym, a Polska stosuje limit 1 ng/m³ jako wskaźnik służący ochronie zdrowia¹².

5.1.3 Źródła emisji

Pierwszą grupą emisji jest sektor mieszkalnictwa, który stanowi największe źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy. Podstawową kwestią do rozwiązania w tym zakresie jest emisja niska, pochodząca z domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie odbywa się w nieefektywny sposób. Cechą charakterystyczną niskiej emisji jest to, że powodowana jest przez liczne źródła wprowadzające do powietrza niewielkie ilości zanieczyszczeń. Duża liczba kominów o niewielkiej wysokości powoduje, że wprowadzane zanieczyszczenia są uciążliwe, ponieważ gromadzą się wokół miejsca powstania – często są to obszary o zwartej zabudowie, rejon dolin rzecznych czy obszary otoczone kompleksami leśnymi lub parkowymi, a więc o ograniczonej możliwości przewietrzania. Dodatkowo, ze względów ekonomicznych, wykorzystywany jest do spalania węgiel niskiej jakości.

Z danych GUS tych wynika, że gazyfikacja sieciowa jest ograniczona: w 2024 r. na terenie gminy funkcjonowało tylko 1 przyłącze do sieci (zużycie gazu na ogrzewanie:

¹² WHO global air quality guidelines. Particulate matter (PM2.5 and PM10), ozone, nitrogen dioxide, sulfur dioxide and carbon monoxide, 2021

69,9 MWh). Oznacza to, że ogrzewanie gazem sieciowym ma w skali gminy charakter marginalny. Pozostałe systemy ogrzewania realizowane są przez źródła indywidualne (w tym źródła na paliwa stałe oraz urządzenia elektryczne, w tym pompy ciepła), jednak brak jest wiarygodnych danych ilościowych pozwalających na podanie ich struktury procentowej.

Jako uzupełnienie należy wskazać, że dane GUS dotyczące mieszkań oddanych do użytkowania pokazują wybory technologiczne w nowym budownictwie: w 2024 r. wśród nowo oddanych mieszkań w gminie dominowały urządzenia sklasyfikowane jako „kocioł/piec na paliwo stałe” (57,9%), przy udziale „kocioł/piec na paliwo gazowe” (10,5%), „kocioł/piec na biopaliwa” (5,3%) oraz kategorii „inny rodzaj ogrzewania indywidualnego” (26,3%).

Gmina Błaszki, na mocy porozumienia z WFOŚiGW, prowadzi punkt konsultacyjny programu „Czyste Powietrze”. W punkcie tym przeszkoleni pracownicy wspierają mieszkańców w przygotowywaniu wniosków o dotacje. Zgodnie z danymi pozyskanymi z WFOŚiGW w Łodzi oraz UM Błaszki, od początku 2020 roku do momentu opracowania niniejszego dokumentu, w ramach ww. programu zawarto łącznie 841 umów z prywatnymi właścicielami nieruchomości na terenie gminy, m.in. na następujące przedsięwzięcia:

1. Zakup i montaż nowego, podstawowego źródła ciepła, wymiana na nowe bardziej ekologiczne:
 - kocioł na pellet drzewny lub biomasę oraz kocioł zgazowujący drewno – 232 umowy,
 - pompa ciepła (różne rodzaje) – 225 umów,
 - kocioł gazowy, gazowy kondensacyjny, kotłownia gazowa (w tym przyłącze) – 35 umów
 - kocioł na węgiel – 90 umów,
 - system ogrzewania elektrycznego – 2 umowy,
 - kocioł olejowy – 1 umowa.
2. Docieplenie przegród budowlanych i prace towarzyszące – 364 umowy.
3. Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej – 146 umów.

Umowy zawierane były często na kilka rodzajów przedsięwzięć.

Od 31 marca 2025 r. program Czyste Powietrze funkcjonuje w nowej odsłonie, która kładzie nacisk na wsparcie dla osób najbardziej narażonych na ubóstwo energetyczne, większą rolę gmin jako operatorów oraz bardziej efektywne wykorzystanie środków publicznych. Najważniejsze elementy wprowadzonych zmian to:

- obowiązkowe potwierdzanie standardu energetycznego budynku przed rozpoczęciem inwestycji i po jej zakończeniu,

- uzależnienie przyznania najwyższego poziomu dotacji od kryterium dochodowego oraz spełnienia wymaganego standardu efektywności energetycznej budynku,
- utworzenie ogólnopolskiego systemu operatorów programu (z udziałem gmin), zapewniającego bezpłatne doradztwo i pomoc beneficjentom – szczególnie o najniższych dochodach – na etapie składania wniosku, realizacji zadania i jego rozliczenia;
- określenie maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych kategorii kosztów kwalifikowanych (racjonalizacja wydatków i ograniczenie nadużyć);
- wykluczenie możliwości dofinansowania wymiany źródeł ogrzewania na paliwa kopalne (np. kotłów gazowych) i ukierunkowanie wsparcia wyłącznie na ekologiczne systemy grzewcze

Dzięki powyższym reformom program Czyste Powietrze ma skuteczniej docierać do najbardziej potrzebujących i gwarantować efektywne wykorzystanie środków publicznych.

Dotychczas duże zainteresowanie mieszkańców budziła wymiana przestarzałych źródeł ciepła na pompy ciepła lub kotły zasilane gazem ziemnym. Należy jednak podkreślić, że od 31 marca 2025 r. kotły gazowe nie są już kosztem kwalifikowanym w nowej edycji programu „Czyste Powietrze”, która priorytetowo wspiera wyłącznie rozwiązania bezemisyjne – w szczególności pompy ciepła, instalacje OZE oraz kotły na biomasę. Wycofanie dotacji wynika z europejskiej i krajowej polityki klimatycznej ukierunkowanej na stopniową eliminację paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, który – mimo niższej emisji pyłów, sadzy, dwutlenku siarki i popiołu dzięki wysokiej zawartości metanu – pozostaje nośnikiem węglowodorowym.

Drugą grupą emisji, co do wielkości wpływu na wartość przekroczeń jest emisja liniowa pochodząca z ruchu drogowego. Największe strumienie zanieczyszczeń związane są z głównymi węzłami komunikacyjnymi, w tym: wzdłuż ulic o zwartej, obustronnej zabudowie, będących tranzytowymi ciągami komunikacyjnymi (podwyższone stężenia NO₂, CO, formaldehydu, benzenu, itp.). Istotne znaczenie ma również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon i nawierzchni dróg. Największe emisje liniowe na terenie gminy dotyczą krajowej nr 12 oraz dróg wojewódzkich. Średni roczny dobowy ruch pojazdów silnikowych na wskazanych trasach kształtuje się następująco¹³:

1. Droga krajowa nr 12: 7 012 do 11 505 pojazdów/dobę (w zależności od odcinka).
2. Droga wojewódzka nr 449: 3 007 pojazdów/dobę.

¹³ Generalny pomiar ruchu 2020/2021 - średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drogach krajowych oraz Generalny pomiar ruchu 2020/21 - średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drogach wojewódzkich, GDDKiA

3. Droga wojewódzka nr 710: 2 298 pojazdów/dobę.

Trzecią grupą emisji są zakłady przemysłowe i znajdujące się w nich instalacje, które powodują, tzw. emisję punktową. Natomiast zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego w Sieradzu (pismo z dnia 06.10.2025 r. znak: RS.604.7.2025.łm), na terenie gminy obowiązuje 4 decyzje udzielające pozwoleń na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza oraz przyjęto 5 zgłoszeń instalacji emitujących gazy lub pyły do powietrza, ale nie wymagających uzyskania ww. pozwolenia

5.1.4 Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy Błaszki eksploatowanych jest 18 turbin wiatrowych o łącznej mocy zainstalowanej ok. 34,26 MW. Instalacje te zlokalizowane są w następujących miejscowościach¹⁴:

1. Kamienna Wieś / Kamienna:
 - 5 turbin, działki nr 91, 186, 422, 214; wieże 100 m, średnica śmigieł 90 m, moc jednostkowa 2,3 MW (łączna moc ok. 11,5 MW).
2. Gzików:
 - 1 turbina, działka nr 4; wieża 100 m, średnica 90 m, moc 2,0 MW.
3. Borysławice:
 - działka nr 211: 1 turbina, wieża 100 m, średnica 90 m, 2,3 MW,
 - działki nr 236, 260: 2 turbiny, wieże 100 m, średnica 90 m, 2,0 MW każda.
4. Wójcice:
 - działki nr 70/3, 70/4: 2 turbiny, wieże 105 m, średnica 90 m, 2,0 MW każda,
 - działka nr 128/1: 1 turbina, wieża 105 m, średnica 90 m, 2,0 MW.
5. Suliszewice:
 - 1 turbina, działka nr 477/5; wieża 105 m, średnica 90 m, moc 2,0 MW.
6. Włocin:
 - 1 turbina, działki nr 7/1, 7/3; wieża 100 m, średnica 80 m, moc 1,5 MW.
7. Kołdów:
 - 1 turbina, działki nr 88, 89; wieża 80 m, średnica 80 m, moc 1,5 MW.

¹⁴ Dane Urzędu Miejskiego Błaszki

8. Tuwalczew / Adamki:

- 1 turbina, działka nr 93; wieża 80 m, średnica 80 m, moc 1,5 MW.

9. Łubna Jarosłaj:

- 1 turbina, działka nr 298/3; wieża 85 m, średnica 47 m, moc 0,66 MW.

10. Stok Polski:

- 1 turbina, działka nr 232/1; wieża 100 m, średnica 77 m, moc 1,3 MW.

Warunki wietrzności regionu sprzyjają takim inwestycjom. Według analiz opracowanych na podstawie map wietrzności IMGW, województwo łódzkie w przeważającej części położone jest w strefie II zasobów wiatru, uznawanej za korzystną dla lokalizacji turbin wiatrowych.

Na terenie gminy brak jest farm fotowoltaicznych, natomiast na obiektach prywatnych i publicznych pojawiają się mniejsze instalacje słoneczne.

Poza energetyką wiatrową i słoneczną, wykorzystuje się także inne formy OZE na mniejszą skalę. Na terenie gminy funkcjonują pojedyncze pompy ciepła (wykorzystujące energię geotermalną płytkich warstw gruntu lub powietrza). Technologie te służą do ogrzewania budynków i przygotowania ciepłej wody użytkowej, zastępując lub uzupełniając konwencjonalne kotłownie i przyczyniając się do redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Jeśli chodzi o energetykę wodną, przez gminę przepływają niewielkie ciekły wodne, ich potencjał energetyczny jest niewielki. Inwestycje tego typu wymagałyby indywidualnych analiz oddziaływania na ekosystem rzeki i poniesienia znacznych nakładów inwestycyjnych. Na dzień opracowania niniejszego dokumentu na terenie gminy nie ma instalacji hydroenergetycznych.

5.1.5 Program ochrony powietrza

Program ochrony powietrza (POP) wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej przyjęty został Uchwałą nr LXIII/694/23 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 listopada 2023 r.

Główne cele POP, oprócz szeroko zakrojonej edukacji ekologicznej, obejmują inwentaryzację oraz stopniową wymianę lub likwidację źródeł niskiej emisji, znanych również jako "kopciuchy". Dodatkowo, planuje się utrzymanie czystości ulic poprzez zastosowanie metod, które generują mniejszą emisję wtórną. W ramach programu wprowadzono zakaz używania urządzeń do oczyszczania terenu, takich jak dmuchawy do liści, opartych na spalinach czy energii elektrycznej. W dniach, gdy istnieje ryzyko przekroczenia poziomu informowania lub alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10, wprowadzany jest zakaz korzystania z kominków, piecyków kominkowych i piecyków ozdobnych, z wyjątkiem sytuacji, gdy są one jedynym źródłem ciepła.

5.1.6 Uchwała antysmogowa

Uchwała antysmogowa wprowadzona na terenie strefy łódzkiej stanowi akt prawa miejscowego i obowiązuje wszystkich mieszkańców województwa, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Została przyjęta Uchwałą nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z 24 października 2017 r, a następnie zmieniona poprzez Uchwałę nr L/597/22 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 22 listopada 2022 r.

Uchwała antysmogowa jest regulacją prawną, która ma zapewnić czyste powietrze mieszkańcom łódzkiej. Ograniczenia i zakazy wymienione w uchwale dotyczą wszystkich użytkowników urządzeń o mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, czyli właścicieli w szczególności:

- pieców,
- kominków,
- kotłów, w tym kotłów wchodzących w skład zestawów zawierających kotły na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne.

Uchwała weszła w życie 1 maja 2018 r. Oznacza to, że od tej daty:

- Wszystkie montowane kotły powinny spełniać wymagania dotyczące efektywności energetycznej i wielkości emisji określone w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1189.
- Nie będzie można spalać paliw najgorszej jakości, czyli:
 - w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi powyżej 15%, za wyjątkiem paliw o wartości opałowej nie mniejszej niż 24 MJ/kg oraz zawartości popiołu nie większej niż 12%,
 - węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
 - mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
 - zawierających biomasę stałą o wilgotności powyżej 20%.
- Przepisy uchwały dla kominków i pieców zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2022 r., po tej dacie wszystkie montowane kominki i piece (czyli miejscowe ogrzewacze pomieszczeń) powinny spełniać wymagania dotyczące efektywności energetycznej i wielkości emisji określone w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1185.
- Przewidziane zostały przepisy przejściowe dające czas na dostosowanie się do nowych regulacji:

- dopuszczono możliwość eksploatacji kotłów spełniających wymagania klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r., do czasu tzw. śmierci technicznej urządzenia,
- dla kotłów pozaklasowych, tzw. „kopciuchów”, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r., określono czas wymiany do 1 stycznia 2025 r.,
- dla kotłów spełniających wymagania klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r., określono czas wymiany do 1 stycznia 2028 r.,
- dla kominków i pieców, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r., określono czas wymiany lub dostosowania instalacji do 1 stycznia 2026 r. (dostosowanie to ma polegać na ograniczeniu wielkości emisji pyłu do poziomu określonego w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1185),
- dla instalacji zainstalowanych w budynkach podłączonych do sieci ciepłowniczej okresy dostosowawcze zostały skrócone:
 - dla kotłów do 1 stycznia 2020 r.,
 - dla kominków i pieców do 1 stycznia 2022 r.

5.1.7 Zagadnienia horyzontalne

5.1.7.1 Adaptacja do zmian klimatu

Adaptacja do zmian klimatu w gminie powinna być skoncentrowana na następujących działaniach:

- dalszym wdrożeniu stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii w skali lokalnej (np. małe elektrownie słoneczne z magazynami energii, czy systemy geotermalne). Dla każdej opcji należy przeprowadzić analizę lokalnych zasobów i możliwości technicznych, aby określić najbardziej odpowiednie rozwiązania;
- wykorzystywaniu w nowym budownictwie źródeł ciepła opartych na zużyciu innych surowców niż paliwa kopalne, np.: biomasa (np. pellet, drewno kompresowane), pompy ciepła, biogaz. Każdy z tych surowców powinien być oceniany pod kątem dostępności i kosztów eksploatacji;
- w przypadku stosowania kotłów na paliwa stałe dopuszcza się wyłącznie instalację nowoczesnych urządzeń spełniających wymagania ekoprojektu (rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189) oraz wymagania wynikające z przepisów krajowych i regionalnych;

- w przypadku stosowania paliw kopalnych (np. gaz ziemny, olej opałowy) dopuszcza się wyłącznie rozwiązania wysokosprawne; równolegle zaleca się priorytetowe wdrażanie rozwiązań bezemisyjnych (pompy ciepła, OZE) oraz poprawę efektywności energetycznej budynków.
- rozważeniu wprowadzenia mechanizmu dofinansowania wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła zasilanych paliwem kopalnym, co przyspieszy proces wymiany starych pieców na nowe;
- budowie zielonej infrastruktury, czyli promowanie nasadzeń drzew i tworzenia obszarów zielonych, które mogą pomagać w adaptacji do zmian klimatycznych, np. przez zmniejszenie efektu wyspy ciepła;
- regularne organizowanie warsztatów i kampanii informacyjnych dotyczących efektywności energetycznej oraz działań adaptacyjnych do zmian klimatu.

5.1.7.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Należy zwrócić szczególną uwagę na awarie przemysłowe, awarie w sieciach gospodarki komunalnej i liniach energetycznych oraz na inne nadzwyczajne zagrożenia środowiska, które wynikają z nasilenia zmian klimatycznych. W przypadku instalacji technologicznych zagrożenie wynika głównie z niedopatrzenia lub niewłaściwej obsługi, eksploatacji bądź konserwacji urządzeń. Przyczyną awarii sieci może być natomiast jej przeciążenie (w tym zły stan techniczny przy zwiększonym obciążeniu) bądź zewnętrzne warunki pogodowe (mróz, upał).

5.1.7.3 Działania edukacyjne

Powinny być skoncentrowane na:

- prowadzeniu edukacji mieszkańców i zwiększaniu ich świadomości w zakresie zmian klimatu i sposobów minimalizowania ich skutków, a także metod zapobiegania niekorzystnym zmianom klimatu,
- organizacji wydarzeń kierowanych do mieszkańców mających na celu promocję budownictwa pasywnego, odnawialnych źródeł energii oraz transportu alternatywnego (elektrycznego).

5.1.7.4 Monitoring środowiska

W ramach funkcjonowania monitoringu środowiska przyrodniczego w zakresie badań jakości powietrza wykonywane są opracowania, dotyczące strefy łódzkiej. GIOŚ co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu.

5.1.8 Podsumowanie

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dla obszaru województwa łódzkiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2024, która

wykazała na terenie gminy przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomu długoterminowego ozonu ze względu na ochronę zdrowia i roślin.

Największy wpływ na emisje pyłowe na terenie gminy ma tzw. niska emisja, czyli spalanie paliw stałych w indywidualnych źródłach ciepła, w tym węgla niskiej jakości. Tempo wymiany starych źródeł ciepła pozostaje niewystarczające, głównie z powodu kosztów inwestycji oraz konieczności dostosowania instalacji. Zdecydowana większość budynków na terenie gminy jest wyposażona w instalacje centralnego ogrzewania, wykorzystujące głównie węgiel i drewno.

Poprawę jakości powietrza można osiągnąć poprzez: modernizację źródeł ciepła (w tym wymianę starych kotłowni na rozwiązania niskoemisyjne), dalsze ograniczanie niskiej emisji (w tym kontrole spalania w paleniskach domowych) oraz wsparcie finansowe mieszkańców w inwestycjach w stabilne, niskoemisyjne źródła energii.

5.1.9 Analiza SWOT

Mocne strony:

- brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych PM_{2,5}, PM₁₀,
- rosnąca liczba wymienianych nieefektywnych źródeł ciepła,

Słabe strony:

- wciąż wysoki udział emisji niskiej (z ogrzewania indywidualnego) i związane z tym spalanie paliw stałych niskiej jakości,
- przekroczenia stężeń wartości poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ oraz poziomu długoterminowego ozonu.

Szanse:

- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych,
- wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych (w szczególności: pompy ciepła, kolektory słoneczne, moduły fotowoltaiczne, turbiny wiatrowe),
- zwiększenie obszaru terenów zielonych.

Zagrożenia:

- brak wystarczających środków finansowych na inwestycje związane z ochroną powietrza,
- wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego,
- spalanie odpadów w gospodarstwach domowych.

5.2 Zagrożenia hałasem

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru jego zmian w czasie, długości działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od cech odbiorcy, takich jak: stan zdrowia, nastrój, wiek.

W zależności od miejsca występowania i źródła rozróżnia się hałas:

- komunikacyjny (drogowy, kolejowy i lotniczy),
- przemysłowy,
- osiedlowy,
- domowy.

Ocena stanu akustycznego środowiska prowadzona jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, a realizowana jest przez instrumenty planowania przestrzennego oraz instrumenty ochrony środowiska. Dokonywane pomiary i oceny mają umożliwiać wyznaczanie obszarów o ponadnormatywnym poziomie hałasu, na których należy skoncentrować działania naprawcze.

5.2.1 Źródła emisji

Podstawowym źródłem hałasu na terenie gminy Błaszki jest przede wszystkim transport drogowy. Do głównych szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy, a zarazem stanowiących najistotniejsze źródła hałasu, należą: droga krajowa nr 12 (relacji Kalisz–Sieradz) oraz drogi wojewódzkie nr 449, prowadząca z Błazek w kierunku granicy z województwem wielkopolskim, oraz nr 710, prowadząca w kierunku Łodzi. Wymienione drogi zapewniają powiązania ponadlokalne oraz rozprowadzają ruch w układzie wschód–zachód.

Na poziom hałasu drogowego ma wpływ szereg czynników związanych z ruchem pojazdów i parametrami ciągów. Do najważniejszych z nich należą:

- natężenie ruchu związane bezpośrednio ze znaczeniem ciągu w układzie komunikacyjnym,
- struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich i hałaśliwych),
- średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny,
- płynność ruchu,
- rodzaj i stan nawierzchni.

Rosnące natężenie ruchu powoduje coraz większą presję na środowisko. Wieloletnie badania wskazują na zwiększanie się obszarów poddanych nadmiernemu oddziaływaniu hałasu i niepokojące zmniejszanie powierzchni terenów o korzystnych warunkach akustycznych. Analiza danych statystycznych na przestrzeni lat 2000 – 2020 wykazuje stały wzrost ogólnej liczby pojazdów, w tym liczby pojazdów osobowych¹⁵.

Średni roczny dobowy ruch pojazdów silnikowych na wskazanych trasach kształtuje się następująco¹⁶:

1. Droga krajowa nr 12: 7 012 do 11 505 pojazdów/dobę (w zależności od odcinka).
2. Droga wojewódzka nr 449: 3 007 pojazdów/dobę.
3. Droga wojewódzka nr 710: 2 298 pojazdów/dobę.

Istotnym kierunkiem rozwojowym pozostaje budowa obwodnicy Błaszek w ciągu DK12, co pozwoli na odciążenie układu miejskiego i uporządkowanie ruchu ciężkiego. W momencie opracowania niniejszego dokumentu trwa procedura zmierzająca do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia¹⁷.

W przypadku dróg i linii kolejowych obowiązujące obecnie wartości wskaźników wynoszą¹⁸:

- 65 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
- 61 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej, terenów szpitali w miastach.

Należy podkreślić, iż przyjęte wartości dopuszczalne stanowią kompromis pomiędzy realnymi możliwościami ograniczania emisji i propagacji hałasu a potrzebą komfortu akustycznego, w związku z czym ich zachowanie nie gwarantuje całkowitej eliminacji uciążliwości akustycznych.

¹⁵ Generalny Pomiar Ruchu, GDDKiA

¹⁶ Generalny pomiar ruchu 2020/2021 - średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drogach krajowych oraz Generalny pomiar ruchu 2020/21 - średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/21 na drogach wojewódzkich, GDDKiA

¹⁷ dk12-obwodnicablaszek.pl [dostęp dnia 04.12.2025 r.], GDDKiA

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112)

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska co roku wykonuje pomiary monitoringowe hałasu zgodnie z założeniami Programu Państwowego Monitoringu Środowiska. Na terenie gminy nie zlokalizowano dotąd punktu badawczego.

Drugim po drogowym, największym źródłem hałasu na terenie gminy jest hałas przemysłowy. Przedsiębiorstwa, zakłady i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na obszarze gminy kształtują klimat akustyczny w swoim otoczeniu. Hałas przemysłowy, stanowiący trzecie źródło hałasu na terenie gminy, powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych np.: wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałas jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych. W przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu przez zakład przemysłowy, wydawana jest decyzja określająca dopuszczalny poziom hałasu, która może rozróżnić poziom hałasu dla pory dnia, jak i nocy. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego w Sieradzu (pismo z dnia 06.10.2025 r. znak: RS.604.7.2025.łm), na terenie obowiązuje 1 decyzja określająca dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

Trzecim, pod względem poziomów emisji, źródłem hałasu na terenie gminy jest hałas kolejowy. Jest on relatywnie mniej odczuwalny w ciągu dnia, natomiast szczególnie słyszalny w porze nocnej, a jego uciążliwość w dużym stopniu zależy od częstotliwości przejazdu pociągów. Biorąc pod uwagę aspekt hałasu kolejowego, w całej Polsce, kształtuje się on na identycznym poziomie. Lokalnie mogą wystąpić niekorzystne zmiany ze względu na stan infrastruktury (głównie szyn), prędkość pojazdu, rodzaj taboru kolejowego, stanu taboru oraz położenie torowiska (nasyp, wąwóz, teren płaski).

Układ kolejowy gminy Błaszki kształtuje pierwszorzędna, dwutorowa i zelektryfikowana linia kolejowa nr 14 Łódź Kaliska – Tuplice, stanowiąca fragment dawnej Kolei Warszawsko-Kaliskiej.

PKP S.A. sporządza strategiczne mapy hałasu dla odcinków linii, po których kursuje co najmniej 30 000 pociągów rocznie. Linia nr 14 w gminie Błaszki nie została ujęta w tym zestawieniu, co wskazuje, że natężenie ruchu kolejowego w tym rejonie jest niższe niż na najbardziej obciążonych fragmentach sieci.

W perspektywie wieloletniej na klimat akustyczny gminy Błaszki może istotnie wpłynąć planowana budowa nowej linii kolejowej nr 85 na odcinku Sieradz – Kalisz – Pleszew, stanowiącej element sieci Kolei Dużych Prędkości realizowanej przez spółkę CPK. Zgodnie z informacjami inwestora rekomendowany do realizacji wariant W9 przebiega przez północną część gminy. Przedsięwzięcie znajduje się na etapie postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz przygotowania dokumentacji projektowej, dlatego na etapie opracowania Programu nie jest możliwe określenie konkretnych poziomów hałasu ani zasięgu jego oddziaływania. Należy jednak założyć, że wzdłuż planowanego korytarza kolejowego dojdzie do wyraźnych zmian klimatu akustycznego, a szczegółowy zakres środków ochrony przed hałasem (ekrany akustyczne, odpowiednie ukształtowanie nasypów, rozwiązania techniczne torowiska) zostanie określony w ramach odrębnej procedury oceny oddziaływania na środowisko.

5.2.2 Zagadnienia horyzontalne

5.2.2.1 Adaptacja do zmian klimatu

Wiązać się będzie ze wzrostem temperatury, przez co zwiększy się liczba urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych. W ostatnich latach zauważalny jest również znaczny przyrost liczby pomp ciepła wykorzystywanych jako źródło ciepła w gospodarstwach domowych. W zwartej zabudowie lub nowych budynkach wielorodzinnych może powodować nadmierną emisję hałasu. Ograniczenie tego zjawiska polegać może na odpowiednim planowaniu przestrzeni (zieleń publiczna, zbiorniki wodne).

5.2.2.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

W związku ze wzrostem negatywnych czynników związanych z emisją hałasu należy przewidzieć podjęcie działań zmierzających do ograniczenia emisji hałasu poprzez:

- wykorzystywanie cichych nawierzchni na terenach zabudowanych, a w uzasadnionych przypadkach wprowadzenie również ograniczeń prędkości i dopuszczalnej wagi pojazdów na obszarach zabudowanych,
- wprowadzanie zieleni izolacyjnej w obrębie pasów drogowych,
- zapewnienie właściwej organizacji ruchu,

5.2.2.3 Działania edukacyjne

- prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie klimatu akustycznego,
- promowanie transportu zbiorowego i rowerowego.

5.2.2.4 Monitoring środowiska

W ramach funkcjonowania monitoringu środowiska przyrodniczego w zakresie stanu akustycznego, GIOŚ wykonuje pomiary, badania i analizy na terenie całego województwa łódzkiego, natomiast Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych, Zarząd Dróg Wojewódzkich oraz

PKP Polskie Linie Kolejowe wykonują mapy akustyczne wzdłuż odcinków szlaków komunikacyjnych charakteryzujących się największym ruchem.

5.2.3 Podsumowanie

Główne źródło hałasu na terenie gminy stanowi hałas drogowy. Do najbardziej ruchliwych dróg stanowiących jego źródło zaliczają się droga krajowa nr 12 oraz drogi wojewódzkie 449 i 710. Wnioski z badań monitoringowych hałasu przeprowadzonych na terenie województwa wykazały, że hałas drogowy, podobnie jak w poprzednich latach, jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności. W związku z faktem, iż teren gminy przecinają ważne szlaki komunikacyjne, należy wnioskować, iż lokalnie występują przekroczenia poziomów hałasu.

Innym rodzajem uciążliwości hałasowych na terenie gminy występującymi lokalnie mogą być uciążliwości powstające z działalności gospodarczej podmiotów. Na terenie gminy funkcjonuje jeden zakład, dla którego zachodziła konieczność wydania decyzji określającej dopuszczalny poziom hałasu przenikającego do środowiska.

5.2.4 Analiza SWOT

Mocne strony

- przeważający wiejski charakter gminy wskazujący na mniejsze zagrożenie hałasem niż w przypadku gmin miejskich,
- ciągła modernizacja dróg publicznych (powiatowych, gminnych).

Słabe strony

- zabudowania mieszkalne znajdujące się w zasięgu przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu drogowego,
- brak lokalizacji punktów monitoringu hałasu drogowego na terenie gminy w ramach PMŚ.

Szanse

- planowana budowa obwodnicy Błaszek w ciągu DK12,
- dalsze modernizacje dróg na terenie gminy – wykorzystanie cichych nawierzchni,
- rozwój infrastruktury rowerowej i komunikacji zbiorowej,
- nasadzenia drzew, pasy zieleni mogą zmniejszyć zagrożenie hałasem,
- budowa zabezpieczeń akustycznych w miejscach występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu.

Zagrożenia

- planowana budowa linii kolei dużych prędkości (LK 85),
- niekontrolowany rozwój ruchu drogowego,
- rozwój zabudowy wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych.

5.3 Pola elektromagnetyczne

Intensywność oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na żywe komórki zależy od jego mocy (im większa moc, tym silniejsze promieniowanie) i odległości od źródła (wraz z odległością, natężenie emitowanego pola słabnie).

W środowisku występują dwa rodzaje źródeł promieniowania elektromagnetycznego¹⁹:

- naturalne, np.: pole geomagnetyczne Ziemi, Słońce, zjawiska atmosferyczne, promieniowanie kosmiczne, pierwiastki promieniotwórcze,
- sztuczne, np.: elektrownie, elektrociepłownie, stacje transformatorowe, napowietrzne linie elektroenergetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej, radiowe i telewizyjne stacje nadawcze, stacje radiolokacyjne i radionawigacyjne.

W związku ze stale rosnącym zapotrzebowaniem na usługi radiokomunikacyjne dynamicznie zmienia się system przesyłania i odbioru danych w zakresie fal radiowych i mikrofal. Największe zmiany zachodzą w radiokomunikacji ruchomej tj. w telefonii komórkowej. Do końca 2020 roku wykorzystywano częstotliwości z zakresów 420, 800, 900, 1800, 2100 i 2600 MHz. Również nowa technologia 5G wykorzystuje obecnie częstotliwości 1800, 2100, 2600 MHz. Docelowo dla technologii 5G przewidziane są częstotliwości w zakresie 700 MHz, 3,4-3,8 GHz oraz 26 GHz²⁰.

Analizując dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w ostatnich latach widoczny jest wzrost wydawanych pozwoleń radiowych. Zdecydowanie zahamował rozwój systemu GSM na rzecz systemu LTE, zwłaszcza dla częstotliwości 2100 MHz oraz 2600 MHz. W kolejnych latach należy się spodziewać dynamicznego rozwoju technologii 5G²¹. Lokalizację stacji bazowych telefonii komórkowej przedstawia rysunek nr 4.

¹⁹ Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2020, GIOŚ wrzesień 2021

²⁰ Ibidem

²¹ Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2020, GIOŚ wrzesień 2021

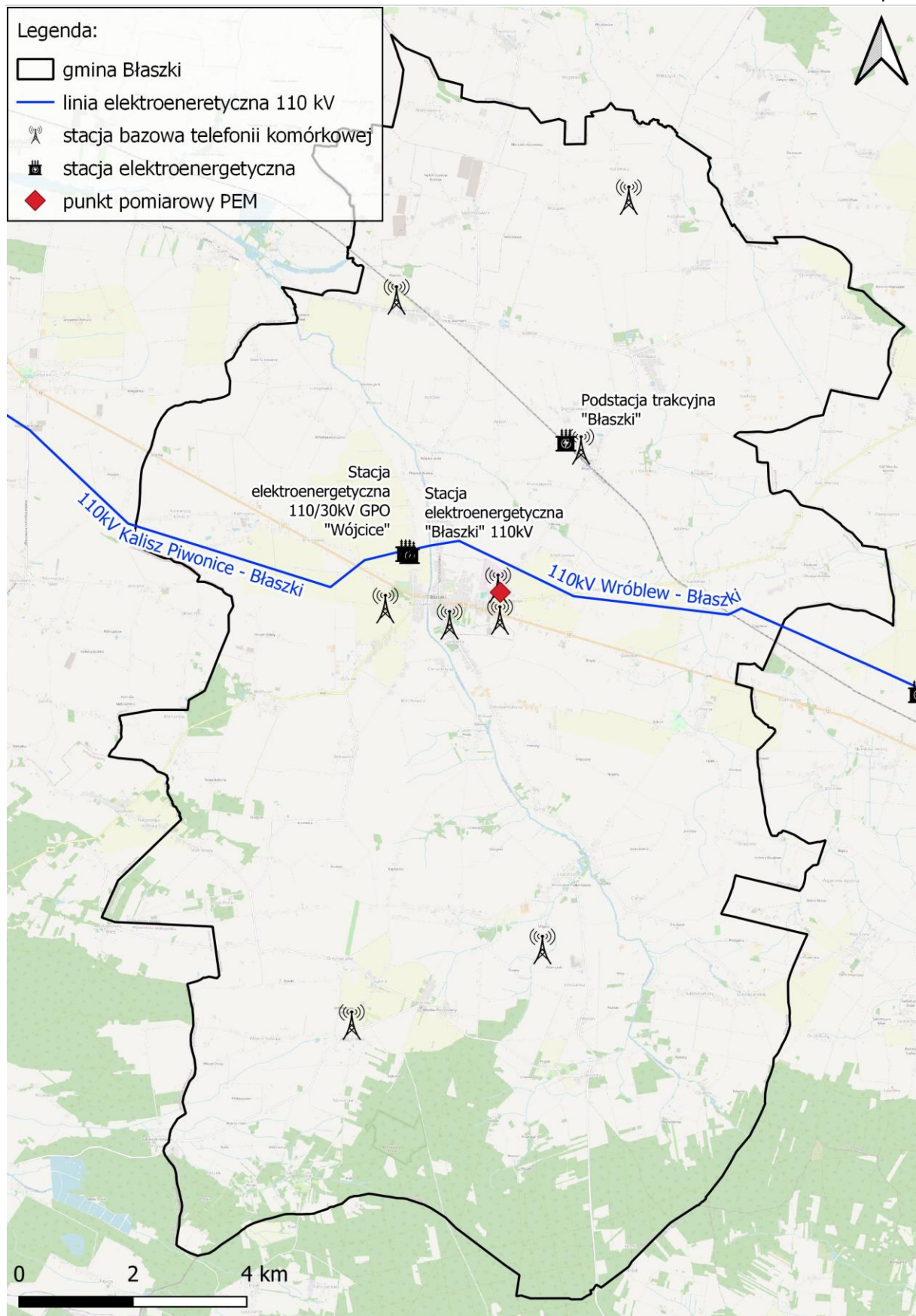
Rysunek 4. Stacje bazowe telefonii komórkowej: zainstalowana na dachu budynku oraz wolnostojąca
Źródło: opracowanie własne

Największe oddziaływanie w postaci promieniowania niejonizującego wykazują linie elektroenergetyczne wysokich napięć. Ich występowanie wymaga określenia stref ochronnych, w zależności od natężenia pola elektrycznego. Pod liniami o napięciu 110-400 kV może występować II strefa ochronna z zakazem lokalizacji budynków mieszkalnych.

Na terenie gminy zlokalizowano stację elektroenergetyczną administrowaną przez zakład energetyczny, podstację trakcyjną na potrzeby zasilania odcinkowego linii kolejowej nr 14 oraz prywatną stację elektroenergetyczną związaną z farmą wiatrową na terenie gminy. Ponadto przez teren gminy przebiegają następujące linie wysokiego napięcia:

- linia napowietrzna 110 kV relacji: Kalisz Piwonice - Błaszki,
- linia napowietrzna 110 kV relacji: Wróblew – Błaszki.

Wspomniana infrastruktura zarządzana jest przez PGE Dystrybucja S.A., Oddział Łódź oraz PGE Energetyka Kolejowa S.A.

Rysunek 5. Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej w gminie Błaszki
Źródło: opracowanie własne na podstawie btsearch.pl [stan na: 04.12.2025 r.]

Zasilanie w energię elektryczną realizowane jest za pośrednictwem napowietrznych linii średniego napięcia 15 kV prowadzonymi głównie ze stacji zlokalizowanej w Błaszach.

Dystrybucja energii elektrycznej do poszczególnych odbiorców prowadzona jest liniami niskiego napięcia – napowietrznymi bądź kablowymi – poprzez stacje transformatorowe 15/0,4 kV. Zdecydowaną większość tych stacji stanowią słupowe stacje napowietrzne.

Ocenę poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się zgodnie z Ustawą Prawo ochrony środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie badań monitoringowych oraz informacji o źródłach emitujących pola. W ramach monitoringu Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania kontrolne poziomów pól w środowisku, na podstawie których, między innymi ma prowadzić rejestr zawierający informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Na terenie gminy w 2021 i 2023 roku wykonano pomiar w punkcie pomiarowym zlokalizowanym pod adresem Lubanów 44. Szczegółowe wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie gminy Błaszki

L.p.	Miejscowość ulica	Kod punktu pomiarowego	Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaznika W_{ME}
1	Lubanów 44	E_2021_E_5	<0,8*	-	0,04 (2021)
2			<0,8*	0,6	0,06 (2023)

Źródło: „Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2021 w województwie łódzkim” oraz „Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie łódzkim”, GIOŚ

Analizując dane GIOŚ można stwierdzić, iż poziom pól elektromagnetycznych w środowisku utrzymuje się na niskim poziomie. Średnie z 0,5 godzinowego pomiaru są niższe od dolnego progu czułości sondy pomiarowej. Widoczny jest nieznaczny trend wzrostowy poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Jednak poziomy te są dużo niższe od poziomów dopuszczalnych²².

Uzupełnieniem informacji pozyskiwanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska jest SI2PEM (System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne), czyli publiczna, ogólnodostępna baza danych prowadzona przez Ministra właściwego do spraw informatyzacji. System udostępnia interaktywną mapę Polski, na której można sprawdzić oszacowany rozkład natężenia PEM w dowolnym miejscu kraju,

²² Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019, poz. 2448) wartość dopuszczalna dla zakresu częstotliwości objętej monitoringiem wynosi 28 V/m.

a także informacje o lokalizacji i podstawowych parametrach instalacji radiowych (w tym stacji bazowych telefonii komórkowej) oraz dostępne wyniki pomiarów.

5.3.1 Zagadnienia horyzontalne

5.3.1.1 Adaptacja do zmian klimatu

Ekstremalne zjawiska pogodowe mogą doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia masztów telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych, transformatorów, co wpłynie na ograniczenia w dostawie energii elektrycznej do odbiorców. Ważna jest rozbudowa systemu energetycznego o instalacje kablowe.

5.3.1.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Należy zlokalizować urządzenia wykluczając możliwość zachodzenia na siebie wzajemnie obszarów oddziaływań silnych pól wytwarzanych przez sąsiednie źródła. Należy utrzymywać urządzenia w dobrym stanie technicznym.

5.3.1.3 Działania edukacyjne

Edukacja społeczeństwa (szkoły, mieszkańcy) z zakresu oddziaływania pól elektromagnetycznych.

5.3.1.4 Monitoring środowiska

Monitoring pól elektromagnetycznych prowadzi GIOŚ. Wyniki badań są publikowane przez inspekcję na bieżąco, corocznie.

5.3.2 Podsumowanie

Źródła emisji pól elektromagnetycznych do środowiska na terenie gminy występują tylko w postaci stacji bazowych telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych wysokich napięć oraz stacji elektroenergetycznych. Prowadzone były badania poziomu pól elektromagnetycznych oraz badania dotyczące oddziaływania promieniowania na środowisko, w szczególności na zdrowie mieszkańców, jednak ich wyniki nie ujawniły przekroczeń dopuszczalnych wartości emisji fal elektromagnetycznych pochodzących z ww. źródeł. Średnie wartości pomiarów były niższe od dolnego progu czułości sondy pomiarowej.

5.3.3 Analiza SWOT

Mocne strony

- dotychczasowy poziom pól elektromagnetycznych nie powoduje zagrożenia środowiska i ludności.

Słabe strony

- nieznaczny, lecz stały wzrost poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Szanse

- racjonalny dobór lokalizacji powstających instalacji i urządzeń stanowiących źródła PEM.

Zagrożenia

- wysokie koszty utrzymania i modernizacji infrastruktury monitorującej oraz ograniczającej emisję PEM.

5.4 Gospodarowanie wodami

5.4.1 Wody powierzchniowe

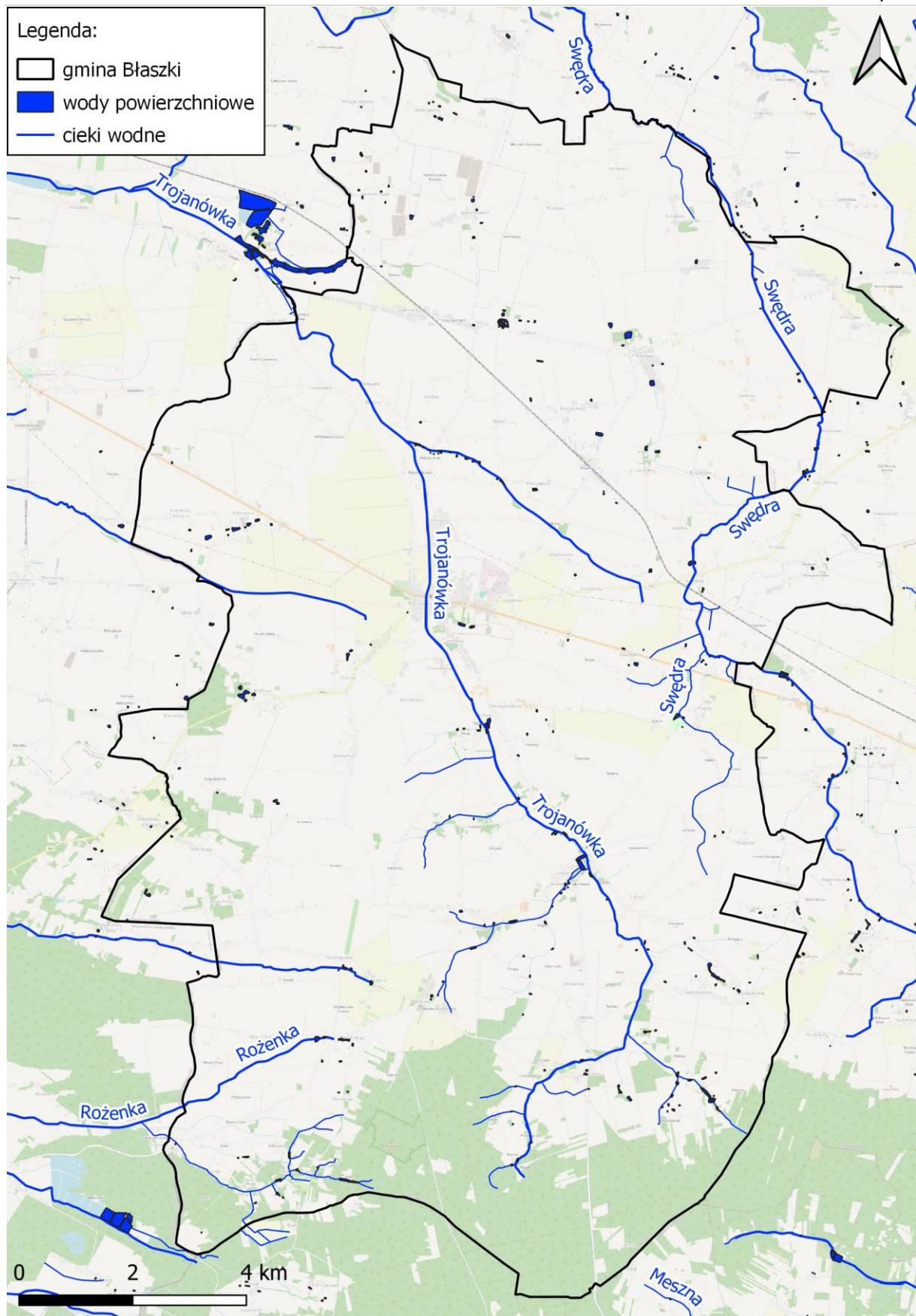
Gmina Błaszki położona w obszarze dorzecza Odry w regionie wodnym Warty, w obrębie zlewni czwartego rzędu rzeki Trojanówki, prawobrzeżnego dopływu Proсны. Wody zachodnich rejonów gminy uchodzą za pomocą zlewni szóstego rzędu rzeki Swędry, która uchodzi do rzeki Swędni, następnie za pomocą Kanału Bernardyńskiego również wpada do Proсны.

Miasto Błaszki leży bezpośrednio nad Trojanówką, która stanowi główne koryto przecinające wysoczyznę z południowego wschodu na północny zachód. Cieki mają charakter nizinnych rzek rolniczych, o niewielkich spadkach, silnie powiązanych z systemem rowów melioracyjnych.

Pod względem hydrograficznym gmina jest umiarkowanie zasobna w wody powierzchniowe. Występuje gęsta sieć drobnych cieków i rowów melioracyjnych, natomiast brak jest naturalnych jezior. Starsze opracowania wskazują wprost, że teren jest mało zasobny w wodę i dysponuje jedynie nielicznymi stawami, głównie o charakterze małej retencji i stawów wiejskich.

Jednostkami PGW Wody Polskie operującymi na terenie gminy jest: Zarząd Zlewni w Kaliszu – Nadzór Wodny w Kaliszu oraz – wschodnie obszary obrębu Orzeżyn – Zarząd Zlewni w Sieradzu, Nadzór Wodny w Sieradzu.

W rozdziale 5.5.3 opisano jakość wód powierzchniowych na terenie gminy, natomiast w rozdziale 5.9.1 wskazano walory przyrodnicze obszarów położonych wzdłuż rzek w gminie.

Rysunek 6. Sieć hydrologiczna gminy Błaszki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KZGW

5.4.1.1 Mała retencja

Mała retencja obejmuje działania techniczne i nietechniczne, które mają na celu poprawę bilansu wodnego zlewni poprzez zwiększenie ich zdolności retencyjnych. Działania te są korzystne zarówno w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, jak i ograniczenia skutków suszy. Ważnym aspektem małej retencji jest również ochrona jakości wód przed zanieczyszczeniem oraz zwiększenie bioróżnorodności. Działania techniczne mogą obejmować prace z zakresu hydrotechniki i melioracji, takie jak budowa zbiorników retencyjnych, piętrzenia na ciekach i kanałach, renaturyzacja cieków oraz systemowe zarządzanie odprowadzaniem wód opadowych. Z kolei działania nietechniczne polegają na zwiększaniu pojemności retencyjnej zlewni poprzez prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, zalesianie, tworzenie stref buforowych oraz ochronę oczek wodnych i mokradł.

5.4.2 Wody podziemne

Sieć hydrologiczna gminy pozostaje ściśle powiązana z zasobami wód podziemnych. Na obszarze gminy wyróżnia się kilka poziomów wodonośnych o zróżnicowanej budowie i głębokości występowania. Poziom górnourajski związany jest ze szczelinowymi wapieniami zawiera wody o napiętym zwierciadle i zmiennym ciśnieniu nawiercane na głębokości od około 110 do około 350 metrów poniżej powierzchni terenu przy stabilizacji zwierciadła na poziomie około 20 metrów. Poziom górnokredowy również związany ze szczelinowymi wapieniami charakteryzuje się napiętym zwierciadłem a jego wody występują na głębokości od około 30 metrów w rejonie Gruszczyc do około 100–110 metrów w rejonie Nacestawic przy stabilizacji zwierciadła na głębokości od 2 do 10 metrów. Poziom trzeciorzędowy tworzą utwory piaszczyste ujmowane studniami o głębokości około 120–140 metrów między innymi w Morawkach i Kamiennej na potrzeby zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Najpłytszy jest poziom czwartorzędowy w ośrodku porowym rozwinięty w osadach piaszczysto żwirowych, w którym można wyróżnić co najmniej dwie odrębne warstwy wodonośne²³:

- Pierwsza przypowierzchniowa warstwa gruntowa związana z piaskami den dolin charakteryzuje się swobodnym zwierciadłem na głębokości około 1–2 metrów oraz wyraźnymi wahaniami poziomu wód uzależnionymi od opadów i stanów wód powierzchniowych.
- Druga międzymorenowa warstwa piaszczysto żwirowa zalega pod pierwszymi glinami zwałowymi lub w soczewkach śródglinowych na głębokości około 30–40 metrów między innymi w rejonie Gruszczyc Gzikowa i Kalinowej i zazwyczaj ma napięte zwierciadło wody.
- Trzecia głębsza warstwa podglinowa występuje na głębokości około 60–80 metrów między innymi w Borysławicach i Wojkowie zawiera wody o napiętym

²³ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki

zwierciadłe słabo reagujące na opady z minimalnymi wahaniami poziomu a istotną rolę w ich zasilaniu odgrywa dopływ podziemny z terenów sąsiednich.

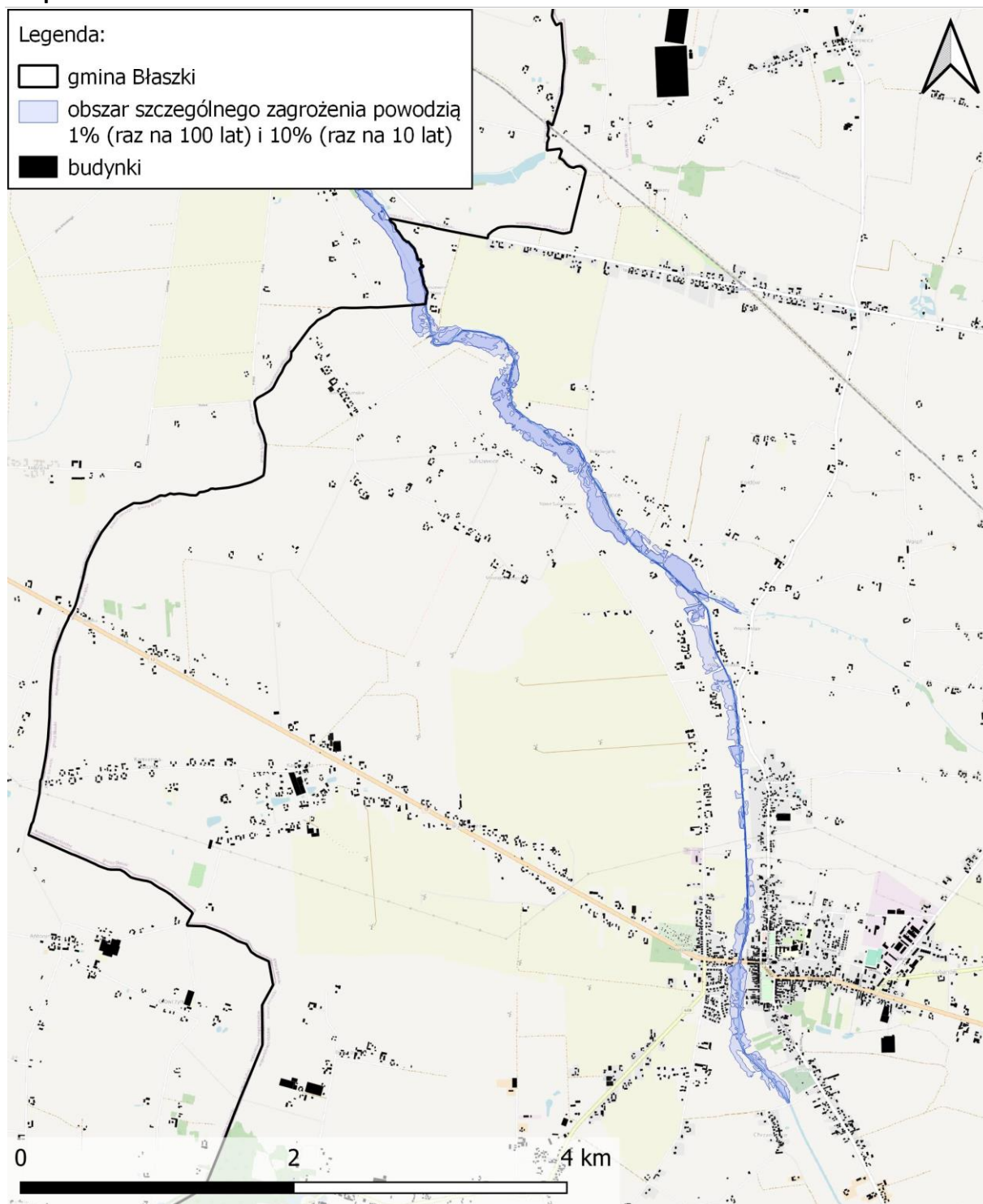
W praktyce czwartorzędowy poziom wodonośny zwłaszcza warstwa międzymorenowa i podglinowa wraz z poziomem trzeciorzędowym stanowi podstawowe źródło wody dla większości wiejskich wodociągów obiektów usługowych i produkcyjnych oraz gospodarstw niepodłączonych do sieci a także dla rolnictwa. Rozproszone osadnictwo wiejskie korzysta miejscami z bardzo płytkich wód gruntowych związanych z przypowierzchniową strefą utworów czwartorzędowych które cechują się niewielką zasobnością i dużą zmiennością poziomu²⁴.

5.4.3 Zagrożenie powodziowe

Dla obszarów narażonych na powódź sporządzono mapy zagrożenia powodziowego, przedstawiające obszary o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi: niskie (0,2%, raz na 500 lat), średnie (1%, raz na 100 lat) oraz wysokie (10%, raz na 10 lat). Dodatkowo, określono tereny zagrożone zalaniem w przypadku uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych.

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2024 poz. 1087 ze zm.) określa obszary szczególnego zagrożenia powodzią, są to m.in. obszary, gdzie ryzyko powodzi wynosi 1 i 10%. Obszary te zostały wskazane na poniższym rysunku. Ustawa Prawo wodne określa szereg zakazów i nakazów w celu minimalizacji skutków ewentualnej powodzi, które gmina ma obowiązek uwzględnić w dokumentach planistycznych. Warto również podkreślić, iż od momentu powołania w 2018 roku, również Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie podejmuje liczne działania mające na celu ochronę przeciwpowodziową.

²⁴ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki

Rysunek 7. Obszary zagrożenia powodzią na terenie gminy Błaszki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK – Hydroportal Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

5.4.4 Susze

Susza, zgodnie z definicją podaną na stronie Progностyczno-Operacyjnego Systemu Udostępniania Charakterystyk Suszy „Posucha” prowadzonego przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy (IMGW-PIB), jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i w określonych warunkach naturalnych oznacza dostępność wody

poniżej średniej. Mianem suszy określa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale też wszystkie stany mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Jednocześnie należy podkreślić, iż susza jest naturalnym zagrożeniem, o charakterze regionalnym, które wywołane jest głównie przez niedobór opadu, a o jej dalszym rozwoju decyduje szereg czynników sprzyjających, jak np.: okres występowania, warunki fizycznogeograficzne danego obszaru (litologia, spadek terenu, sieć hydrograficzna, pokrycie i użytkowanie terenu), warunki hydrologiczne w danym okresie i w okresie go poprzedzającym, a także korzystanie z zasobów wodnych. Wyróżnia się suszę atmosferyczną, hydrogeologiczną, rolniczą oraz hydrologiczną²⁵.

Gmina Błaszki znajduje się w obszarach, dla których łączny poziom zagrożenia występowania susz określono jako silny, miejscami umiarkowany (obszary leśne na południu gminy). Na taką ocenę wpływa głównie ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą i atmosferyczną²⁶.

Zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy²⁷ na terenie gminy przewidziano inwestycyjne działanie wspierające ograniczanie skutków suszy, tj.: budowę zbiornika małej retencji Sarny na rzece Trojanówce powyżej miejscowości Błaszki. Planowana/szacowana retencja wynosić ma około 3,1 mln m³, a za realizację odpowiadać będzie RZGW w Poznaniu. Inwestycja ta ma na celu zwiększenie lokalnej retencji dolinowej w zlewni Trojanówki, poprawę dostępności wody dla rolnictwa w okresach niżówkowych oraz ograniczenie wrażliwości gminy na skutki suszy.

5.4.5 Zagadnienia horyzontalne

5.4.5.1 Adaptacja do zmian klimatu

- zwiększanie pojemności obiektów „małej” i „dużej” retencji,
- inwestycje w rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury,
- prowadzenie regulacji mikroklimatu poprzez zalesienia, zadrzewienia śródpolne, zieleń na terenach zabudowanych.

5.4.5.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Za nadzwyczajne zagrożenia środowiska w obszarze gospodarowania wodami uznaje się w szczególności: powódzie i podtopienia (w tym po deszczach nawalnych i roztopach), susze (hydrologiczną i rolniczą), awaryjne zanieczyszczenia wód (np. wycieki substancji ropopochodnych/chemicznych, awarie sieci kanalizacyjnej lub oczyszczalni) oraz awarie infrastruktury zaopatrzenia w wodę. Przeciwdziałanie obejmuje: rozwijanie systemów wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń, aktualizację i ćwiczenie procedur

²⁵ Na podstawie strony internetowej: www.posucha.imgw.pl

²⁶ Na podstawie hydroportalu, Informatyczny System Osłony Kraju, PGWWP [dostęp dnia 01.09.2025 r.]

²⁷ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy

reagowania kryzysowego, współpracę z właściwymi służbami (m.in. PSP, Wody Polskie, WIOŚ), działania prewencyjne ograniczające skutki zdarzeń (utrzymanie i drożność rowów/cieków, mała retencja, zabezpieczenia ujęć) oraz zapewnienie gotowości do działań interwencyjnych w razie skażeń (np. wyposażenie w środki sorpcyjne, organizacja powiadamiania mieszkańców).

5.4.5.3 Działania edukacyjne

- edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego wykorzystywania zasobów wodnych, w tym upowszechnianie retencjonowania wód opadowych i wykorzystywania jej do nawadniania ogrodów przydomowych,
- zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w kontekście turystycznego wykorzystania regionu.

5.4.5.4 Monitoring środowiska

Monitoring wód powierzchniowych realizuje Państwowa Służba Geologiczna, zaś wykonawca monitoringu wód podziemnych (chemicznego i ilościowego) jest Państwowa Służba Hydrogeologiczna. Lokalny system monitoringu wód jest uzupełnieniem systemu monitorowania stanu sieci wodociągowej i wody ujmowanej na cele komunalne.

Monitoring suszy rolniczej – za ocenę zagrożenia suszą w uprawach odpowiada System Monitoringu Suszy Rolniczej (SMSR), prowadzony przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB. System integruje dane meteorologiczne i glebowe, oblicza klimatyczny bilans wodny oraz wskazuje obszary gmin z suszą rolniczą.

5.4.6 Podsumowanie

Układ hydrologiczny gminy Błaszki tworzą niewielkie rzeki dorzecza Prosny i Warty, silnie powiązane z rolniczo użytkowaną wysoczyzną morenową oraz rozbudowanym systemem melioracji. Zasoby wód powierzchniowych są relatywnie skromne, natomiast wód podziemnych oceniane są na poziomie dobrym zarówno pod względem ilościowym. Układ hydrologiczny gminy można zatem określić jako wrażliwy na presje z rolnictwa i gospodarki komunalnej, ale dysponujący stabilnym zapleczem zasobów podziemnych.

Obszary narażone na powódź są regularnie mapowane i monitorowane, aby zminimalizować to ryzyko. Dodatkowo, znaczna część gminy jest ekstremalnie zagrożona suszą (w szczególności suszą rolniczą). Brak jest budynków mieszkalnych znajdujących się w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

5.4.7 Analiza SWOT

Mocne strony:

- dobry stan ilościowy wód podziemnych.
- brak zabudowy mieszkaniowej w zasięgu obszarów szczególnie zagrożonych powodzią

Słabe strony:

- ekstremalne zagrożenie wystąpienia suszy rolniczej i atmosferycznej,
- skromne zasoby wód powierzchniowych.

Szanse:

- rozwój infrastruktury retencyjnej - przeciwdziałanie zmianie stosunków wodnych,
- możliwość pozyskiwania funduszy unijnych i krajowych na realizację projektów związanych z ochroną wód i małą retencją,
- zwiększenie świadomości społecznej na temat konieczności retencji wód i zarządzania ryzykiem powodziowym poprzez kampanie edukacyjne.

Zagrożenia:

- wzrost częstotliwości ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak intensywne opady i susze,
- ograniczenia budżetowe na realizację niezbędnych działań związanych z ochroną wód i retencją,
- zaniechanie edukacji ekologicznej społeczeństwa w zakresie gospodarowania wodami.

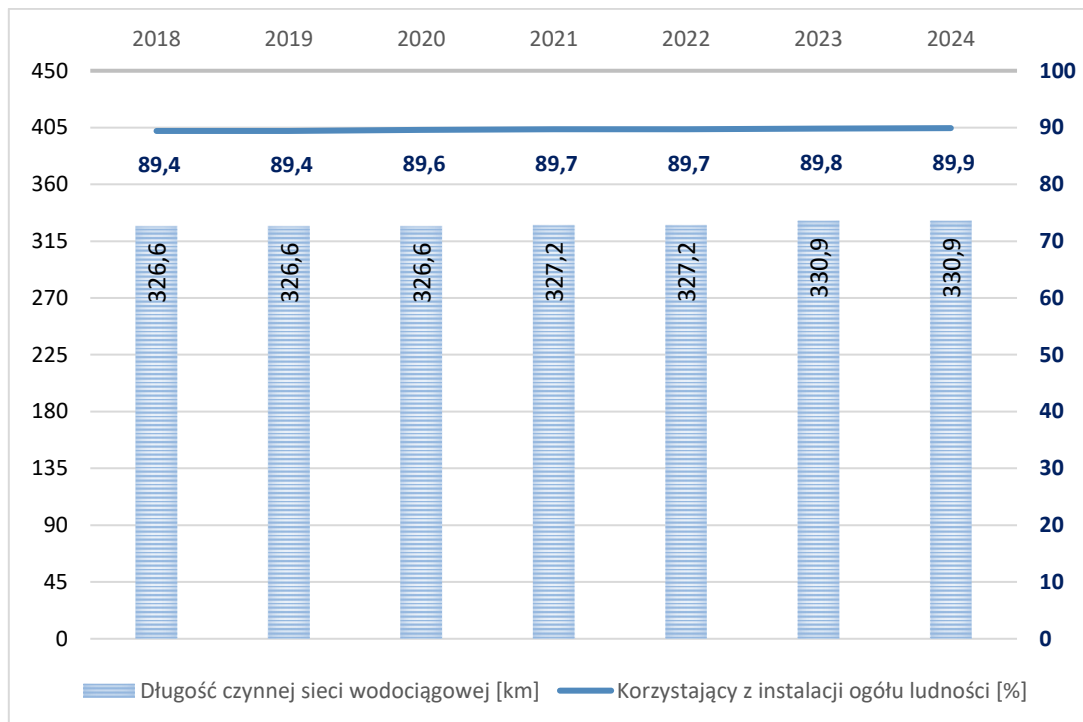
5.5 Gospodarka wodno-ściekowa

5.5.1 Sieć wodociągowa

Na koniec 2024 roku długość sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) na terenie gminy wynosiła 330,6 km. Wskaźnik zwodociągowania, definiowany jako stosunek liczby mieszkańców korzystających z wody wodociągowej do ogólnej liczby mieszkańców gminy, osiągnął poziom 89,9%. Pozostała część mieszkańców (ok. 10,1% ludności) zamieszkuje tereny o rozproszonej zabudowie, gdzie wykonanie przyłączy lub rozbudowa sieci jest technicznie lub ekonomicznie utrudniona. W takich przypadkach zaopatrzenie w wodę realizowane jest

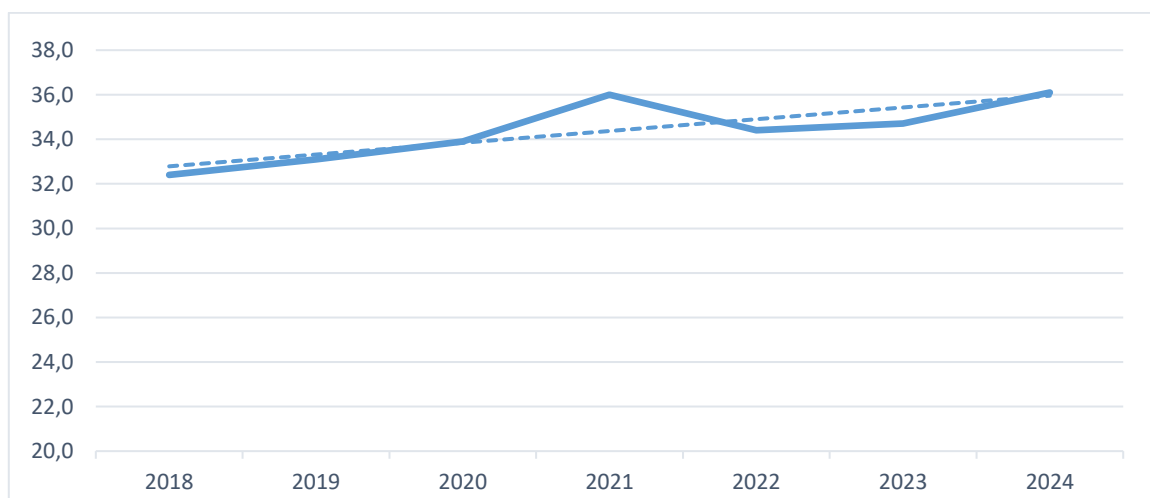
indywidualnie, przede wszystkim z własnych ujęć wód podziemnych (studni). Zmiany w tym zakresie na przestrzeni lat 2018–2024 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Przylączy do sieci wodociągowej oraz wskaźnik zwodociągowania gminy Błaszki w latach 2018 – 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w wodę z lokalnych ujęć wody. Na przestrzeni lat 2018-2024 sukcesywnie zwiększa się liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – w danej perspektywie czasowej powstało 208 nowych przyłączy (przyrost o 6%). W 2024 roku średnie zużycie wody na jednego mieszkańca gminy wyniosło 36,1 m³ i - jak przedstawiono na poniższym wykresie - wykazuje tendencję wzrostową²⁸.

²⁸ Bank Danych Lokalnych, GUS

Wykres 5. Zużycie wody ogółem m^3 na 1 mieszkańca w gminie Błaszki w latach 2018 – 2024
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zaopatrzenie gminy w wodę opiera się na wykorzystaniu wód podziemnych, pozyskiwanych za pomocą studni głębinowych, które następnie są przesyłane do odbiorców przez sieć wodociągów. Pobór wód podziemnych odbywa się z siedmiu ujęć, wykorzystywanych do potrzeb systemu wodociągowego²⁹:

- S.U.W. Kalinowa – pobór wód podziemnych (studnia Morawki, studnia nr 1 i nr 2).
- S.U.W. Kamienna – pobór wód podziemnych (studnia S-2).
- S.U.W. Gzików – pobór wód podziemnych (studnia Gzików).
- S.U.W. Wojków – pobór wód podziemnych (studnia Wojków).
- S.U.W. Gruszczyce – pobór wód podziemnych (studnia nr 2 i studnia nr 3).
- S.U.W. Równa – pobór wód podziemnych (studnia Równa).
- S.U.W. Borysławice – pobór wód podziemnych (studnia 2z i studnia 2z2).

Uzdatniona woda spełnia wymogi określone w rozporządzeniu dotyczącym jakości wody przeznaczonej do spożycia. Szacunkowe straty ogólne wody w systemie w latach 2021-2024 wynoszą około 14,7 – 20,9%³⁰ i wynikają zarówno z awaryjnych zdarzeń w sieci, jak i z procesów płukania oraz zużycia wody do celów przeciwpożarowych.

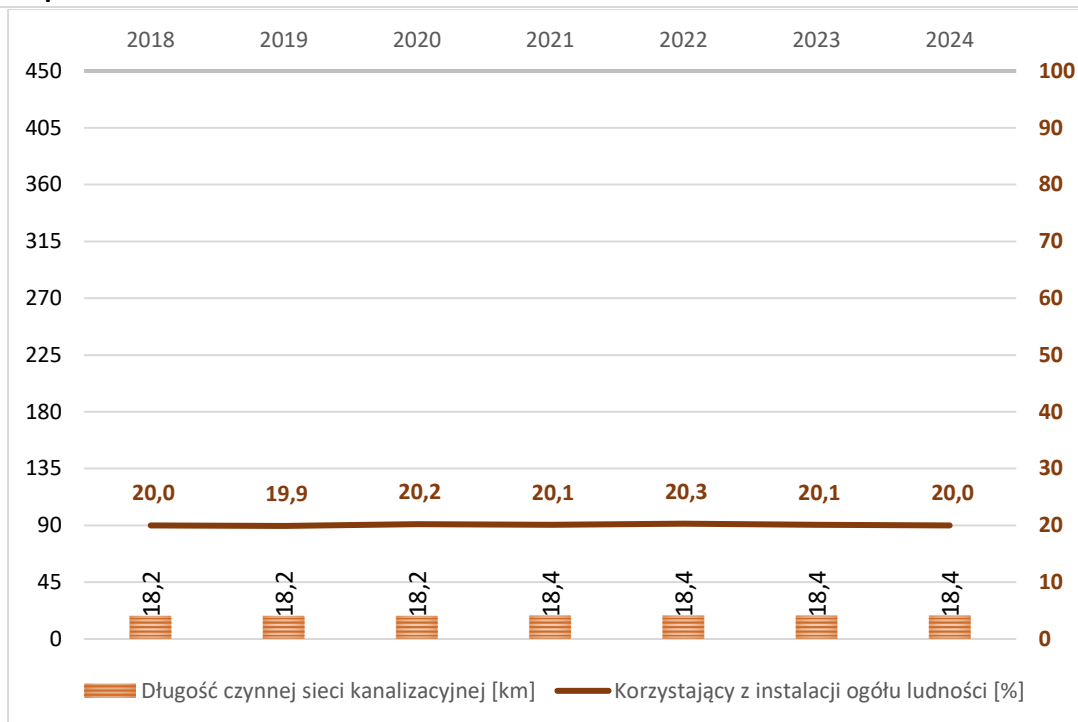
5.5.2 Sieć kanalizacyjna

W porównaniu do sieci wodociągowej, poziom rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej na terenie gminy jest znacznie mniejszy. W 2024 roku łączna długość sieci kanalizacyjnej wyniosła zaledwie 18,4 km, a odsetek mieszkańców z dostępem do kanalizacji osiągnął 20,0%. Natomiast wskaźnik przyrostu nowych przyłączy kanalizacyjnych na przestrzeni lat 2018-2024 wyniósł 32 nowych przyłączy (przyrost o 7%)³¹.

²⁹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Błaszki na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2029

³⁰ Bank Danych Lokalnych, GUS

³¹ Bank Danych Lokalnych, GUS

Wykres 6. Długość sieci kanalizacyjnej oraz wskaźnik skanalizowania gminy Błaszki w latach 2018 – 2024
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie gminy eksploatuje się dwie komunalne oczyszczalnie ścieków³²:

1. Oczyszczalnia ścieków w Borysławicach, która obsługuje następujące miejscowości: Miasto Błaszki, Borysławice, Gzików, Wójcice, Chrzanowice, Lubanów. Przepustowość: 1066 m³/d.
2. Oczyszczalnia ścieków w Kalinowej która obsługuje miejscowość Kalinowa. Przepustowość: 105 m³/d.

Oczyszczalnie odgrywają kluczową rolę w zarządzaniu ściekami na terenie gminy, zapewniając odpowiednią filtrację zanieczyszczeń i odprowadzanie ścieków, co jest niezbędne dla ochrony środowiska i zdrowia mieszkańców. Obecny system kanalizacji nie pokrywa w całości zapotrzebowania na odbiór ścieków, co w konsekwencji prowadzi do ich magazynowania w zbiornikach bezodpływowych, których liczba wynosi 2 494 szt. (tendencja wzrostowa). Na terenie gminy zinwentaryzowano również 1016 przydomowych oczyszczalni ścieków (również tendencja wzrostowa).

Przydomowe oczyszczalnie ścieków stanowią skuteczne rozwiązanie w zarządzaniu gospodarką wodno-ściekową w gminie, zapewniając ochronę środowiska oraz poprawę jakości życia mieszkańców. W przeciwieństwie do tradycyjnych zbiorników bezodpływowych (szamb), przydomowe oczyszczalnie ścieków przyczyniają się do bardziej efektywnego zarządzania ściekami, co redukuje ryzyko zanieczyszczenia wód gruntowych oraz

³² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Błaszki na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2029

powierzchniowych oraz zmniejszenia obciążenia dla środowiska naturalnego poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych oraz substancji toksycznych.

5.5.3 Jakość wód powierzchniowych

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335), którym zmodyfikowano obszary jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), gmina Błaszki leży w granicach sześciu JCWP rzecznych.

Tabela 5. Ocena stanu czystości jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy na podstawie oceny stanu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Lp.	Kod i nazwa JCWP	Klasyfikacja stanu ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
1	RW600010184829 Swędrnia	zły stan ekologiczny Wskaźniki: OWO ³³ ; azot ogólny, azot azotanowy; fitobentos, makrofitry, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego Wskaźniki: benzo(g,h,i)perylen; bromowane difenylotery	zły stan wód	zagrożona
2	RW600016184689 Pokrzywnica	słaby stan ekologiczny Wskaźniki: azot ogólny, azot azotanowy; fitobentos, makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego Wskaźniki: benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen, fluoranten, rtęć; bromowane difenylotery, heptachlor	zły stan wód	zagrożona
3	RW600010184389 Łużyca	słaby stan ekologiczny Wskaźniki: OWO, azot ogólny, azot azotanowy; ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego Wskaźniki: benzo(a)piren; bromowane difenylotery	zły stan wód	zagrożona

³³ ogólny węgiel organiczny - jest to parametr fizykochemiczny opisujący całkowitą ilość związków organicznych zawartych w wodzie (zarówno rozpuszczonych, jak i częściowo związanych)

Lp.	Kod i nazwa JCWP	Klasyfikacja stanu ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
4	RW60001018467 Trojanówka do Pokrzywnicy	umiarkowany stan ekologiczny Wskaźniki: BZT5, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrofity	stan chemiczny poniżej dobrego Wskaźniki: benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen, fluoranten	zły stan wód	zagrożona
5	RW600010183149 Myja	umiarkowany stan ekologiczny Wskaźniki: azot ogólny, azot azotanowy; makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego Wskaźniki: benzo(a)piren,	zły stan wód	zagrożona
6	RW6000101831549 Dopływ z Kawęczynka	słaby stan ekologiczny Wskaźniki: przewodność, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V); makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny dobry	zły stan wód	zagrożona

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGWWP

5.5.4 Jakość wód podziemnych

Badania Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Gmina Błaszki położona w obszarze JCWPd nr GW600081, GW600082.

Badania ww. JCWPd na terenie powiatu sieradzkiego zostały przeprowadzone w 2 punktach badawczych w 2022 roku, w miejscowości Wola Brzeźniowska (gm. Brzeźno) oraz Dąbrowa Wielka (gm. Sieradz). Badania w tym miejscu wykazały, iż wody podziemne są dobrej i zadowalającej jakości (II i III klasa).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335), określa stan wód podziemnych w zbiorniku nr 81 i 82 jako dobry pod względem ilościowym i chemicznym oraz kwalifikuje JCWPd jako niezagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

5.5.5 Zagadnienia horyzontalne

5.5.5.1 Adaptacja do zmian klimatu

- wprowadzanie nowych technologii ograniczających zużycie i straty wody,
- stałe modernizacje sieci wodociągowych i kanalizacyjnych,
- promowanie przydomowych oczyszczalni ścieków,
- promowanie lub obowiązek podłączeń do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,

5.5.5.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Zapobiegać nim można poprzez:

- wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków oraz spadek liczby zbiorników bezodpływowych,
- systematyczne zwiększanie długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z zadbaniem o ich stan techniczny,
- działania w zakresie mechaniczno-biologicznego oczyszczania ścieków oraz technologii usuwania związków azotu i fosforu.

5.5.5.3 Działania edukacyjne

Realizacja działań edukacyjnych (szkoleń, akcji informacyjnych, spotkań z ekspertami itp.) w zakresie prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej w gospodarstwach domowych i w zakładach przemysłowych.

5.5.5.4 Monitoring środowiska

Prowadzący zakłady wodociągowe są zobowiązani do wykonania systematycznych badań jakości wody. Ponadto WIOŚ w ramach bieżącej działalności prowadzi kontrole przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

5.5.6 Podsumowanie

W 2024 roku długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosiła 330,9 km, a wskaźnik zwodociągowania osiągnął poziom blisko 90%. Gmina dysponuje siedmioma ujęciami wody. Infrastruktura kanalizacyjna gminy jest znacznie mniej rozwinięta, z długością sieci wynoszącą 18,4 km i wskaźnikiem skanalizowania od lat oscylującym na poziomie około 20%. Ścieki bytowe wytwarzane na terenie gminy kierowane są do dwóch komunalnych oczyszczalni ścieków w Borysławicach i Kalinowej. Dodatkowo, 2 494 gospodarstw domowych korzysta ze zbiorników bezodpływowych, a przydomowych oczyszczalni ścieków zainwentaryzowano 1 016 sztuk.

Najistotniejszym elementem gospodarki wodno-ściekowej jest dążenie do pełnego skanalizowania terenu gminy, natomiast dla posesji oddalonych od głównej koncentracji

zabudowy, gdzie realizacja sieci kanalizacyjnej nie będzie prowadzona ze względów ekonomicznych, należy promować realizację oczyszczalni przydomowych.

Gmina położona jest w obszarze sześciu JCWP rzecznych nr: RW600010184829, RW600016184689, RW600010184389, RW60001018467, RW600010183149, RW6000101831549 oraz dwóch JCWPd nr: GW200081 i GW200082. Ocena stanu ww. jednolitych części wód powierzchniowych nie jest zadowalająca. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód są czynniki antropogeniczne wiążące się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej. Nieoczyszczone ścieki odprowadzone do nieszczelnych zbiorników bezodpływowych stanowią poważne źródło zanieczyszczenia.

5.5.7 Analiza SWOT

Mocne strony:

- ujęcia wody skutecznie zapewniające dostawę wody dla mieszkańców gminy,
- dobry stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych.
- rosnąca liczba przydomowych oczyszczalni ścieków.

Słabe strony:

- zły stan wód powierzchniowych i związane z nim ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych.
- niski stopień rozwoju sieci kanalizacyjnej oraz rosnąca tendencja liczby zbiorników bezodpływowych.

Szanse:

- modernizację oczyszczalni ścieków i rozbudowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej,
- zmniejszenie liczby zbiorników bezodpływowych na rzecz przydomowych oczyszczalni ścieków,
- dofinansowania ze środków krajowych i unijnych na inwestycje,
- promocja GOZ – recykling i ponowne wykorzystanie odpadów, w tym osadów pościekowych, w celu zwiększenia efektywności zasobów.

Zagrożenia:

- awarie przestarzałych bezodpływowych zbiorników (szamb) co może spowodować przedostanie się zanieczyszczeń do wód gruntowych,
- zwiększanie zużycia wody co w konsekwencji przełoży się na zwiększoną ilość powstałych ścieków,

– brak funduszy na inwestycje.

5.6 Zasoby geologiczne

Złoże surowców przedstawiają naturalne skupienia kopalin, których wydobycie może przynieść korzyść gospodarczą. Są rozmieszczone nierównomiernie w przyrodzie, a ich występowanie i możliwość wykorzystania zależą w dużej mierze od budowy geologicznej.

Budowa geologiczna obszaru gminy i miasta Błaszki związana jest z położeniem na styku Monokliny Przesudeckiej i Synklinorium Szczecińsko-Łódzko-Miechowskiego, co determinuje zróżnicowaną budowę podłoża. W głębszych partiach występują utwory jury górnej w postaci margli i wapieni, których strop zalega na głębokości od ok. 100 m do ponad 300 m. Powyżej zalegają skały kredy górnej – głównie piaskowce, margle i wapienie o miąższości ponad 150 m, których strop występuje od kilkunastu do ponad 100 m p.p.t. Istotną rolę odgrywają także osady trzeciorzędowe (iły, piaski różnej granulacji, lokalnie z wkładkami iłów i pyłów), które na znacznej części gminy stanowią bezpośrednie podłoże czwartorzędowe, osiągając miąższość od kilku do ponad 120 m. Powierzchniową budowę geologiczną kształtują przede wszystkim osady czwartorzędowe o zróżnicowanej miąższości, reprezentowane przez kompleks utworów glacialnych, peryglacialnych i holocenijskich (piaski i żwiry wodnolodowcowe, gliny zwałowe, piaski eoliczne, osady deluwialne oraz osady aluwialne i aluwialno-bagienne wypełniające doliny i obniżenia terenowe). W rejonach zabudowanych miasta Błaszki występują ponadto grunty nasypowe antropogeniczne. Układ warstw geologicznych w przeważającej części gminy zapewnia korzystne warunki gruntowo-budowlane dla bezpośredniego posadowienia obiektów, natomiast słabsze warunki nośne ograniczają się głównie do den dolin rzecznych, obniżeń i zagłębień bezodpływowych³⁴. Szczegółowe zestawienie złóż znajdujących się na terenie gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6. Złoże kopalin w gminie Błaszki

L.p.	Kod	Id	Nazwa złoża	Stan zag. kopaliny głównej	Lata wydobycia kopaliny głównej
1.	KN	4306	Chabierów	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	
2.	KN	7908	Chabierów III	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	2001 - 2015
3.	KN	9321	Chabierów IV	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	2003 - 2011
4.	KN	17026	Chabierów V	[E] złożo zagospodarowane	2015 - 2024

³⁴ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki

L.p.	Kod	Id	Nazwa złoża	Stan zag. kopaliny głównej	Lata wydobywania kopaliny głównej
5.	KN	14515	Emilianów	[E] złoża zagospodarowane	2011 - 2024
6.	KN	15495	Emilianów II	[R] złoża rozpoznane szczegółowo	
7.	KN	16062	Golków	[R] złoża rozpoznane szczegółowo	
8.	KN	16061	Sędzimirowice	[R] złoża rozpoznane szczegółowo	

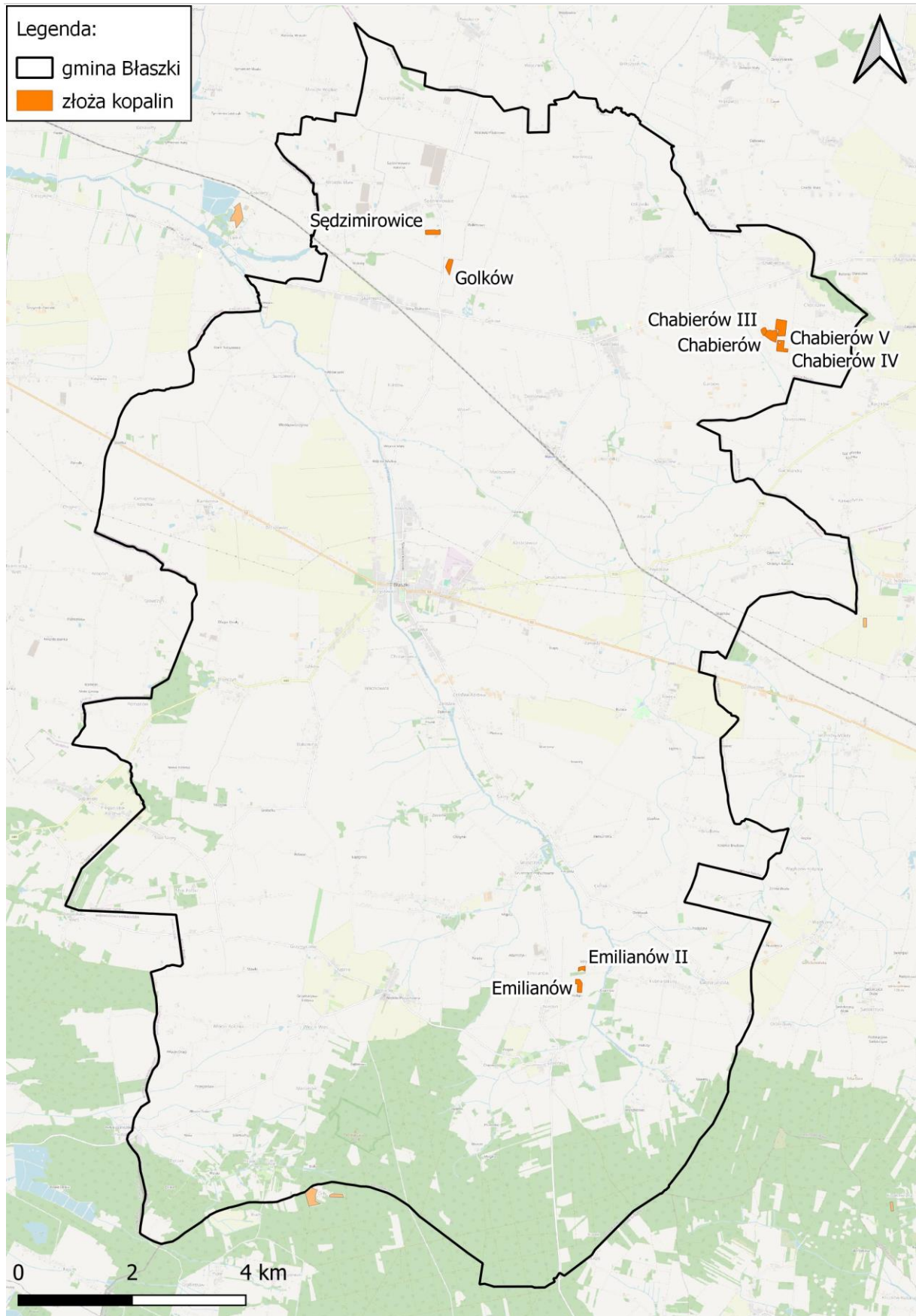
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego [dostęp dnia 06.12.2025 r.]

Analiza zidentyfikowanych złóż kopalni (tabela 6) wskazuje, że gospodarka surowcowa gminy Błaszki koncentruje się w kilku miejscowościach: Chabierowie, Emilianowie, Golkowie i Sędzimirowicach. Na obszarze gminy udokumentowano łącznie osiem złóż, z czego dwa („Chabierów V” oraz „Emilianów”) są złożami zagospodarowanymi i były eksploatowane w ostatnich latach, dwa złoża („Chabierów III” i „Chabierów IV”) posiadają status złóż zaniechanych, eksploatowanych w latach 2001–2015 oraz 2003–2011, natomiast cztery kolejne („Chabierów”, „Emilianów II”, „Golków”, „Sędzimirowice”) zostały rozpoznane szczegółowo, lecz nie są obecnie zagospodarowane. Taka struktura bazy surowcowej wskazuje na istotne znaczenie eksploatacji kopalni dla lokalnej gospodarki w minionej dekadzie oraz na istnienie potencjalnych rezerw zasobowych, które mogą być wykorzystane w przyszłości, przy jednoczesnej konieczności uwzględniania kumulacji oddziaływań środowiskowych w rejonach skupienia złóż.

Z perspektywy ochrony środowiska istotnym zagadnieniem są tereny górnicze oraz konieczność ich identyfikacji. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 Ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze (Dz.U. 2024 poz. 1290) tereny te obejmują przestrzeń, które podlegają przewidywanym negatywnym wpływom wynikającym z działań prowadzonych przez zakład górniczy.

Na terenie gminy ustanowiono zarówno teren, jak i obszar górniczy dla 3 złóż:

- Chabierów IV,
- Chabierów V,
- Emilianów.

Rysunek 8. Złoża kopalin w gminie Błaszki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego

Zgodnie z art. 125 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.

Natomiast art. 126 ww. ustawy wskazuje, iż eksploatację złoża kopaliny prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny. Podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

5.6.1 Zagadnienia horyzontalne

5.6.1.1 Adaptacja do zmian klimatu

Zrównoważone planowanie przestrzenne - uwzględnianie zmieniających się warunków geologicznych i klimatycznych. Zmiany klimatyczne mogą zwiększać ryzyko wystąpienia osuwisk, szczególnie w wyniku intensywnych opadów. Monitorowanie i ocena stanu geologicznego może pozwolić na szybszą reakcję na te zagrożenia.

5.6.1.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Zmiany klimatyczne, takie jak intensywne opady deszczu, mogą zwiększyć ryzyko osuwisk. Osuwiska mogą prowadzić do zniszczenia infrastruktury, budynków mieszkalnych, sieci transportowej, jak również powodować ofiary w ludziach oraz degradację środowiska naturalnego. Działania adaptacyjne mogą polegać na monitorowaniu zjawiska, zabezpieczeniu zagrożonych terenów (np. budowa murów oporowych, zalesianie stoków).

5.6.1.3 Działania edukacyjne

Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat ryzyka związanego z osuwiskami, powodzią i innymi zagrożeniami geologicznymi oraz sposobów zapobiegania im. Uświadamianie mieszkańców o wpływie zmian klimatycznych na zasoby geologiczne, w szczególności o skutkach zmian dla wód podziemnych.

5.6.1.4 Monitoring środowiska

Prowadzący eksploatację kopalin jest obowiązany podejmować środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

5.6.2 Podsumowanie

Złoża surowców przedstawiają naturalne skupienia kopalin, których wydobycie może przynieść korzyść gospodarczą. Na terenie gminy występuje 8 udokumentowanych złóż kopalin, na które składają się złoża kruszywa naturalnego. Na dzień opracowania niniejszego programu: eksploatację prowadzono z dwóch złóż, z dwóch jej zaniechano, natomiast cztery zostały szczegółowo rozpoznane.

5.6.3 Analiza SWOT

Mocne strony:

- udokumentowane złoża kopalin,
- brak obszarów zagrożonych osuwiskami i ruchami masowymi.

Słabe strony:

- trwałe przekształcenie powierzchni ziemi, potrzeba rekultywacji.

Szanse:

- realizacja rekultywacji terenów wydobycia złóż.

Zagrożenia:

- powstawanie dzikich wysypisk odpadów na terenach poeksploatacyjnych,
- możliwość pojawiania się nielegalnej eksploatacji kopalin,
- ingerencja w środowisko, prowadząca do degradacji obszarów, na których wydobywane mogą być złoża kopalin,
- ruchy masowe ziemi mogą prowadzić do katastrof naturalnych, co stanowi zagrożenie dla infrastruktury i bezpieczeństwa mieszkańców.

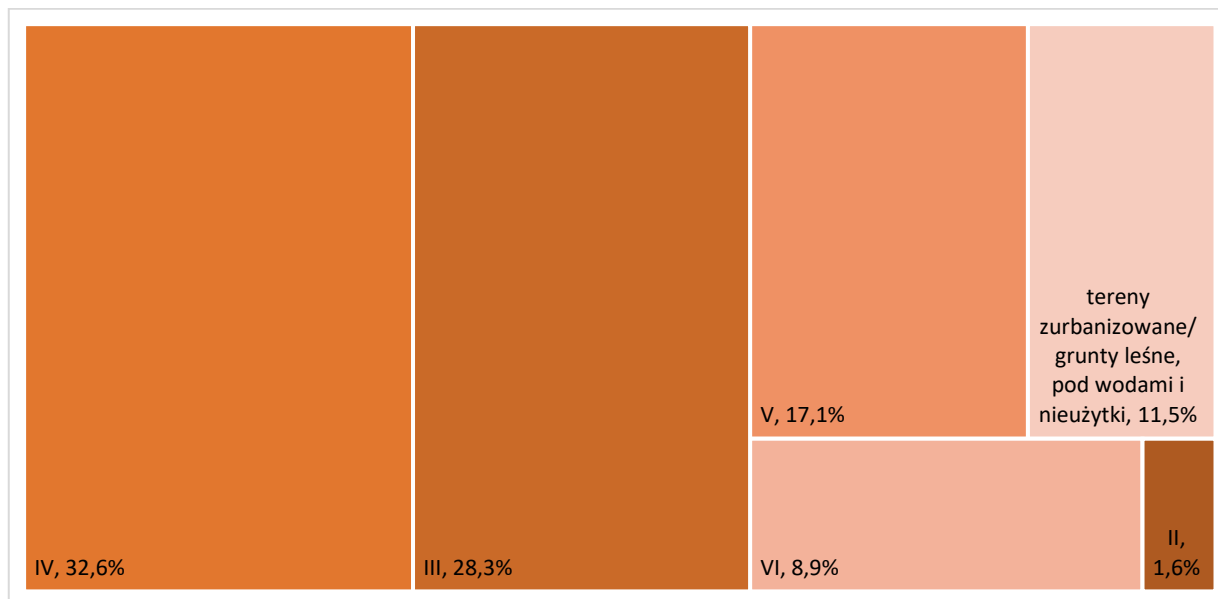
5.7 Gleby

Gleba jest to twór przyrodniczy stanowiący środowisko życia roślin, zwierząt i ludzi, pełniący funkcję żywicielską. W glebie i roślinach dochodzi do przekształcania substancji nieorganicznych (dwutlenek węgla, woda, kwanty świetlne) w substancje organiczne, które są podstawą pożywienia człowieka. Gleba odgrywa istotną rolę w retencji wody w zlewni i jest wskaźnikiem antropopresji, ponieważ poprzez glebę człowiek wpływa na jakość wody w zlewni.

Struktura bonitacyjna gleb gminy Błaszki wskazuje na dominację gruntów o średniej i dobrej przydatności rolniczej. Użytki rolne klas II–IIIb zajmują łącznie ok. 30% powierzchni gminy, co stanowi istotny potencjał dla intensywnej i towarowej produkcji rolniczej. Zbliżoną powierzchnię – ok. 33% – stanowią gleby klas IV, IVa i IVb, o przydatności średniej, natomiast gleby słabe klas V i VI obejmują ok. 26% powierzchni. Pozostałe tereny (ok. 11,5%) to obszary

zurbanizowane, grunty leśne, pod wodami oraz nieużytki. Taka struktura bonitacyjna potwierdza rolniczy charakter gminy przy jednoczesnym zróżnicowaniu warunków produkcji w poszczególnych jej częściach.

Wykres 7. Udział klas bonitacyjnych użytków rolnych oraz lasów w gminie Błaszki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Sieradzu

Najlepsze gleby, zaliczane do klasy II oraz kompleksu pszennego bardzo dobrego, występują w niewielkich płatach, głównie w rejonie miejscowości Nacestawice, Korzenica, Kalinowa, Garbów, Domaniew, Kociołki i Kolonia Żeliszaw. Są to gleby w typie czarnych ziem, o składzie mechanicznym pyłów na glinach. Cechują się dużą zasobnością w składniki pokarmowe, głębokim poziomem próchnicznym, korzystną strukturą agregatową oraz dobrą pojemnością wodną. Gleby te są przewiewne, przepuszczalne, a jednocześnie zdolne do magazynowania znacznych ilości wody, dzięki czemu nie wymagają regulacji stosunków wodnych. Przy prawidłowej agrotechnice umożliwiają uzyskiwanie wysokich plonów roślin najbardziej wymagających, w tym pszenicy jakościowej, buraka cukrowego czy rzepaku.

Zasadniczą część areału gleb korzystnych dla produkcji rolniczej stanowią grunty klas IIIa i IIIb, zaliczane do kompleksu pszennego dobrego oraz żytniego bardzo dobrego (pszenno-żytniego). Zajmują one ponad 5 000 ha i występują na obszarze całej gminy, ze szczególną koncentracją w jej północno-wschodniej części. Dominują tu gleby bielcowe z udziałem gleb brunatnych, o składzie mechanicznym pyłów na glinach lub glin spiaszczonych, nieznacznie rozluźnionych w warstwie przypowierzchniowej. Odznaczają się one korzystnymi warunkami wodno-powietrznymi oraz stosunkowo wysoką zasobnością w składniki pokarmowe. Przy odpowiednim poziomie nawożenia i zabiegów agrotechnicznych możliwa jest uprawa

szerokiego wachlarza roślin, a uzyskiwane plony w dużym stopniu zależą od przebiegu warunków pogodowych w danym sezonie³⁵.

W strukturze użytkowania występują także gleby zaliczane do kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego, o zbliżonym składzie mechanicznym i potencjale siedliskowym jak opisane powyżej gleby klas III, jednak charakteryzujące się okresowymi nadmiarami wilgoci. W ich przypadku wysokość plonów jest w większym stopniu uzależniona od ilości i rozkładu opadów w sezonie wegetacyjnym – lepsze wyniki uzyskuje się w latach suchych, podczas gdy w latach wilgotnych problemem mogą być zastoiska wodne oraz utrudniony wjazd sprzętu. Na glebach tego kompleksu szczególnie dobrze plonują rośliny pastewne, a po odpowiedniej regulacji stosunków wodnych stają się one również przydatne do uprawy zbóż wymagających. Większe powierzchnie tych gleb występują m.in. w rejonie miejscowości Korzenica, Skalmierz, Golków, Gorzałów i Tuwałczew³⁶.

Gleby klas IVa i IVb, zaliczane najczęściej do kompleksu żytniego dobrego, występują w znacznym udziale w strukturze gleb gminy. Są to gleby bielicowe i brunatne, żytnie dobre z niewielkim udziałem kompleksu żytnio-ziemniaczanego słabego, o składzie mechanicznym piasków gliniastych na glinie lub pyłów na piaskach gliniastych. Największe ich zasięgi obserwuje się w okolicach miejscowości Wojków, Wrząca, Brudzew, Sędzimirowice i Kołdów. Gleby te, mimo niższej bonitacji w porównaniu z klasami II–III, pozostają istotnym zapleczem produkcyjnym dla rolnictwa, szczególnie pod uprawy zbóż mniej wymagających, mieszanek zbożowych oraz ziemniaka³⁷.

Gleby słabe klas V i VI koncentrują się głównie w południowej części gminy. Wyróżniają się tu gleby żytnio-ziemniaczane słabe z udziałem kompleksu zbożowo-pastewnego słabego (klasa V) oraz gleby żytnie bardzo słabe (klasa VI). W przeważającej części są to gleby bielicowe z niewielkim udziałem gleb brunatnych i lokalnie gleb murszowych, o składzie mechanicznym piasków słabogliniastych na piaskach luźnych, niekiedy pylastych w warstwie ornej. Cechują się one małą zasobnością w składniki pokarmowe, niską pojemnością wodną i niekorzystnymi stosunkami wodno-powietrznymi – są nadmiernie przepuszczalne i słabo zatrzymują wodę oraz składniki mineralne. Są przydatne głównie pod uprawy mniej wymagające, takie jak żyto, owies, łubin czy ziemniak, a ich przydatność produkcyjna jest silnie zależna od przebiegu warunków opadowych. Niewielkie powierzchnie gleb kompleksu zbożowo-pastewnego słabego występują m.in. w obrębie wsi Jasionna, Jakusy, Kije Pęczek, Stok Nowy i Kokoszki, gdzie dodatkowym problemem jest okresowa podmokłość wiosną oraz późniejsze niedobory wody w sezonie wegetacyjnym.

³⁵ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki

³⁶ Ibidem

³⁷ Ibidem

W nawiązaniu do systemu hydrograficznego gminy istotną grupę stanowią gleby hydrogeniczne – czarne ziemie, mady oraz gleby murszowe, rozwinięte w dolinach cieków i lokalnych obniżeniach terenu. W przeważającej części są one użytkowane jako trwałe użytki zielone, lokalnie także jako grunty orne. Większość tych gleb zalicza się do użytków zielonych średniej jakości (klasy III i IV), zapewniających dobre warunki dla produkcji pasz objętościowych, natomiast użytki zielone słabe (łąki i pastwiska klas V i VI) powiązane są z glebami słabymi w południowej części gminy. Gleby hydrogeniczne odgrywają ważną rolę w retencji wód powierzchniowych i gruntowych oraz w kształtowaniu bioróżnorodności ekosystemów łąkowych.

W świetle obserwowanych w skali kraju zmian klimatu, w tym wzrostu częstotliwości i zasięgu susz rolniczych w ostatnich dekadach, gleby gminy (zwłaszcza piaski słabe klas V–VI oraz płytkie gleby bielcowe) są coraz bardziej narażone na deficyt wilgoci, obniżenie zawartości próchnicy i degradację struktury³⁸. Zwiększa to znaczenie działań ochronnych, takich jak ograniczanie niekontrolowanej zabudowy na glebach wyższych klas, stosowanie właściwych zmianowań, racjonalne nawożenie organiczne i mineralne, ochrona trwałych użytków zielonych oraz rozwój praktyk agrotechnicznych sprzyjających retencji wody w profilu glebowym. Utrzymanie wysokiej jakości gleb, zwłaszcza w północnej i centralnej części gminy, stanowi kluczowy warunek zachowania potencjału produkcyjnego rolnictwa oraz realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

Substancje szkodliwe obecne w środowisku to pozostałości pestycydów i związki metali ciężkich, zwłaszcza ołowiu, cynku i kadmu, a także miedzi, arsenu i chromu. Szczególnie poważne jest skażenie gleby metalami ciężkimi na skutek występowania zjawiska ich migracji i kumulacji, także w roślinach pastewnych trwałych użytków rolnych położonych wzdłuż ciągów komunikacyjnych, które nasila się w miarę wzrostu ilości pojazdów spalinowych. Dotyczy to obszarów gruntów użytkowanych rolniczo jako trwałe użytki zielone i grunty orne, na których uprawia się rośliny pastewne dla bydła – głównie dla krów mlecznych. Zawarte w glebie metale ciężkie są pobierane przez rośliny, a za ich pośrednictwem przez zwierzęta, przedostając się w związku z tym do produktów spożywczych³⁹. Aby ograniczyć skażenie środowiska pestycydami i metalami ciężkimi, istotne jest wprowadzenie metod zrównoważonego rolnictwa, które obejmują stosowanie biopestycydów, rotację upraw, oraz zwiększenie udziału upraw ekologicznych. Dodatkowo, można zastosować technologie remediacji gleby, takie jak fitoremediacja, czyli użycie roślin do usuwania lub stabilizacji zanieczyszczeń, oraz bioremediacja, wykorzystująca mikroorganizmy do rozkładu szkodliwych substancji. Regularne monitorowanie stanu gleby oraz wprowadzenie stref buforowych wzdłuż ciągów komunikacyjnych również mogą przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń.

³⁸ Występowanie Suszy Rolniczej W Polsce w latach 2006–2022, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, 2023

³⁹ K. Węglarzy, Metale ciężkie – źródła zanieczyszczeń i wpływ na środowisko, Instytut Zootechniki - PIB

W kontekście tych wyzwań, Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Sieradzu, odgrywa kluczową rolę w edukacji i wsparciu lokalnych rolników. Ośrodek prowadzi regularne szkolenia i warsztaty m.in. z:

- systemów agrotechnicznych i technologicznych,
- rolnictwa ekologicznego i programów rolno-środowiskowo-klimatycznych,
- kodeksu dobrej praktyki rolniczej i produkcji integrowanej.

Dzięki tym inicjatywom rolnicy mogą zdobyć wiedzę na temat nowoczesnych, zrównoważonych praktyk rolniczych, które pozwalają na minimalizację negatywnego wpływu na środowisko. Działania edukacyjne prowadzi także Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza.

Na obszarze gminy 87% powierzchni zajmują użytki rolne, co powoduje, że rolnictwo wywiera presję na środowisko glebowe. Obecnie nadmierne zakwaszenie gleb jest istotnym problemem w całej Polsce. Przyczyny zakwaszenia mają zarówno charakter naturalny, jak i wynikają z działalności człowieka. Naturalne procesy, potęgowane przez działalność rolniczą, prowadzą do degradacji gleb. Głównym czynnikiem antropogenicznym zakwaszenia jest nadmierne stosowanie nawozów azotowych oraz emisja zanieczyszczeń kwasotwórczych do atmosfery, w tym związków siarki i azotu pochodzących ze spalania paliw. W celu przeciwdziałania problemowi zakwaszenia gleb istotne jest wdrożenie nowoczesnych technik, które mogą znacząco poprawić ich jakość. Do najskuteczniejszych metod należą: precyzyjne wapnowanie, stosowanie biowęgla, czy zastosowanie nawozów organicznych.

Jak już wspomniano wyżej, szczegółowe instrukcje oraz wsparcie w zakresie stosowania tych metod rolnicy mogą uzyskać w Łódzkim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, Powiatowym Zespole Doradców, który regularnie organizuje szkolenia i warsztaty w tym zakresie. Ponadto, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza prowadzi badania gleb pod kątem: odczynu pH, potrzeb wapnowania oraz zawartości w makroelementy: fosfor, potas i magnez – wydając m.in. zalecenia nawozowe pod uprawy rolnicze i ogrodnicze.

Wyłączenie z produkcji rolnej gruntów

Wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolniczej to rozpoczęcie innego niż rolnicze lub leśne użytkowania gruntów. Wyłączenie gruntu rolnego z produkcji rolniczej jest często jednym z koniecznych warunków uzyskania pozwolenia na budowę, a tym samym rozpoczęcia budowy bądź nierolniczego użytkowania istniejących rolniczych zabudowań. Decyzji zezwalającej na wyłączenie z produkcji rolniczej wymagają⁴⁰:

- użytki rolne wytworzone z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego, zaliczone do klas I, II, III, IIIa, IIIb,

⁴⁰ Strona internetowa biznes.gov.pl/pl/opisy-procedur/-/proc/283 [dostęp dnia 24.03.2025 r.]

- użytki rolne klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzone z gleb pochodzenia organicznego,
- inne grunty rolne wskazane przez ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Zgodnie ze sprawozdaniami RRW-11 z realizacji przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych przekazanych przez Starostwo Powiatu w Sieradzu w latach 2022-2024 z użytkowania rolniczego na terenie gminy wyłączono 1,85 ha gruntów rolnych, pod tereny mieszkaniowe – 0,009% terenu gminy.

Tabela 7. Grunty rolne wyłączone z produkcji rolniczej w latach 2022-2024 na terenie gminy Błaszki [ha]

Cel wyłączenia	Użytki rolne według klas bonitacji					Inne grunty rolne	Zdjęto warstwę próchn.
	mineralne			organiczne			
	I - II	III	IV	IV	V - VI		
Użytki kopalne							
Tereny przemysłowe		0,37					
Tereny komunikacyjne							
Tereny mieszkaniowe	0,41	0,92		0,08	0,01		
Zbiorniki wodne							
Pozostałe tereny		0,06					
Ogółem	0,41	1,35		0,08	0,01		

Źródło: Sprawozdania z realizacji przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej, rekultywacji i zagospodarowania gruntów oraz zasobów i eksploatacji torfów za lata 2022, 2023, 2024

Grunty zdegradowane i zdewastowane

Zgodnie ze sprawozdaniem RRW-11 z realizacji przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Sieradzu na terenie gminy brak jest gruntów zdewastowanych wymagających rekultywacji.

Na terenie gminy nie występują obszary, zaliczane do tzw. historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Zgodnie z art. 3 ust. 5a ustawy Prawo ochrony środowiska są to zanieczyszczenia powierzchni ziemi, które zaistniały przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynikają z działalności, która została zakończona przed tym dniem. Rozumie się przez to także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzi GDOŚ.

Punkt badawczy

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowego w ramach prowadzonego Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski.

Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi

Ruchy masowe ziemi obejmują różne procesy, których wspólną cechą jest niszczenie struktury skał i gruntu, co objawia się ich przemieszczeniem i deformacją pod wpływem siły ciężkości. W zależności od charakteru i tempa procesu wyróżnia się zjawiska takie jak: osuwanie, spętywanie, odpadanie, osiadanie i ześlizgiwanie skał. Szybkość osuwania się ziemi może być różna – od kilku centymetrów do kilku metrów na sekundę.

Osuwiska mogą występować nagle i niespodziewanie lub być poprzedzone pewnymi objawami, jak rysy, pęknięcia i szczeliny otwierające się na granicy obszaru oderwania. Ze względu na wielkość, wyróżnia się osuwiska małe (do 1 ha) i duże (powyżej 100 ha). Pod względem głębokości, osuwiska dzieli się na płytkie (do 5 m) i bardzo głębokie (sięgające kilkudziesięciu metrów). Często zdarza się, że osuwiska odnawiają się na tych samych obszarach⁴¹.

W granicach gminy Błaszki nie zidentyfikowano osuwisk oraz obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi⁴².

5.7.1 Zagadnienia horyzontalne

5.7.1.1 Adaptacja do zmian klimatu

- podejmowanie prac zmniejszających nadmierne zagrożenie erozją, np. wsiewki poplonowe, międzyplony ścierniskowe,
- rozwój systemów małej retencji oraz przeciwdziałanie nadmiernej erozji wodnej na terenach nizinnych na obszarach leśnych,
- ograniczenia zabetonowania nowych terenów i rozbiórka starych utwardzeń betonowych.

5.7.1.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

- stosowanie głównie nawozów naturalnych oraz racjonalne stosowanie nawozów sztucznych oraz środków ochrony roślin,
- ograniczenie przemysłowych źródeł zanieczyszczenia gleb poprzez stosowanie nowoczesnych technologii przyjaznych środowisku oraz właściwą gospodarkę odpadami poprodukcyjnymi,
- zapobieganie zanieczyszczeniu ze źródeł komunalnych – ograniczenie ilości odpadów i właściwa gospodarka.

⁴¹ Strona internetowa Ministerstwa Klimatu i Środowiska: gov.pl/web/klimat/osuwiska

⁴² System Osłony Przeciwosuwiskowej, PIG-PIB, dostęp dnia 24.10.2025 r.

5.7.1.3 Działania edukacyjne

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego działający w ramach Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego prowadzi działania edukacyjne dla rolników w zakresie m.in.:

- systemów agrotechnicznych i technologicznych,
- rolnictwa ekologicznego i programów rolno-środowiskowo-klimatycznych,
- kodeksu dobrej praktyki rolniczej i produkcji integrowanej.
- zapobiegania zanieczyszczeniom gleb środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi,
- ochrony gleb przed osuwaniem, erozją i zakwaszeniem.

5.7.1.4 Monitoring środowiska

- w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest monitoring chemizmu gleb ornych. Monitoring gleb obejmuje badanie zmian jakości gleb użytkowanych rolniczo. Są one jednak prowadzone z bardzo małą częstotliwością i wybiórczo.
- Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza systematycznie prowadzi badania gleb pod kątem: odczynu pH, potrzeb wapnowania oraz zawartości w makroelementy: fosfor, potas i magnez.

5.7.2 Podsumowanie

Gmina Błaszki charakteryzuje się niskim poziomem uprzemysłowienia i urbanizacji. Aż 96% jej obszaru zajmują grunty rolne, lasy oraz tereny zadrzewione i zakrzewione. Gleby o średniej i niskiej wartości bonitacyjnej (klasy IV–VI) stanowią 59% powierzchni gminy, gleby lepsze zajmują ok. 30%.

Na terenie gminy brak jest gruntów zdewastowanych wymagających rekultywacji, powstałych m.in. w wyniku działalności górniczej. Nie stwierdzono również występowania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Jednocześnie Powiatowy Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza prowadzą działania edukacyjne, wspierając rolników we wdrażaniu nowoczesnych i zrównoważonych metod gospodarowania.

Na terenie gminy nie zidentyfikowano osuwisk oraz obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi notowanych w Systemie Osłony Przeciwosuwiskowej.

5.7.3 Analiza SWOT

Mocne strony

- duży udział użytków rolnych, co świadczy o dużym potencjale rolniczym regionu,

- brak historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi,
- niski stopień wyłączeń z produkcji rolniczej,
- dostępność edukacji rolniczej.

Słabe strony

- brak gleb klas najlepszych,
- brak punktu pomiarowego GIOŚ na terenie gminy,

Szanse

- promocja i wdrażanie zasad dobrej praktyki rolniczej – zwiększanie świadomości ekologicznej rolników (rolnictwo ekologiczne, uprawy energetyczne, inwestycje OZE na glebach najniższej jakości),
- wykorzystanie pofermentu jako środka poprawiającego jakość gleby,
- uwzględnianie obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz gleb o wysokiej przydatności rolniczej w polityce przestrzennej (MPZP),
- rekultywacje terenów zdegradowanych i zdewastowanych,
- systematyczna kontrola jakości gleb.

Zagrożenia

- zanieczyszczenia przy głównych szlakach komunikacyjnych,
- niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin w rolnictwie.

5.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gospodarka odpadami komunalnymi oraz działania na rzecz zapobiegania powstawaniu odpadów stanowią jeden z priorytetowych obszarów polityki ekologicznej Unii Europejskiej i Polski. Zgodnie z nadrzędnymi zasadami określonymi w unijnych dyrektywach i krajowych regulacjach, podstawowym celem jest minimalizacja wytwarzania odpadów u źródła. Powstające odpady powinny zaś być zagospodarowane zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami – w pierwszej kolejności poprzez przygotowanie do ponownego użycia i recykling, a dopiero na końcu unieszkodliwiane. Zasada ta została przyjęta w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE (tzw. ramowej dyrektywie odpadowej) i zaimplementowana na grunt krajowy m.in. poprzez ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2023 poz. 1587 ze zm.), która wprowadza obowiązującą hierarchię oraz promuje zapobieganie powstawaniu odpadów, ponowne użycie i recykling.

Na szczeblu Unii Europejskiej oraz krajowym wyznaczono konkretne cele ilościowe w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, które determinują kierunki działania

również na poziomie samorządowym. Aktualne strategiczne dokumenty – w tym pakiet unijnych dyrektyw odpadowych z 2018 r. oraz przyjęty Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028 (dalej: KGPO 2028) – ustanawiają m.in. obowiązek osiągnięcia co najmniej 55% poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych do końca 2025 roku oraz 65% do roku 2035, przy jednoczesnym ograniczeniu składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 30% w 2025 r. i 10% w 2035 r. Dodatkowo wyznaczono ambitne cele dotyczące odpadów opakowaniowych, zakładające uzyskanie co najmniej 65% recyklingu wszystkich opakowań do końca 2025 r. oraz odpowiednich poziomów dla poszczególnych materiałów (np. papier, szkło, tworzywa sztuczne). Równoległe szczególny nacisk położono na zapobieganie powstawaniu odpadów – zwłaszcza ograniczenie marnotrawstwa żywności w całym łańcuchu dostaw – oraz na rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym, w której odpady traktowane są jako surowce wtórne.

Polskie ramy prawne dostosowują krajowy system gospodarki odpadami do powyższych wymogów unijnych. Wspomniana ustawa o odpadach obliguje organy administracji i podmioty gospodarujące odpadami do stosowania hierarchii postępowania z odpadami i wdrażania działań służących minimalizacji ich ilości. Z kolei ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2025 poz. 733) nakłada na samorzady lokalne obowiązek organizacji systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na swoim terenie, w tym zapewnienia selektywnej zbiórki odpadów u źródła, osiągania wymaganych poziomów recyklingu oraz prowadzenia edukacji ekologicznej mieszkańców.

Na poziomie regionalnym Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem lat 2031-2036 (opracowany zgodnie z wytycznymi KPGO 2028) przekłada cele unijne i krajowe na warunki lokalne. PGO jest stale aktualizowany.

Zasady funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi określają szczegółowo gminne akty prawa miejscowego. Zgodnie z podjętymi uchwałami oraz prawem powszechnie obowiązującym na terenie RP, właściciele nieruchomości obowiązani są zbierać odpady w sposób selektywny. System gospodarowania odpadami komunalnymi zakłada, iż pełną odpowiedzialność za odbiór niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz właściwe zagospodarowanie odpadów ponosi gmina. Przy tym gmina w drodze przetargu wybiera podmioty, które na jej zlecenie odbierają te odpady od właścicieli nieruchomości. Następnie przekazywane są do instalacji komunalnych.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach to na gminie spoczywa obowiązek:

- ustanowienia selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- tworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy.

Oprócz powyższego, gminy muszą uwzględnić fakt, iż ilość wytwarzanych odpadów oraz zawartość poszczególnych frakcji związana jest ściśle z obszarem (gmina miejska, gmina wiejska) oraz z miejscem powstawania odpadów (gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa). Dlatego też w zależności od podjętych przez gminę decyzji selektywne zbieranie może różnić się, co do sposobu jego przeprowadzania. Jednakże same standardy selektywnego zbierania i segregacji odpadów są jednakowe dla wszystkich mieszkańców województwa.

Od momentu wejścia w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, został zniesiony obowiązek regionalizacji, co pozwala na przekazywanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania, do instalacji komunalnych na obszarze całego kraju. Pojęcie instalacji regionalnej zastąpiono definicją instalacji komunalnej⁴³. Na terenie gminy nie zlokalizowano ww. obiektów.

System gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Błaszki realizowany jest zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz właściwymi uchwałami Rady Miejskiej. Zadania obejmowały odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów oraz zapewnienie możliwości przekazywania odpadów problemowych do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych działającego na terenie gminy pod adresem: Borysławice 47C (przy oczyszczalni ścieków). Bezpośrednio z nieruchomości odbierane są podstawowe frakcje odpadów: szkło, papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale oraz opakowania wielomateriałowe, odpady ulegające biodegradacji (w tym bioodpady) oraz popiół.

System jest finansowany z opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości. Uchwały Rady Miejskiej przewidują zróżnicowanie wysokości opłaty w zależności od tego, czy odpady są zbierane w sposób selektywny oraz możliwość częściowego zwolnienia z opłaty dla mieszkańców deklarujących kompostowanie bioodpadów w kompostownikach przydomowych⁴⁴.

⁴³ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1579)

⁴⁴ Analiza Stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Błaszki za 2024 r.

Tabela 8. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Błaszki

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ludność	14 555	14 458	14 255	14 120	14 022	13 938	13 822
Odpady odebrane ogółem [t]	2 748,4	1 815,5	3 064,7	3 340,5	4 026,3	3 540,7	3 410,5
Zmieszane odpady odebrane [t]	1 616,2	1 347,8	1 747,5	1 870,1	1 800,0	1 656,6	1 560,8
Odpady odebrane selektywnie [t]	1 132,2	467,7	1 317,2	1 470,4	2 226,3	1 884,1	1 849,7
Masa wytworzonych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca [kg]	188,8	125,6	215,0	236,6	287,1	254,0	246,7
Zmieszane odpady odebrane w ciągu roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca [kg]	111,0	93,2	122,6	132,4	128,4	118,9	112,9
Odpady odebrane selektywnie w ciągu roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca [kg]	77,8	32,4	92,4	104,1	158,8	135,2	133,8

Źródło: Bank danych lokalnych, GUS

Wnioski płynące z ww. danych:

1. Ludność i ilość odpadów ogółem:

- Liczba mieszkańców w latach 2018-2024 spadła o ok. 5%.
- Mimo tego ilość odpadów ogółem wzrosła w tym samym okresie o ok. 24% - po mocnym spadku w 2019 r. nastąpił ponad dwukrotny wzrost między minimum z 2019 r. a maksimum z 2022 r. (ok. +122%).
- W przeliczeniu na mieszkańca oznacza to wzrost ilości odpadów o ok. 31%.

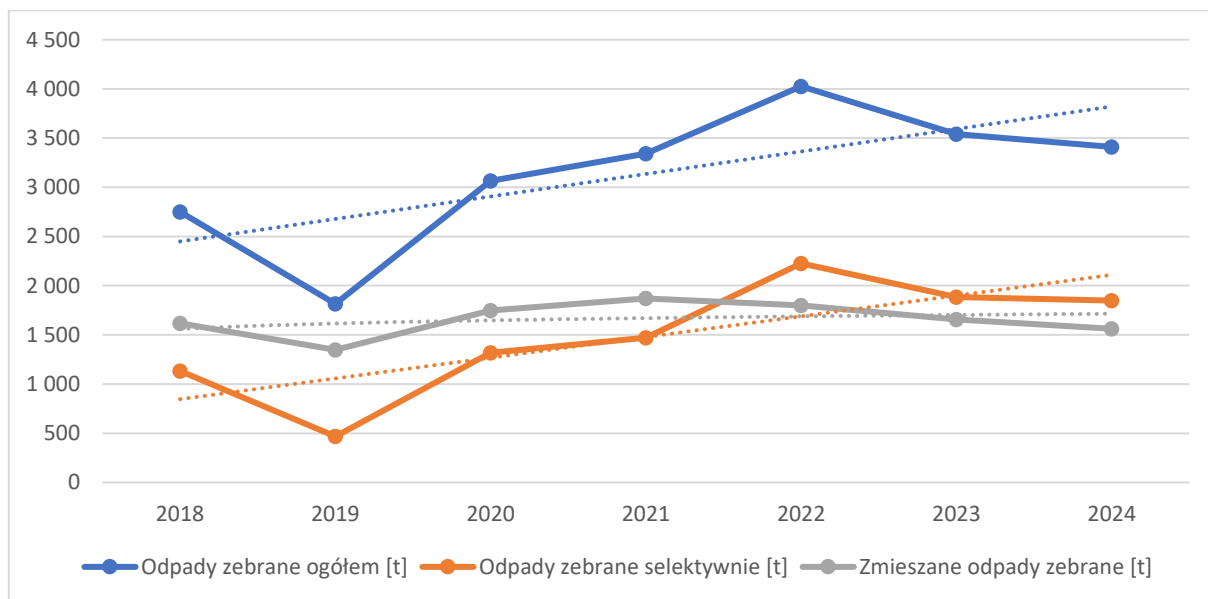
2. Odpady zmieszane:

- Całkowita masa odpadów zmieszanych między 2018 a 2024 r. spadła jedynie o ok. 3%, czyli pozostaje praktycznie na zbliżonym poziomie - z lokalnym wzrostem 2019-2021 o ok. 39% i późniejszym spadkiem 2021-2024 o ok. 17%.
- W przeliczeniu na mieszkańca ilość odpadów zmieszanych wzrosła o ok. 2%.
- Udział frakcji zmieszanej w ogólnej masie odpadów maleje.

3. Dynamiczny wzrost selektywnej zbiórki:

- Całkowita ilość odpadów zbieranych selektywnie wzrosła w latach 2018–2024 o ok. 63%, przy czym między minimum z 2019 r. a maksimum z 2022 r. następuje niemal czterokrotny wzrost (ok. +376%).
- W przeliczeniu na mieszkańca ilość odpadów selektywnie zebranych wzrosła o ok. 72%.
- Udział selektywnej zbiórki w całkowitym strumieniu odpadów rośnie z 41,2% w 2018 r. do 54,2% w 2024 r.

Wykres 8. Ilości odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Błaszki
Źródło: Bank danych lokalnych, GUS

Wpływ pandemii COVID-19 mógł mieć znaczący, choć przejściowy, efekt na generację odpadów. W latach 2020-2021 roku, w wyniku ograniczeń i zmiany stylu życia – więcej czasu spędzanego w domu, wzrost zakupów online, a tym samym większa ilość opakowań – mogło dojść do zwiększenia masy wytwarzanych odpadów.

Tabela 9. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Błaszki w 2024 r. z podziałem na frakcje

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [t]
15 01 01	opakowania z papieru i tektury	54,70
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	414,5860
15 01 07	opakowania ze szkła	412,0912
17 01 07	zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	15,62

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [t]
17 09 04	zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	29,54
20 01 01	papier i tektura	1,29
20 01 02	szkło	1,73
20 01 08	odpady kuchenne ulegające biodegradacji	123,24
20 01 11	tekstylnia	2,72
20 01 32	leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,2970
20 01 39	tworzywa sztuczne	1,51
20 01 99	inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny popioły z palenisk domowych	153,3420
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	656,3872
20 03 01	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 524,9980
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	2,7458
20 03 99	odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	72,28

Źródło: Roczna analiza stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Błaszki za rok 2024

W rozbiciu na poszczególne frakcje ilość odebranych odpadów komunalnych przyjętych do PSZOK w Borysławicach w 2024 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Ilość odpadów komunalnych przyjętych do PSZOK z podziałem na frakcje

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [t]
15 01 01	opakowania z papieru i tektury	3,78
16 01 03	zużyte opony	31,94
17 01 01	odpady betonu i gruzu	16,00
17 01 07	zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	13,72
17 02 03	tworzywa sztuczne	12,42
17 03 80	odpadowa papa	14,58
20 01 11	tekstylnia	14,94
20 01 31	leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0670

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [t]
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	5,52
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	88,38

Źródło: Roczna analiza stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Błaszki za rok 2024

Tabela 11. Poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów osiągnięte w 2024 roku w gminie Błaszki

JST	poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych	poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych
Gmina Błaszki	maksymalna wartość dopuszczalna od 2020 r. - 35% ⁴⁵	maksymalna wartość od roku 2025 do 2030 - 30% ⁴⁶	minimalna wartość wymagana w 2024 r. - 45% ⁴⁷
	28,83%	41,32%	54,42%

Źródło: Roczna analiza stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Błaszki za rok 2024

Z początkiem 2025 roku w Polsce zaczęły obowiązywać nowe przepisy dotyczące segregacji odpadów, wynikające z Dyrektywy 2018/851 Parlamentu Europejskiego oraz krajowych aktów prawnych wprowadzających unijne regulacje. Głównym celem jest ograniczenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach i zwiększenie poziomu recyklingu. Najważniejsze zmiany obejmują:

1. Obowiązkową segregację tekstyliów (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów oraz art. 14 Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw - Dz.U. 2019 poz. 1579):

od 1 stycznia 2025 r. tekstylia – w tym zużyta odzież, obuwie, pościel czy zasłony – nie będą mogły trafiać do pojemników na odpady zmieszane. Nowe przepisy nakładają na samorządy obowiązek zapewnienia selektywnej zbiórki tekstyliów w Punktach Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

2. Nowe zasady dla odpadów budowlanych i remontowych (art. 101a Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach - Dz.U. 2023 poz. 1587 ze zm.):

⁴⁵ Art. 3c ust. 1 Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2025 poz. 733)

⁴⁶ Art. 3b ust. 2a Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2025 poz. 733)

⁴⁷ Art. 3b ust. 1 Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2025 poz. 733)

od początku 2025 roku firmy wykonujące prace budowlane lub remontowe będą musiały segregować powstające odpady na sześć kategorii (m.in. drewno, metal, szkło, tworzywa sztuczne, gips, odpady mineralne, w tym beton, cegłę, płytki i materiały ceramiczne oraz kamienie.). Osoby prywatne nie są bezpośrednio objęte tym obowiązkiem. Natomiast firmy będą miały obowiązek zapewnić selektywne zbieranie odpadów już podczas ich powstawania lub powierzyć to zadanie innym wyspecjalizowanym podmiotom.

Gmina Błaszki posiada program finansujący usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest. Na terenie gminy zgodnie z Bazą Azbestową prowadzoną przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii zinwentaryzowano 10 608,336 t odpadów zawierających azbest. Na dzień opracowania niniejszego dokumentu usunięto 1 690,822 t wyrobów zawierających azbest, co odpowiada 15,9% wartości początkowej. Zgodnie z przyjętym rządowym programem, termin na oczyszczenie kraju z azbestu ustalono na 2032 rok. Należy więc zintensyfikować działania na rzecz usuwania azbestu z terenu gminy.

Na terenie funkcjonuje 3 podmioty gospodarcze gospodarujące odpadami na podstawie udzielonych zezwoleń w zakresie przetwarzania i zbierania odpadów (zbierających do 3000 t odpadów rocznie), są to:

1. Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą pn.: Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe z siedzibą w miejscowości Chojne, ul. Sieradzka 57. Działalność realizowana jest na działce nr 210/1 obręb Domaniew,
2. Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą z siedzibą w miejscowości Brzeziny, ul. Sikorskiego 27. Działalność realizowana jest na działce nr 463/41 i 463/39 obręb Gruszczyce,
3. Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą pn.: Usługi Transportowe, Roboty Ziemne, Kupno, Sprzedaż i Skup z siedzibą oraz miejscem realizacji działalności w miejscowości Błaszki, ul. Przemysłowa 5.

5.8.1 Gospodarka o obiegu zamkniętym

Idea gospodarki o obiegu zamkniętym skupia się na racjonalnym wykorzystaniu zasobów oraz ograniczeniu negatywnego wpływu wytwarzanych produktów na środowisko. W ramach tej koncepcji produkty, materiały oraz surowce powinny być utrzymywane w obiegu gospodarczym jak najdłużej, z minimalną ilością generowanych odpadów. Jest to kluczowy element dążenia do zrównoważonego rozwoju, w którym ograniczamy zużycie zasobów naturalnych oraz minimalizujemy negatywne skutki dla środowiska.

W ramach działań skierowanych na osiągnięcie celów gospodarki o obiegu zamkniętym, priorytetowym zadaniem jest znaczące ograniczenie ilości powstających

odpadów, a także zwiększenie efektywności recyklingu odpadów komunalnych i opakowaniowych. Równocześnie istotną rolę odgrywa właściwa gospodarka odpadami, która jest kluczowym elementem prawidłowego funkcjonowania gospodarki o obiegu zamkniętym. Poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów, ich ponowne wykorzystanie oraz recykling, społeczeństwo może maksymalizować wartość zasobów oraz dostosować zużycie do rzeczywistych potrzeb, co w konsekwencji przynosi korzyści dla środowiska. Działania te, prowadzone zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, określonymi w:

- przepisach UE dotyczących gospodarowania odpadami,
- przepisach Ustawy o odpadach,
- przepisach Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2024 poz. 399 ze zm.),

wpływają pozytywnie na stan środowiska, zmniejszając zapotrzebowanie na surowce, ograniczając zużycie energii oraz minimalizując negatywne skutki dla ekosystemów.

Wdrażanie koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym wymaga nie tylko działań operacyjnych, ale także akcji informacyjnych i edukacyjnych skierowanych do społeczeństwa. Popularyzacja idei unikania wytwarzania odpadów oraz wykorzystywania ich jako zasobów, a także promowanie postaw proekologicznych, stanowią kluczowy element osiągnięcia założonych celów w ramach gospodarki odpadami.

5.8.2 Zagadnienia horyzontalne

5.8.2.1 Adaptacja do zmian klimatu

Lokalizowanie obiektów gospodarki odpadami (np. składowisk, PSZOK-ów, magazynów odpadów) w oddaleniu od terenów zagrożonych podtopieniami i osuwiskami, będących następstwami kumulacji zmian klimatycznych. Na terenie gminy brak jest ww. obszarów.

5.8.2.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Gospodarka o obiegu zamkniętym oraz skuteczne zarządzanie odpadami, w tym segregacja, recykling i ograniczanie ich wytwarzania, odgrywają kluczową rolę w zapobieganiu nadzwyczajnym sytuacjom, takim jak skażenia chemiczne, zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Istotnym elementem jest także eliminacja odpadów niebezpiecznych (np. azbestu) oraz edukacja społeczna, które pomagają ograniczać ryzyka środowiskowe i wspierać zrównoważony rozwój.

5.8.2.3 Działania edukacyjne

Prowadzenie działalności edukacyjnej zarówno mieszkańców, jak i podmiotów gospodarczych, w zakresie: ograniczania powstawania odpadów, właściwego postępowania

z odpadami, selektywnego zbierania odpadów oraz racjonalnego wykorzystania wody i energii.

5.8.2.4 Monitoring środowiska

W kontekście odpadów komunalnych konieczne jest monitorowanie osiągniętych poziomów recyklingu i odzysku odpadów celem dostosowywania lokalnych, gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi.

5.8.3 Podsumowanie

Ocena funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy jest dobra. System działa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, lecz nie osiągnięto wszystkich wymaganych ustawowo poziomów recyklingu i ograniczenia masy odpadów. Na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest korzystny trend dotyczący wzrostu ilości odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu zebranych odpadów. Należy czynić kroki w celu dalszego uświadamiania mieszkańców gminy w zakresie zasad i korzyści wynikających z selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Konieczne jest również zintensyfikowanie działań mających na celu usunięcie do 2032 r. całości zinwentaryzowanych odpadów zawierających azbest.

5.8.4 Analiza SWOT

Mocne strony:

- rosnący odsetek odpadów zbieranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów,
- umożliwienie wszystkim mieszkańcom selektywnego zbierania odpadów.

Słabe strony:

- wciąż duży udział odpadów zmieszanych w masie odpadów ogółem,
- nie osiągnięcie poziomu składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych,
- zbyt mała intensyfikacja działań na rzecz usuwania wyrobów azbestowych.

Szanse:

- wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zwiększenie świadomości mieszkańców o możliwości oddawania odpadów do PSZOK oraz do punktów prowadzonych przez przedsiębiorców,
- organizowanie objazdowych zbiórek odpadów, np. raz na kwartał,
- zakładanie przydomowych kompostowników i wykorzystywanie kompostu na własnej nieruchomości,

- możliwość pozyskania funduszy unijnych i krajowych na rozwój infrastruktury komunalnej,
- współpraca z przedsiębiorstwami - zaangażowanie firm w lokalne inicjatywy związane z recyklingiem i zarządzaniem odpadami może prowadzić do rozwoju nowych technologii i poprawy efektywności.

Zagrożenia:

- brak zaangażowania mieszkańców,
- palenie odpadów w gospodarstwach domowych i nielegalne pozbywanie się odpadów,
- tworzenie tzw. „dzikich wysypisk”,
- brak środków finansowych na usuwanie azbestu, wzrost cen usług.

5.9 Zasoby przyrodnicze

Ochrona przyrody ma na celu utrzymanie równowagi ekologicznej oraz stabilności ekosystemów, a także zachowanie różnorodności biologicznej przez ciągłe zapewnianie istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich naturalnymi środowiskami. Priorytetem jest ochrona krajobrazu, terenów zielonych w miastach i na wsiach, a także obszarów zadrzewionych, poprzez konserwację lub przywracanie ich do stanu ochronnego. Dodatkowo, istotnym aspektem jest edukacja, informowanie i promowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody.

Na analizowanym obszarze środowisko przyrodnicze charakteryzuje się minimalnymi przekształceniami, tereny gminy mają wyraźnie rolniczy charakter, z dominacją pól uprawnych.

Lasy

Gmina Błaszki zaliczana jest do gmin o słabo rozwiniętej funkcji leśnej. Powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy wynosi 2 128,21 ha, co oznacza lesistość na poziomie 10,4% (lesistość Polski w 2024 roku to 29,6%). Lasy prywatne stanowią 31% powierzchni ogółu terenów leśnych, resztę stanowią lasy publiczne⁴⁸. Lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa na terenie gminy zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne – Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Złoczew.

Tabela 12. Struktura powierzchni lasów w gminie Błaszki, 2024 r.

powierzchnia gruntów leśnych ogółem	2 128,21 ha
lesistość	10,4%

⁴⁸ Bank danych lokalnych GUS, 2024 r,

grunty leśne publiczne ogółem	1 479,26 ha
grunty leśne Skarbu Państwa	1 479,26 ha
grunty leśne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	1 475,46 ha
grunty leśne prywatne	648,95 ha

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta Sieradzki, który sporządza uproszczone plany urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych. Dla lasów rozdrobionych o powierzchni do 10 ha, zadania z zakresu gospodarki leśnej Starosta określa decyzją wydaną na podstawie inwentaryzacji stanu lasów. Oba wspomniane operaty sporządza się na okres 10 lat. Zawarte są w nich wszystkie podstawowe informacje potrzebne właścicielom lasów do właściwego prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej.

Lasy na terenie gminy występują głównie w postaci większych kompleksów w części południowej oraz mniejszych, rozproszonych płatów na pozostałym obszarze. Drzewostany mają w dalszym ciągu charakter w przeważającej mierze iglasty. Dominującym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, uzupełniana przez gatunki liściaste, takie jak brzoza, olsza i dąb, z lokalnym udziałem m.in. buka, świerka, topoli i modrzewia. W strukturze siedlisk przeważają siedliska borowe (bór świeży i bór mieszany świeży na glebach piaszczystych), przy mniejszym udziale siedlisk lasu mieszanego świeżego oraz siedlisk wilgotnych i podmokłych (bory i lasy wilgotne, olsy). Struktura wiekowa drzewostanów jest zróżnicowana – od młodszych drzewostanów klas II–III po lasy dojrzałe w klasach IV–V – co sprzyja kształtowaniu stabilności ekosystemów leśnych⁴⁹.

Gospodarkę leśną prowadzi się w oparciu o następujące zasady:

- powszechnej ochrony lasów,
- trwałości utrzymania lasów,
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów,
- powiększania zasobów leśnych.

W kontekście zapisów ustawy o lasach dotyczących powiększania zasobów leśnych, poza przeznaczaniem gruntów rolnych niskiej jakości (których użytkowanie rolnicze jest nieopłacalne) pod zabudowę, główną formą ich zagospodarowania powinny być zalesienia.

Zagrożenia dla lasów:

⁴⁹ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki, uzupełnione o dane Banku Danych o Lasach, PGL LP [dostęp dnia: 08.12.2025 r.]

- abiotyczne – gwałtowne wiatry (prowadzące do powstawania wiatrołomów i wiatrowałów, często powodujące szkody na dużych powierzchniach lasu), susze, wysokie temperatury w okresie wegetacyjnym, okiść, przymrozki w okresie wiosennym itp.
- biotyczne – głównie zagrożenie ze strony masowych pojawów (gradacji) szkodników owadzych, w tym szkodników wtórnych sosny i świerka oraz foliofagów. Występują również szkody powodowane przez grzyby pasożytnicze oraz zwierzynę roślinożerną.
- antropogeniczne – zagrożenia wynikające z postępującej urbanizacji terenu, w tym przeznaczanie gruntów leśnych pod zabudowę, prowadzące do fragmentacji kompleksów leśnych (izolacja oraz zmniejszanie powierzchni siedlisk leśnych), penetracja terenów leśnych przez ludność lokalną, zagrożenie pożarami (umyślne podkładanie ognia, wstępowanie ognia do lasu z gruntów nieleśnych). Wśród zagrożeń związanych z działalnością człowieka można także wymienić szeroko rozumiane szkodnictwo leśne (np. nielegalna wycinka drzew), oraz brak wykonywania przez właścicieli lasów zaplanowanych zabiegów, co prowadzi do pogorszenia stanu sanitarnego drzewostanów.

Zieleń urządzona

Istotną rolę w kontekście ochrony, kształtowania oraz wzrostu zasobów przyrodniczych, pełni zieleń urządzona, która powinna być właściwie zaplanowana i pielęgnowana. Jest to zagospodarowany teren, który poprawia stan środowiska przyrodniczego danego obszaru. Zagospodarowanie takie ma na celu:

- zapobieganie erozji,
- kształtowanie stosunków wodnych,
- poprawę mikroklimatu,
- poprawę estetyki krajobrazu.

Do terenów zagospodarowanych w taki sposób zaliczamy parki, kompleksy pałacowo-dworskie oraz zieleń śródpolną. Ważniejsze skupiska zielni urządzonej na terenie gminy to m.in.: Park Niepodległości, Park Wolności, Plac Sulwińskiego, Park dworski w Kalinowej, Park dworski w Jasionnej.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, za tereny zieleni uważa się tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym

fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym. Szczególnym rodzajem terenów zieleni jest tzw. zieleni osiedlowa, którą stanowią trawniki, kwietniki, a także kompozycje zieleni o charakterze parkowym, z elementami nasadzeń drzew i krzewów. Do powierzchni terenu zieleni osiedlowej wliczane są również tereny boisk, placów do gier i innych podobnych obiektów porośniętych zielenią, o ile nie są one wyodrębnione do użytku publicznego.

W kontekście ochrony i rozwoju zieleni, istotne jest wzmocnienie ochrony istniejących zadrzewień w gminie w celu zachowania równowagi ekologicznej i trwałości kluczowych procesów przyrodniczych.

W przypadku przeprowadzanych nasadzeń zastępczych, często ogranicza się je do jednej sadzonki na jedno wycięte drzewo, co nie wystarcza do pełnego zrekompensowania dla środowiska strat dla środowiska związanych z wycinką. Niewłaściwe proporcje między wyciętymi, a posadzonymi drzewami przyczyniają się do negatywnych zmian w zadrzewieniach. Dlatego zalecane jest, aby w miejscu wyciętego drzewa posadzić przynajmniej kilka nowych sadzonek lub aby roślina zastępcza miała co najmniej 7 lat.

Pozostałe ekosystemy

Ekosystemy nieleśne w gminie są głównie związane z terenami rolnymi, które zajmują prawie 87% powierzchni gminy i tworzą mozaikę pól, sadów, osiedli wiejskich i śródpolnych zadrzewień. Uprawy rolne często sąsiadują z rozproszonymi zadrzewieniami, kępami drzew, zagajnikami oraz zadrzewieniami śródpolnymi, a długie granice rolno-leśne wzbogacają ekosystem. Użytki zielone, czyli łąki i pastwiska zajmują 8% gruntów rolnych w gminie, co stanowi 7% jej powierzchni.

Obiektami cennymi przyrodniczo o naturalnej roślinności w gminie są również mało dostępne dla człowieka obszary podmokłe, np. doliny cieków, zaś niewątpliwym urozmaiceniem krajobrazu są nieliczne zbiorniki wodne.

Troska o zadrzewienia i tereny zieleni należy do ustawowych zadań gminy. Zgodnie z art. 78 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, Rada Gminy jest zobowiązana zakładać i utrzymywać w należytych stanie tereny zieleni i zadrzewienia.

5.9.1 Formy Ochrony Przyrody

5.9.1.1 Rezerwat przyrody Wrząca⁵⁰

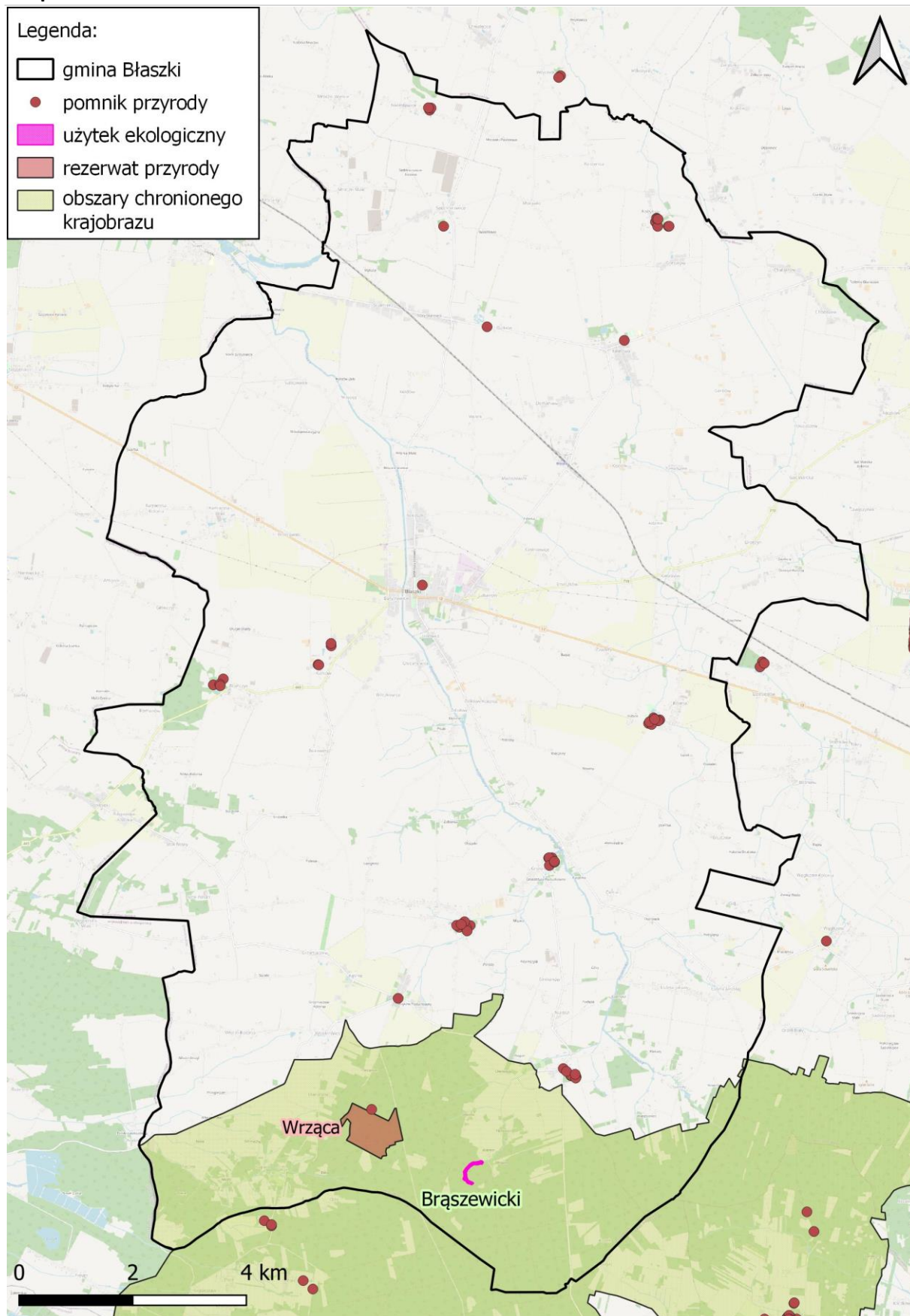
Utworzony Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Jest rezerwatem leśnym o powierzchni 59,70 ha.

- Typ rezerwatu: florystyczny,
- Podtyp rezerwatu: roślin na granicy zasięgu,
- Typ ekosystemu: leśny i borowy,
- Podtyp ekosystemu: lasów nizinnych.

Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych kwaśnej buczyny niżowej na granicy naturalnego występowania buka i jodły.

Dla obszaru ustanowiono plan ochrony (Zarządzenie Nr 9/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 23 marca w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Wrząca" - Dz. Urz. z 2011 r. Nr 94, poz. 797).

⁵⁰ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, GDOŚ [dostęp dnia 09.12.2025 r.]

Rysunek 9. Formy ochrony przyrody na tle gminy Błaszki
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

5.9.1.2 Brąszewicki Obszar chronionego krajobrazu⁵¹

Utworzony Rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego z dnia 31 lipca 1998 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu oraz uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Obejmuje dolinę Łużycy i na północ od niej położone tereny działu wodnego pomiędzy dopływami Warty i Proсны. Teren ten w dużej części pokrywają lasy. Fragment wilgotnego boru mieszanego ze świerkiem i jodłą objęto ochroną rezerwatową.

Dla obszaru nie ustanowiono planu ochrony. Nadzór sprawuje Zarząd Województwa Łódzkiego.

5.9.1.3 Pomniki przyrody i użytki ekologiczne⁵²

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 55 pomników przyrody, na które składają się pojedyncze drzewa, bądź ich skupiska.

Na terenie gminy występują również trzy użytki ekologiczne w postaci bagien, zlokalizowane w obrębie Niedoń.

5.9.2 Korytarze ekologiczne⁵³

Zgodnie z definicją zawartą w Ustawie o ochronie przyrody, korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację zwierząt, roślin lub grzybów. Teren gminy przecinają następujące ponadlokalne korytarze ekologiczne:

- „Dolina Baryczy - północ” KPdC-8A (według mapy korytarzy ekologicznych 2005),
- „Lasy Kaliskie i Sieradzkie” KPdC-16A (wg mapy 2012).

5.9.3 Zagadnienia horyzontalne

5.9.3.1 Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu wpływają na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie klimatu spowoduje, iż gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków może być uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Dlatego należy chronić struktury przyrodnicze oraz zadbać o zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej.

5.9.3.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Kluczowymi elementami zapobiegającymi będą: efektywny system monitoringu środowiska, przeciwdziałanie efektom susz na siedliska przyrodnicze, zwiększenie zdolności retencyjnych. Natomiast na terenach zurbanizowanych: ograniczenie powierzchni

⁵¹ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, GDOŚ [dostęp dnia 09.12.2025 r.]

⁵² Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, GDOŚ [dostęp dnia 09.12.2025 r.]

⁵³ Strona internetowa: mapa.korytarze.pl [dostęp dnia 14.11.2025 r.]

nieprzepuszczalnej dla wody, tworzenie obiektów „niebieskiej infrastruktury”, rozwój terenów zieleni.

5.9.3.3 Działania edukacyjne

Prowadzenie szeroko pojętej edukacji w m. in. zakresie:

- roli zjawisk przyrodniczych w procesie zmian klimatycznych,
- presji turystycznej wywieranej na obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych,
- prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- szkolenia i wsparcia rolników we wdrażaniu programów rolno-środowiskowych,
- turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej,
- roli lasów i ich ochrony przed suszą i pożarami.

Funkcję edukacyjną pełnią także szlaki turystyczne i ścieżki edukacyjne.

5.9.3.4 Monitoring środowiska

- współpraca z instytucjami ochrony środowiska w ramach Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, którego zadaniem jest prowadzenie obserwacji możliwie jak największej liczby elementów środowiska przyrodniczego, w oparciu o planowe, zorganizowane badania stacjonarne.
- monitoring lasów włączono do Państwowego Monitoringu Środowiska koordynowanego przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska i obejmuje m.in.: uszkodzenia lasów, zagrożenia pożarowe i występowanie szkodników owadzich w lasach.

5.9.4 Podsumowanie

Lasy stanowią siedlisko dla większości dzikich gatunków roślin i zwierząt. Pełnią one więc nie tylko istotną funkcję ekologiczną (także ze względu na ich wpływ na klimat), ale także gospodarczą i społeczną. Lesistość gminy wynosi 10,4% co jest wartością dużo niższą od średniej w skali kraju.

Największe kompleksy leśne znajdują się w południowej części gminy. Na pozostałym obszarze zlokalizowane są niewielkie, izolowane od siebie obszary leśne. W obszarze gminy występują następujące formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody, obszar chronionego krajobrazu, 3 użytki ekologiczne oraz 55 pomników przyrody. Brak jest Obszarów Natura 2000.

Zróżnicowane i unikatowe zasoby przyrodnicze gminy są w związku z tym należycie chronione, a ponadto zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu.

5.9.5 Analiza SWOT

Mocne strony:

- dobrze chronione cenne zasoby przyrodnicze gminy,
- duża liczba pomników przyrody.

Słabe strony:

- niska lesistość,
- presja na formy ochrony przyrody oraz powierzchnie biologicznie czynne związana z postępującą urbanizacją,
- dewastacja miejsc w obszarach chronionych poprzez intensyfikację turystyki w sezonie letnim.

Szanse:

- potencjał integracji z „błękitną infrastrukturą”.
- dolesienia obszarów, na których występują gleby o niskiej przydatności dla gospodarki rolnej,
- wprowadzenie do zalesień domieszek innych gatunków drzew (liściaste),
- przestrzeganie planów zadań ochronnych dla obszarów objętych formami ochrony przyrody.

Zagrożenia:

- wzrost natężenia ruchu powodujący zwiększoną śmiertelność zwierząt i pogorszający warunki ich migracji,
- zaśmiecanie, niszczenie infrastruktury, zbieractwo runa leśnego, dewastacje roślinności, podpalenia, płoszenie zwierzyny,
- przeznaczanie gruntów leśnych w MPZP na cele inne niż leśne,
- przekształcenia siedlisk przyrodniczych w związku ze zmianami klimatycznymi,
- gradacje owadów,
- szkodniki owadzie i grzybowe,
- nieracjonalna gospodarka leśna.

5.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Zgodnie ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony poprzez poważną awarię rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Natomiast *poważna awaria przemysłowa* rozumiana jest jako poważna awaria w zakładzie.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi rejestr obiektów mogących spowodować poważne awarie w środowisku. Jak wynika z ewidencji prowadzonej przez WIOŚ w Łodzi, na terenie gminy nie funkcjonują zakłady będące Zakładami Dużego Ryzyka ani potencjalnymi sprawcami poważnych awarii. Funkcjonuje natomiast jeden zakład zaliczany do Zakładów Zwiększonego Ryzyka, jest to: „Białchem Group” Sp. z o.o. w Białymstoku Oddział Błazki, Kociołki 27, 98-235 Błazki.

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 29 sierpnia 2025 r. WIOŚ nie otrzymał zgłoszeń o wystąpieniu awarii powodujących zanieczyszczenie gruntów, wód podziemnych, wód powierzchniowych, ani zdarzeń o znamionach poważanej awarii lub poważnych awarii przemysłowych w rozumieniu art. 3 pkt 23 i 24 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska dotyczących terenu gminy.

Ponadto, na analizowanym terenie występują obiekty, w których wykorzystuje się substancje niebezpieczne. Są to stacje paliw, stacje naprawy pojazdów i inne zakłady przetrzymujące substancje uznane za niebezpieczne. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest także transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Przypadki wystąpienia poważnych awarii mogą dotyczyć również wycieków substancji ropopochodnych w wyniku wypadków i kolizji drogowych.

Inspekcja Ochrony Środowiska wykonuje zadania ustawowe, wynikające z ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. z 2024.425). Zgodnie z art. 2 ust. 1 ww. ustawy, do zadań IOŚ należy m.in. kontrola podmiotów korzystających ze środowiska, w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska.

Zgodnie z Rejestrem kontroli w Informatycznym Systemie Kontroli WIOŚ, w okresie od 01.01.2020 r. do 29.08.2025 r. inspektorzy przeprowadzili ogółem 46 kontroli podmiotów zlokalizowanych na terenie gminy.

Poważne awarie mogą być powodowane przez anomalie pogodowe. Żywioty mogą tworzyć znaczne szkody na obszarach zamieszkałych i użytkowanych przez ludzi, często prowadząc do uszkodzenia infrastruktury, co skutkuje brakiem dostępu do wody pitnej, energii elektrycznej oraz skażeniem środowiska toksycznymi substancjami. Na terenie gminy

w ostatnich latach żywiołami powodującymi straty materialne były susze, przymrozki wiosenne oraz wichury.

5.10.1 Zagadnienia horyzontalne

5.10.1.1 Adaptacja do zmian klimatu

Ekstremalne zjawiska pogodowe mogą doprowadzić do uszkodzenia linii przesyłowych i dystrybucyjnych, a zatem ograniczenia w dostarczeniu energii do odbiorców, a także zakładów przemysłowych, co może doprowadzić do przerwania ich pracy, przegrzania układów technologicznych.

5.10.1.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Zapobieganie awariom poprzez kontrolę obiektów mogących stanowić zagrożenie, takich jak stacje paliw i zakłady naprawcze. Kluczowe jest również monitorowanie transportu niebezpiecznych materiałów oraz wdrażanie procedur reagowania na potencjalne wycieki. Ważnym elementem zapobiegania i szybkiego reagowania na awarie jest stałe doposażanie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) w nowoczesny sprzęt ratowniczy.

5.10.1.3 Działania edukacyjne

Prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców gminy w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia.

5.10.1.4 Monitoring środowiska

Stać współpracę z organami Państwowej Straży Pożarnej, Wojewodą oraz WIOŚ w zakresie prowadzenia kontroli zapobiegających wystąpieniu awarii.

5.10.2 Podsumowanie

Na terenie gminy znajduje się zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, brak jest zakładów o dużym ryzyku oraz zakładów będące potencjalnym sprawcą poważnych awarii. W gminie znajdują się obiekty wykorzystujące substancje niebezpieczne - stacje paliw i warsztaty - transport drogowy tych substancji stanowi dodatkowe ryzyko awarii. Realne są również zagrożenia żywiołowe, takie jak susze, przymrozki i wichury, które mogą powodować straty materialne oraz szkody w infrastrukturze.

5.10.3 Analiza SWOT

Mocne strony

- brak odnotowanych poważnych awarii w ostatnich latach,
- dobrze wyposażone OSP,
- regularne kontrole zakładów na terenie gminy.

Słabe strony

- obecność obiektów wykorzystujących substancje niebezpieczne – stacje paliw.

Szanse

- edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia zagrożenia,
- stała współpraca z Państwową Strażą Pożarną, Wojewodą oraz WIOŚ w zakresie monitoringu i kontroli zapobiegającym wystąpieniom awarii,
- możliwość inwestowania w nowe technologie zapobiegające awariom, co może zwiększyć bezpieczeństwo operacyjne i zredukować ryzyko.

Zagrożenia

- ekstremalne warunki pogodowe mogą prowadzić do uszkodzenia infrastruktury i zakłócenia dostaw energii,
- transport towarów niebezpiecznych, głównie paliw płynnych.

6 Podsumowanie efektów realizacji dotychczas realizowanych działań na rzecz ochrony środowiska

Dotychczas obowiązujący Program Ochrony Środowiska dla Gminy Błaszki na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2029 przyjęty został uchwałą nr XL/245/21 Rady Miejskiej w Błaszczach z dnia 8 lipca 2021 r.

Celem dokumentu oraz zadań z niego wynikających była poprawa stanu środowiska, w tym również odbudowa zasobów przyrodniczych, przy jednoczesnym zapewnieniu warunków rozwoju regionu, zwiększeniu efektywności gospodarki oraz poprawie jakości życia mieszkańców. Swoim zakresem niniejszy Program obejmował w szczególności:

- identyfikację najważniejszych walorów środowiska naturalnego i zagrożeń wynikających z zanieczyszczenia środowiska,
- wskazanie działań inwestycyjnych, organizacyjnych oraz edukacyjnych zmierzających do poprawy stanu środowiska i zachowania równowagi ekologiczno-społeczno-gospodarczej zgodnie z wymogami polityki ekologicznej państwa i dyrektywami Unii Europejskiej,
- oszacowanie niezbędnych nakładów na inwestycje proekologiczne oraz ustalenie priorytetów i źródeł ich finansowania.

W Programie określono cele główne i kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska, których realizacja spoczywa samorządzie gminnym, mieszkańcach i innych instytucjach działających na terenie gminy. Były to m.in.:

- Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.
- Rozwój i modernizacja transportu zbiorowego w kierunku transportu przyjaznego dla środowiska; wspieranie ekologicznych form transportu - budowa ścieżek rowerowych.
- Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami.
- Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia budynków i dróg publicznych.
- Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii.
- Edukacja ekologiczna.
- Zmniejszenie hałasu.

- Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych.
- Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki.
- Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu.
- Racjonalna gospodarka odpadami.
- Tworzenie zielonej infrastruktury.
- Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.

Rezultaty poczynionych zadań, można zaobserwować na podstawie danych zestawionych w poniższej tabeli. Wartości wskaźników obrazują trend zmian dokonywanych poprzez realizację ww. zadań.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jedn.	2020	2022	2024	Trend zmian
1.	Gęstość zaludnienia	osób na 1 km ²	70,8	69,6	68,6	Malejący Negatywny
2.	Czynne przystanki komunikacji publicznej	szt.	54	54	54	Bez zmian
3.	Wyposażenie mieszkań oddanych do użytkowania w kocioł/piec na paliwo stałe	%	100	74	58	Malejący Pozytywny
4.	Drogi gminne o nawierzchni twardej ulepszonej	Km	b.d.	98,0	98,0	Bez zmian
5.	Długość czynnej sieci wodociągowej	km	326,6	327,2	330,9	Rosnący Pozytywny
6.	Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 374	3 438	3 505	Rosnący Pozytywny
7.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	18,2	18,4	18,4	Rosnący Pozytywny
8.	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	452	470	480	Rosnący Pozytywny
9.	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	1 540	1 993	2 494	Rosnący Negatywny
10.	Oczyszczalnie przydomowe	szt.	494	810	1 016	Rosnący Pozytywny
11.	Udział ścieków oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia	%	100	100	100	Maksymalny Pozytywny
12.	Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	osoba	8 963	8 963	8 963	Bez zmian

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jedn.	2020	2022	2024	Trend zmian
13.	Ścieki oczyszczone w ciągu roku odprowadzone na 1 mieszkańca	tys. m ³	0,007	0,007	0,007	Bez zmian
14.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku z terenu gminy	t	1 748	1 800	1 561	Malejący Pozytywny
15.	Odpady zebrane selektywnie zebrane w ciągu roku z terenu gminy	t	1 317	2 226	1 850	Rosnący Pozytywny
16.	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	%	43,0	55,3	54,2	Rosnący Pozytywny
17.	Obszary prawnie chronione	ha	2 632	2 632	2 632	Bez zmian
18.	Nasadzenia minus ubytki drzew	szt.	+1	-36	+127	Bilans dodatni Pozytywny
19.	Lesistość	%	10,4	10,4	10,4	Bez zmian

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Realizacja Programu Ochrony Środowiska przyniosła wymierne korzyści dla środowiska i mieszkańców gminy. Dalsze działania będą kontynuowane w ramach obecnego programu, aby utrzymać pozytywne trendy i sprostać nowym wyzwaniom środowiskowym.

7 Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

Głównym celem opracowania Programu Ochrony Środowiska jest sprecyzowanie działań, jakie można przedsięwziąć w celu realizacji polityki ochrony środowiska. Program Ochrony Środowiska jest niezbędny do prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania ochroną środowiska na szczeblu gminnym. Stanowi pomost między konkretnymi działaniami a dokumentami, które dotyczą ekologii. Po przeprowadzeniu analizy stanu środowiska w gminie, wyznaczono cele oraz określono zadania, których realizacja przełoży się na poprawę stanu środowiska.

Ponadto kontynuowane będzie zawieranie w aktach prawa miejscowego zapisów mających na celu ochronę środowiska. Należy pokreślić, iż zgodnie z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁵⁴, do 30 czerwca 2026 roku samorządy zobligowane są do uchwalenia planu ogólnego, który zastąpi obecne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i w przeciwieństwie do niego, będzie aktem prawa miejscowego. Ustalenia planu ogólnego dadzą podstawę do uchwalania planów miejscowych oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Trzeba będzie w nim określić strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne. Wyznaczane w nich kierunki zagospodarowania terenu oraz uwarunkowania, mające wpływ na ochronę środowiska to m.in.:

- ograniczenie możliwości lokalizacji w pobliżu zabudowy mieszkaniowej nowych oraz rozbudowy istniejących obiektów uciążliwych, w tym mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko takich jak m.in.: fermy wielkopowierzchniowe lub zakłady przetwarzania odpadów przemysłowych,
- zakaz lokalizacji nowych oraz rozbudowy istniejących obiektów uciążliwych, tj. powodujących przekroczenia ustalonych przepisami odrębnymi standardów jakości środowiska,
- ograniczanie rozpraszania zabudowy poprzez wskazanie terenów jej rozwoju, w pierwszej kolejności w granicach wykształconych już pasów i skupisk zabudowy lub w ich sąsiedztwie,
- wypełnianie wolnych enklaw w pasmach istniejącej zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej w celu odpowiedniego wykorzystania terenów już zurbanizowanych i stworzenia większej ich zwartości przestrzennej,
- wyposażanie terenów zabudowy mieszkaniowej co najmniej w sieci elektroenergetyczne i wodociągowe, a strefy koncentracji zabudowy mieszkaniowej także w sieci kanalizacji sanitarnej,

⁵⁴ Ustawa z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 527)

- propagowanie odnawialnych źródeł energii,
- stopniowe ograniczania wykorzystywania paliw kopalnych (również gazu ziemnego) jako głównego nośnika energii cieplnej stosowanego do ogrzewania budynków mieszkalnych, zgodnie z polityką UE zmierzającą do odstępowania od eksploatacji wszystkich rodzajów kotłów zasilanych paliwami kopalnymi (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków).

Tabela 13. Cele, kierunki interwencji i zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik		Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka	
			Nazwa	Wartość bazowa					Wartość docelowa
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	Średnia roczna stężenia PM10 [ug/m ³]	średnia: 18,4	średnia: <15,0	Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	Prowadzenie punktu konsultacyjnego "Czyste Powietrze"	Gmina Błaszki	Brak zaangażowania mieszkańców, wzrost cen towarów i usług
2.			Średnia roczna stężenia PM2,5 [ug/m ³]	średnia: 10,3	średnia: <5,0		Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła	Gmina Błaszki, mieszkańcy gminy	Brak zaangażowania mieszkańców, wzrost cen towarów i usług
3.			średnia roczna BaP [ng/m ³]	maks.: 8,14	maks.: <1,00		Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Gmina Błaszki	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług
4.			<i>źródło: GIOŚ 2024</i>					Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Gmina Błaszki
5.	Zagrożenia hałasem	Poprawa klimatu akustycznego poprzez zachowanie obowiązujących poziomów	Długość dróg o nawierzchni twardej ulepszonej 2025-2034 [km] <i>źródło: GUS 2023</i>	98,0	102,6	Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego	Poprawa infrastruktury drogowej poprzez budowę, przebudowę, remonty i modernizacje dróg gminnych, chodników i ścieżek	Gmina Błaszki	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik		Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka	
			Nazwa	Wartość bazowa					Wartość docelowa
6.	Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Różnica pomiędzy odsetkiem ludności korzystającej z wodociągu i z kanalizacji [punkty procentowe] <i>źródło: GUS 2024</i>	69,9	<40,0	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Budowa infrastruktury kanalizacyjnej (w tym deszczowej) oraz modernizacje oczyszczalni ścieków	Gmina Błaszki	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług
7.							Zapewnienie ciągłości dostaw wody o właściwych parametrach jakościowych	Gmina Błaszki	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług
8.			Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] <i>źródło: GUS 2024</i>	1 016	2 000	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Błaszki, mieszkańcy gminy	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług
9.	Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powtarzaniu odpadów	Poprawa gospodarki odpadami	Waga odebranego i zutylizowanego azbestu [t] <i>źródło: Baza Azbestowa 2024</i>	1 690,8	10 608,3	Usuwanie azbestu z terenu gminy	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest	Gmina Błaszki, mieszkańcy gminy	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik		Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka	
			Nazwa	Wartość bazowa					Wartość docelowa
10.	Zasoby przyrodnicze	Ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych	Liczba kampanii edukacyjnych realizowanych corocznie [szt.] <i>źródło: UM</i>	Coroczna organizacja akcji polegających na promowaniu: ochrony powietrza, recyklingu, segregowaniu odpadów, sprzątanie świata, oszczędzania wody, ochronie istniejących form przyrody, sadzeniu drzew i krzewów		Edukacja ekologiczna	Działania edukacyjne oraz akcje ekologiczne	Gmina Błaszki	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług, brak zaangażowania mieszkańców
11.		Nowe, zielone i dostępne miejsca aktywności	Liczba zrewitalizowanych obszarów <i>źródło: UM</i>	0	3	Rozwój zielonej infrastruktury	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej w centrum miasta wraz z terenami zielonymi i infrastrukturą techniczną	Gmina Błaszki	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług
12.	Zagrożenia poważnymi awariami	Zmniejszenie potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi i środowiska	Liczba odnotowanych poważnych awarii w ostatnich 5 latach [szt.] <i>źródło: GIOŚ</i>	0	0	Poprawa bezpieczeństwa na terenie gminy poprzez walkę z konkretnymi rodzajami zagrożeń	Dofinansowania na zakup sprzętu i wozów dla Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy	Gmina Błaszki	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług, zmiany klimatyczne nasilające gwałtowne zjawiska pogodowe

Tabela 14. Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030-2033	razem	
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Prowadzenie punktu konsultacyjnego "Czyste Powietrze"	Gmina Błaszki	30	35	35	40	160	300	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
2.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła	Gmina Błaszki, mieszkańcy gminy	1 000	2 000	2 000	3 000	16 000	24 000	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
3.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Gmina Błaszki	300	500	600	400	1 600	3 400	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
4.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Gmina Błaszki	100	100	100	100	400	800	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
5.	Zagrożenia hałasem	Poprawa infrastruktury drogowej poprzez budowy, przebudowy, remonty i modernizację dróg gminnych, chodników i ścieżek	Gmina Błaszki	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000	20 000	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
6.	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa infrastruktury kanalizacyjnej (w tym deszczowej) oraz modernizacja oczyszczalni ścieków	Gmina Błaszki	250	600	550	450	1 200	3 050	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
7.	Gospodarka wodno-ściekowa	Zapewnienie ciągłości dostaw wody o właściwych parametrach jakościowych	Gmina Błaszki	200	1 700	1 700	1 700	4 400	9 700	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
8.	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Błaszki, mieszkańcy gminy	400	600	500	500	2 000	4 000	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródło finansowania
				2026	2027	2028	2029	2030-2033	razem	
9.	Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powtarzaniu odpadów	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest	Gmina Błaszki, mieszkańcy gminy	200	200	200	200	800	1 600	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
10.	Zasoby przyrodnicze	Działania edukacyjne oraz akcje ekologiczne	Gmina Błaszki	50	50	50	50	200	400	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
11.	Zasoby przyrodnicze	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej w centrum miasta wraz z terenami zielonymi i infrastrukturą techniczną	Gmina Błaszki	-	1 500	1 000	500	500	3 500	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
12.	Zagrożenia poważnymi awariami	Dofinansowania na zakup sprzętu i wozów dla Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy	Gmina Błaszki	500	700	-	-	-	1 300	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne

8 Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość z realizacji Programu Ochrony Środowiska

W celu skutecznego ukazania efektów podejmowanych działań związanych z ochroną środowiska oraz dokonania rzetelnej oceny realizacji Programu, niezwykle istotnym narzędziem jest odpowiednio opracowany system sprawozdawczości. Dzięki niemu możliwe będzie obiektywne monitorowanie wpływu realizacji zadań na środowisko oraz identyfikacja obszarów, które wymagają dalszych działań lub doskonalenia strategii ochrony. System sprawozdawczości stanowi także ważne narzędzie komunikacji i informacji dla zainteresowanych stron, w tym władz, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych, umożliwiając im lepsze zrozumienie i aktywny udział w procesach związanych z ochroną środowiska. Dlatego istotne jest, aby system ten był kompleksowy, transparentny, oparty na solidnych danych naukowych i uwzględniał zarówno wymiar ekologiczny, społeczny, jak i ekonomiczny.

Celem monitoringu jest ocena realizacji wskazanych w POŚ zadań, w tym:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem,
- analizę przyczyn rozbieżności.

Monitoring realizacji zadań własnych będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie gminy (tabela nr 13) oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w POŚ.

Burmistrz Błaszek, zgodnie z art. 18 ust 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, będzie sporządzał co dwa lata raporty z wykonania POŚ, które zostaną przedstawione Radzie Miejskiej, a następnie przekazane Zarządowi Powiatu Sieradzkiego.

Uzasadnienie

Program Ochrony Środowiska dla gminy Błaszki na lata 2026-2029 z perspektywą do 2033 roku został opracowany zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, uwzględniając zapisy dokumentu pn. Polityka Ekologiczna Państwa 2030. Jest on podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska na terenie miasta. Zawiera cele i zadania, które miasto powinno realizować w celu ochrony środowiska w swoich granicach administracyjnych.

Głównym celem opracowania Programu Ochrony Środowiska jest sprecyzowanie działań, jakie można przedsięwziąć w celu realizacji polityki ochrony środowiska. Zadania stawiane przed jednostką samorządu terytorialnego pokrywają się z założeniami podstawowej dokumentacji programowej i strategicznej. Program Ochrony Środowiska jest niezbędny do prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania ochroną środowiska na szczeblu gminnym. Stanowi pomost między konkretnymi działaniami a dokumentami, które dotyczą ekologii.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska wynika z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Łódzkim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym. Projekt Programu wraz z jego prognozą oddziaływania na środowisko został również poddany opiniowaniu przez ww. organy, natomiast sam projekt Programu został zaopiniowany przez Zarząd Powiatu Sieradzkiego.

Burmistrz Błaszek, zgodnie z art. 39 ww. ustawy zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowywaniu Programu i Prognozy podczas konsultacji społecznych. W terminie 21 dni od daty podania do publicznej wiadomości obwieszczenia o rozpoczęciu procesu opiniowania społecznego nie wniesiono uwag i wniosków do projektu przedmiotowych dokumentów.